

Jaarstukken 2022

Stichting Koraal

Jaarstukken 2022

1. Bestuursverslag.....	5
1.1. Algemeen	6
1.1.1. Kernactiviteiten.....	7
1.1.2. Organisatiestructuur	8
1.1.3. Belangrijke elementen gevoerde beleid.....	9
1.1.4. Financieel 2022	11
1.2. Kwaliteit	13
1.2.1. Kwaliteitscyclus	13
1.2.2. Kerncijfers.....	14
1.3. Medewerkers	14
1.4. Strategische huisvesting en ICT.....	15
1.4.1. Strategische huisvesting	15
1.4.2. Strategische ICT	19
1.5. Governance.....	20
1.5.1. Inleiding.....	20
1.5.2. Governancecodes	21
1.5.3. Juridische structuur.....	21
1.5.4. Besturing en verantwoordelijkheden	22
1.5.5. Raad van Bestuur	24
1.6. Financiële ontwikkelingen.....	27
1.7. Risico's en risicobeheersing	37
1.7.1. Strategisch risicomanagement.....	37
1.7.2. Management control.....	40
1.8. Toekomstparagraaf.....	41
1.8.1. Externe ontwikkelingen	41
1.8.2. Integrale strategie	42
1.8.3. Investerings en financiering.....	44
2. Verslag interne toezichthouder	45
3. Jaarrekening 2022	52
3.1. Geconsolideerde jaarrekening	53
3.1.1. Geconsolideerde balans per 31 december 2022.....	53
3.1.2. Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022.....	55
3.1.3. Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022 (INDIRECTE METHODE)	57
3.1.4. Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	58
3.1.5. Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022.....	75

3.1.6.	Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022.....	87
3.1.7.	Overige toelichtingen	93
•	(31) Bezoldigingsinformatie op grond van de Wet normering topinkomens	94
•	(32) Gebeurtenissen na balansdatum	97
•	(33) Gesegmenteerde informatie	98
•	(34) Verloopoverzicht materiële vaste activa	99
•	(35) Overzicht van langlopende schulden.....	100
•	(36) Vorderingen uit hoofde van financieringstekort resp. -overschot	101
3.2.	Enkelvoudige jaarrekening	103
3.2.1.	Enkelvoudige balans per 31 december 2022 na resultaatbestemming.....	104
3.2.2.	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022	106
3.2.3.	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022.....	109
3.2.4.	Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022	116
3.2.5.	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	120
3.2.6.	Resultaatbestemming	120
3.2.7.	Ondertekening Jaarrekening.....	121
4.	Overige gegevens.....	122
4.1.	Statutaire regeling resultaatbestemming.....	123
4.2.	Nevenvestigingen.....	123
4.3.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	123

Hoofdstuk 1

Bestuursverslag:

- *Algemeen*
- *Kwaliteit*
- *Medewerkers*
- *Strategische huisvesting en ICT*
- *Governance*
- *Financiële ontwikkelingen*
- *Risico's en risicobeheersing*
- *Toekomstparagraaf*

1.1 ALGEMEEN

Voor u ligt het Bestuursverslag 2022 van Stichting Koraal (verder te noemen Koraal). Koraal is actief op het terrein van gehandicaptenzorg, gespecialiseerde jeugdhulp, (voortgezet) speciaal onderwijs en (arbeids)participatie. Koraal heeft de maatschappelijke opgave om zorg en onderwijs – en de integratie daarvan – voor mensen met complexe zorg en ondersteuningsvragen vorm te geven en aan te laten sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen en individuele behoeften. We zien daarbij dat vragen en behoeften toenemen terwijl beschikbare middelen veelal onder druk staan.

Net als in 2021 hebben we in 2022 in de samenleving en daarmee ook in de zorg- en onderwijssector – mede als gevolg van Covid-19 – de krapte op de arbeidsmarkt in toenemende mate ervaren. Het behouden van collega's heeft veel aandacht en met een aangepast Aannamebeleid geeft Koraal invulling aan de gestelde vacatures waarbij we merken dat inzet van Personeel Niet In Loondienst (PNIL) onvermijdelijk is. Met grote betrokkenheid van alle collega's heeft de zorg- en onderwijsdienstverlening doorgang gevonden. Meer dan ooit is duidelijk dat de beschikbaarheid van personeel een structureel vraagstuk is. Tegen deze achtergrond een groot woord van dank aan alle medewerkers.

Ondanks de genoemde uitdagingen en de druk op de dagelijkse zorg en onderwijs hebben we ook in 2022 het realiseren van de deelstrategieën doorgezet. Hierin schetsen we de toekomst zoals we die voor onze huidige en toekomstige leerlingen, jeugdigen, cliënten en medewerkers willen vormgeven. In 2022 hebben we de strategie vastgesteld die we in onze Langdurige Zorg willen inzetten. Omdat we de strategieën voor Onderwijs en Jeugd al eerder hebben bepaald, is onze strategievorming op domeinniveau afgerond. Door het integreren van deze domeinstrategieën willen we ook onze integrale strategie in 2023 afronden en die de richting bepalen voor de strategische periode tot en met 2027. Een onderdeel daarvan is de wijze waarop we informele zorg verankeren in onze manier van werken, deze zullen we met verwanten en vrijwilligers bespreken. Immers de dagelijkse bijdrage van vrijwilligers en mantelzorgers is al van onschatbare waarde.

De integrale ondersteuning die Koraal biedt aan mensen die een steun in de rug nodig hebben vraagt specialistische kennis en professionele houding. Terwijl de effecten van Covid-19 in 2022 nog merkbaar waren, is de omgeving waarin Koraal opereert permanent in verandering. Met name het werkterrein van de jeugdhulp blijft volop in beweging. Maar ook in de andere sectoren zoals het speciaal onderwijs en de langdurige zorg spelen allerlei relevante ontwikkelingen die aandacht vragen van de organisatie. Koraal is daarom in transformatie om een passend antwoord te geven c.q. te anticiperen op deze ontwikkelingen. Deze opgave is met veel energie opgepakt. De deelstrategieën geven richting aan de verdere inhoudelijke transformatie van de activiteiten van Koraal. Een inhoudelijke koers waarbij meer wordt ingezet op zorg in de eigen omgeving, ofwel meer ambulante vormen van zorg in combinatie met minder, kortere en intensievere intramurale behandeling. Maatschappelijke participatie en (voortgezet) speciaal onderwijs, bijvoorbeeld in de vorm van zorg/onderwijsarrangementen, maken daar onlosmakelijk deel van uit. Tegelijkertijd dient een strategie bij te dragen aan het realiseren van een financieel gezonde bedrijfsvoering. Want *tijdens de verbouwing blijft de winkel open* en voor Koraal ligt er een uitdaging om binnen de beschikbare middelen de overeengekomen zorg en onderwijs te realiseren.

De externe context waarin Koraal acteert kent in toenemende mate vraagstukken over de organisatie en financiering van de hoog specialistische jeugdhulp en financiële tekorten van gemeenten. Onder

deze uitdagende omstandigheden vindt de transformatie van de jeugdhulp plaats. Koraal weet daarin betekenisvolle stappen te zetten door o.a. nieuwe samenwerkingen, terwijl de financiële exploitatie onder druk blijft staan. De financiële ombuiging in combinatie met een inhoudelijke transformatie vraagt durf, tijd en een bewuste bandbreedte van de financiële risico's die we kunnen en willen lopen om het beoogde doel te bereiken. Dit biedt perspectief, maar zal tijd vragen om op termijn een gezonde balans tussen de benodigde ondersteuning en beschikbare financiële middelen te realiseren.

De uitdagingen in de langdurige zorg kennen een andere dynamiek maar zijn tegelijkertijd niet minder ingrijpend. Het bieden van passende zorg aan de te onderscheiden doelgroepen met toenemende zorgzwaarte, waarbij de betaalbaarheid daarvan op langere termijn geborgd blijft, is één van deze uitdagingen. Onze dienstverlening is van betekenis en Koraal heeft in Limburg een betekenisvolle positie in de gehandicaptenzorg. Vanuit een financieel gezonde bedrijfsvoering is Koraal actief in deze sector.

Met de ingezette strategische koers richting 2027 en vanuit een solide financiële positie wil Koraal een antwoord geven op de toekomstige uitdagingen. Vanuit een sterke basis blijft Koraal de voortgang monitoren en waar nodig bijsturen. Hoewel het resultaat over 2022 tot tevredenheid stemt, realiseren we ons dat dit in grote mate een incidenteel karakter heeft en dat de toekomst veel van ons vraagt. Middels de bestemmingsreserves maken we onderscheid tussen de resultaten uit reguliere bedrijfsvoering en de projectmatige inzet zoals ook in de duiding van het (genormaliseerde) resultaat is te lezen in pagina's hierna. Een voorbeeld hiervan zien we bij Onderwijs bij de NPO-gelden waar een bedrag van € 1,2 miljoen méér is ontvangen in 2022 dan ingezet kon worden. De bestedingsplannen voor de inzet van deze middelen lopen door tot en met 2025.

1.1.1 Kernactiviteiten

Binnen Koraal staan mensen met een beperking of belemmering op verstandelijk, lichamelijk en/of psychosociaal gebied centraal. Wij zijn actief op de terreinen jeugdhulp, verstandelijk gehandicaptenzorg, (voortgezet) speciaal onderwijs en arbeidsparticipatie.

Koraal Jeugdhulp

Koraal is met zeven locaties actief binnen de jeugdzorg: De Hondsborg, De La Salle, Gastenhof Noord en Midden Limburg, Gastenhof Parkstad, Gastenhof Maastricht Heuvelland Westelijke Mijnstreek en Maashorst. Hierbij onderscheiden we twee doelgroepen. Kinderen met een ernstige gedragsproblematiek en kinderen en jeugdigen met een (licht)verstandelijke beperking, al dan niet gecombineerd met psychiatrische problemen en/of een ernstige gedragsproblematiek. De residentiële dienstverlening in 2022 is 364 plaatsen (2021: 422 plaatsen) en in de ambulante dienstverlening bijna 1200 jeugdigen. De residentiële daling is mede het gevolg van de transformatie opgave en de strategie Jeugdhulp Koraal 'Zo Thuis mogelijk' en overgang van de maatschappelijke opvang in Maastricht naar een andere zorgaanbieder.

Koraal Langdurige Zorg

St. Anna, Maasveld en Op de Bies zijn binnen Koraal de drie zogenoemde VG-instellingen: locaties die actief zijn op het gebied van de gehandicaptenzorg. De drie organisaties bieden hoofdzakelijk verblijf en ambulante dienstverlening, beiden met behandeling, voor mensen met een verstandelijke en/of meervoudige beperking en hun familie. Deze doelgroep kan hier ook terecht voor aanverwante dienstverlening, zoals dagbesteding, vrijetijdsbesteding, begeleid werken, begeleid wonen, gespecialiseerde thuiszorg en advies. De intramurale dienstverlening in 2022 is 988 plaatsen (2021: 996 plaatsen). Reke-

ning houdend met de toenemende zorgvragen en beschikbaarheid van personeel is het aantal plaatsen licht gedaald.

Koraal Speciaal Onderwijs

Binnen Koraal bieden Saltho Onderwijs, Het Driespan en De Vlinder (voortgezet) speciaal onderwijs. Het onderwijs dat Koraal in West-Brabant biedt, neemt daar een sterke positie in. In 2022 (teldatum 1-2-2022) is het aantal leerlingen met 60 gestegen tot 2.424 leerlingen. De toename van leerlingen is mede een afspiegeling van de kwaliteit van ons onderwijs. Onze opgave daarbij is om zoveel mogelijk leerlingen – mede met ondersteuning van Koraal – deel te laten nemen aan het reguliere onderwijs.

Saltho Onderwijs bestaat uit vijf scholen voor speciaal onderwijs in Oost-Brabant. Het Driespan heeft dertien scholen voor dezelfde doelgroep in West-Brabant. School De Vlinder geeft speciaal onderwijs voor normaal begaafde kinderen met ontwikkelings-, gedrags- en leerproblemen.

In de onderlinge samenwerking tussen de drie onderwijsinstellingen zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet door de uitvoering van het strategisch programma De Negensprong. Een programma dat is gericht op het leren van elkaar en meer samenhang te brengen in de ontwikkelingen binnen Koraal Onderwijs. Dat alles vindt plaats vanuit een gezonde financiële situatie waarin de organisatie ook in staat is om investeringsbudget vrij te maken ten behoeve van de uitvoering van dit programma. Dit komt overeen met de gesprekken die Koraal voert met de Inspectie Onderwijs over de zogenaamde signaalwaarde eigen vermogen.

Koraal Arbeidsparticipatie

In dialoog met leerlingen en cliënten zet Koraal zich in om het unieke van hen tot ontwikkeling te brengen en hun leven waardevol te laten zijn. Arbeidsparticipatie is daarbij een belangrijk onderdeel. De manier waarop invulling wordt gegeven aan arbeidsparticipatie verschilt en is afhankelijk van de mogelijkheden, wensen en talenten van een cliënt of leerling. Het doel is echter altijd hetzelfde: samen met de cliënt en leerling het hoogst haalbare bereiken. Binnen Koraal is Sterk in Werk gespecialiseerd in het realiseren van arbeidsparticipatie.

1.1.2 Organisatiestructuur

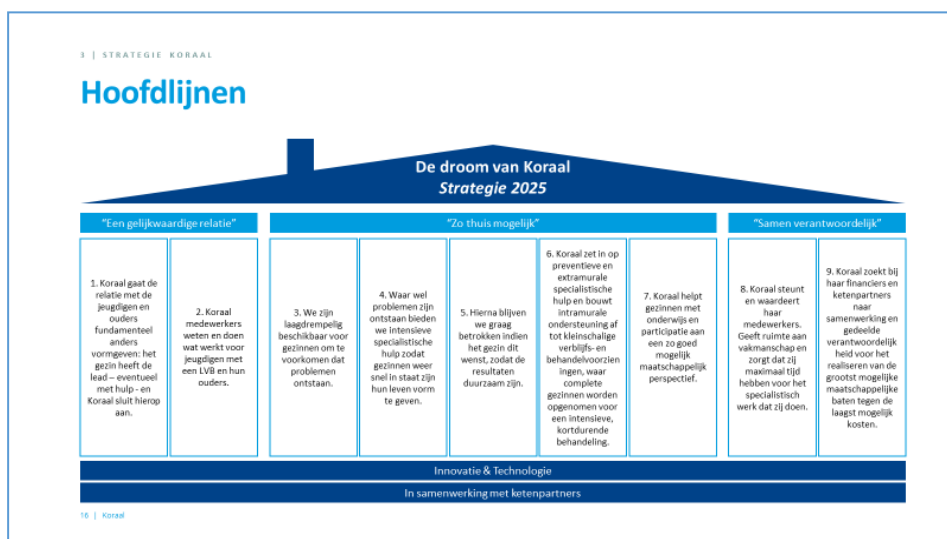
Eind 2022 is de juridische structuur van Koraal vereenvoudigd. Koraal kende tot dat moment zeven jeugdhulp werkstichtingen: Stichting Gastenhof Maastricht Heuvelland Westelijke Mijnstreek; Stichting Gastenhof Noord en Midden Limburg; Stichting Gastenhof Parkstad; Stichting Maashorst; Stichting De La Salle; Stichting De Hondsborg en Stichting Sterk in Werk. Deze zeven stichtingen zijn met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 gefuseerd tot de Stichting Koraal Jeugdhulp. Daarnaast kende Koraal tot dat moment drie werkstichtingen gericht op langdurige zorg in de gehandicaptenzorg: Stichting Op de Bies; Stichting Maasveld en Stichting St. Anna. Deze drie stichtingen zijn eveneens met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 gefuseerd tot de Stichting Koraal Langdurige zorg. Naast deze twee stichtingen kent Koraal drie stichtingen voor het onderwijs: Stichting Het Driespan, Stichting Saltho Onderwijs en Stichting De Vlinder. Het bestuur van deze stichtingen ligt bij de concernstichting Stichting Koraal.

Koraal heeft de interne structuur regionaal ingericht. Aansluitend op de regio-indeling die gemeenten hanteren, hebben wij onze organisatie ingedeeld in zes regio's in Limburg en Noord-Brabant. In elke

regio biedt Koraal een compleet pakket ondersteuning. Het Expertisecentrum biedt een landelijke dekking. Cliënten en leerlingen hebben dankzij deze werkwijze één aanspreekpunt voor hun vragen op het gebied van gehandicaptenzorg, jeugdhulp, speciaal onderwijs en participatie.

1.1.3 Belangrijke elementen gevoerde beleid

De deelstrategieën Jeugd en Onderwijs waren al vastgesteld. De deelstrategie Langdurige Zorg is in 2022 afgerond en vastgesteld. Nu is het aan de regio's om deze – ondersteund door Interne Dienstverlening (ID) en afdeling Strategie & Kennisontwikkeling (S&KO) – te realiseren. Uit deze deelstrategieën zijn de belangrijkste elementen voor de strategische agenda als volgt weer te geven:

Jeugd:

De strategie Jeugd zet in op trauma informed- en gezinsgerichte specialistische jeugd(gezins)hulp die ook ambulant bij het gezin thuis plaatsvindt. Dat doen we op basis van een gelijkwaardige relatie tussen jeugdigen, hun gezinnen en de medewerkers van Koraal. Hierin werken we samen met financiers en ketenpartners.

In 2022 is een grote stap gezet in de implementatie van het Inhoudelijk Kader Jeugd (Trauma Informed Care), waaronder het meer ondersteunen van de gezinnen van de jeugdigen waar we voor werken. Een volgende doelstelling is gericht op het realiseren van een centrale intake voor Jeugdhulp voor de Limburgse en voor de Brabantse regio's.

Op het vlak van het doorontwikkelen van ambulante dienstverlening zetten we verdere stappen. Dat doen we zowel door het uitbreiden van het bestaande ambulant aanbod, als door nieuwe initiatieven zoals KINGS, poliklinische zorg en via E-Health. Afhankelijk van de regionale ontwikkelingen laten de plannen ook een ambitie zien waarin groei van het aantal gezinnen dat we ondersteunen met deze vormen van dienstverlening zichtbaar is.

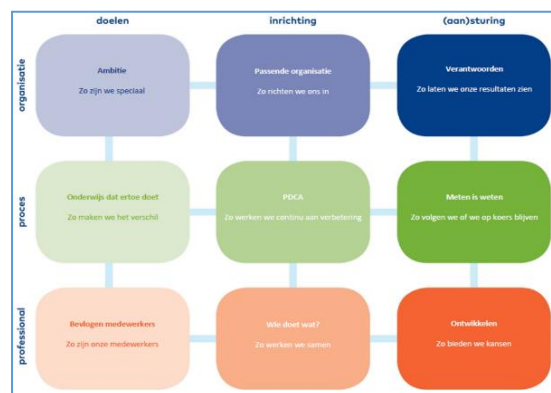
Wat betreft de intramurale dienstverlening is Koraal voornemens om verdere stappen te zetten op verkorten van intramurale behandelduur en verblijf en het intensiveren van de behandeling om dit mogelijk te maken. Verder worden doelstellingen geformuleerd gericht op initiatieven die leiden tot meer kleinschalige voorzieningen zowel op groeps- alsook op terreinniveau.

Onderwijs: de Negensprong:

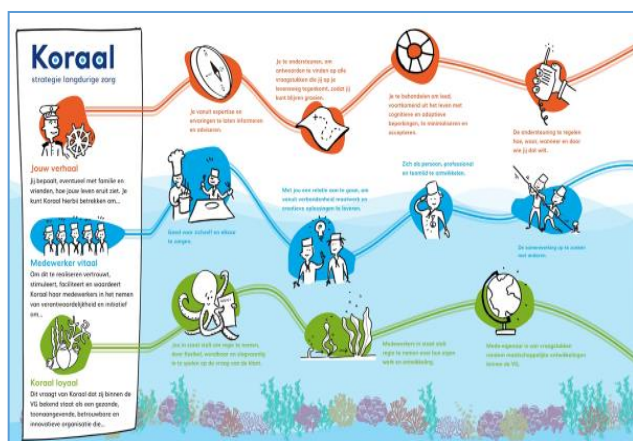
Met de Negensprong werken we aan hoogwaardig gespecialiseerd onderwijs, verbonden aan de brede expertise van Koraal op het gebied van opvoeden en opgroeien. In teams van schoolsoorten werken we regio-overstijgend aan ontwikkelen en verspreiden van kennis en kunde en aan betekenisvolle kaders voor beleid en organisatie.

Vanuit het verrichte OZA-onderzoek naar de 'werken-de elementen', bevatten de plannen concrete stappen om OZA verder te realiseren. Daarnaast worden in 2022 stappen gezet in het meer modulair en plaats-onafhankelijk maken van ons onderwijs, om zo meer ruimte te creëren om iedere leerling maatwerk te bieden.

In de onderwijs-regio's West-Brabant, Noordoost- en Zuidoost-Brabant en het Expertisecentrum wordt het doelgroepen+ model geïmplementeerd. Verder wordt ingezet op de doorontwikkeling van het uitstroombrofiel arbeidsmarkt en het breed invoeren van de JOBS-aanpak.

Langdurige Zorg: Van betekenis zijn:

In 2025 is Koraal in Limburg de 'go to' organisatie voor mensen en gezinnen waar zwaardere beperkingen rond cognitieve vermogens en/of gedragsproblemen spelen en voor ambitieuze, gedreven professionals in het zorgveld. Dat zijn de centrale ambities van de recent vastgestelde strategie Langdurige Zorg. Ambities die zijn vertaald in een drietal lijnen: Jouw Verhaal (over de manieren waarop we van betekenis willen zijn in het leven van cliënten en verwanten), Medewerker Vitaal (over de wijze waarop

we onze medewerkers willen doen floreren) en Koraal Lyaal (over de dienende organisatie die hierbij hoort).

De ambities op het terrein van langdurige zorg hebben betrekking op de Limburgse regio's. Een eerste ambitie is het verruimen van mogelijkheden van waar de behandeling en begeleiding plaatsvindt. In de regioplannen is opgenomen hoe invulling wordt gegeven aan het aanbod ambulant/poliklinisch, Volledig pakket thuis, Modulair pakket thuis en andere variabele woon- en verblijfsvormen op en buiten de intramurale zorgterreinen.

Verder zetten de regio's in op doelstellingen die betrekking hebben op het versterken van het aanbod van respectievelijk sociale relaties/ betekenisgeving/arbeid en leefstijl en positieve gezondheid. Ook wordt de werkwijze Goed Leven-gesprekken als 'motor' van de continue dialoogsturing die we met cliënten en verwanten willen realiseren doorontwikkeld en geborgd.

In gezamenlijkheid zetten de drie regio's stappen met betrekking tot het versterken van de positie als expertisepunt voor EVB+ en LVB+. Dat geldt ook voor het verankeren van het Kwaliteitskader Gehandicaptenzorg zodat dit als referentiekader duidelijker zichtbaar is in het kwaliteitsbeleid betreffende de langdurige zorg. Een bijzondere ontwikkeling in het realiseren van onze strategie is dat we in 2022 samen met de initiatiefnemers van het Mooi Leven Huis Zuid-Limburg werken aan het realiseren van hun wens.

1.1.4 Financieel 2022

Hoe hebben wij het afgelopen jaar financieel gedaan?

Over 2022 realiseert Koraal een positief resultaat van circa € 4,7 miljoen (2021: € 7,7 miljoen positief). Ten opzichte van de concernbegroting 2022, waarin een positief resultaat van € 2,1 miljoen was begroot, valt het gerealiseerde resultaat 2022 € 2,6 miljoen gunstiger uit, grotendeels door incidentele resultaten.

In 2022 heeft Koraal panden verkocht die niet meer worden ingezet voor haar dienstverlening. Het verkoopresultaat bedraagt € 5,0 miljoen. Hiertegenover staan per saldo € 4,9 miljoen afwaarderingen als gevolg van de bedrijfswaardeberekening.

In 2022 zijn NPO-gelden ontvangen om de achterstanden, als gevolg van Covid-19, in het primair onderwijs weg te werken. Deze middelen zijn volledig verwerkt in de opbrengsten, de inzet hiervan gaat t/m 2025 duren. In 2022 levert dit per saldo een positief resultaat van circa € 1,2 miljoen op dat is toegevoegd aan de bestemmingsreserves onderwijs. In de komende jaren wordt de inzet bekostigd uit deze bestemmingsreserves.

Het resultaat van Koraal is de optelsom van de resultaten van de verschillende Koraalregio's, het Expertisecentrum, Interne Dienstverlening alsook de de opbrengsten vanuit SeysCentra (gezamenlijk aangestuurd door Stichting Koraal en Stichting Pluyn). Een belangrijk aandeel in het resultaat 2022 betreft het resultaat van de drie onderwijsinstellingen van Koraal. Deze instellingen hebben tezamen een positief resultaat behaald van circa € 0,8 miljoen. Begroot was een positief saldo van circa € 0,5 miljoen. Een bijzondere post in het resultaat onderwijs zijn de reeds genoemde NPO-gelden.

Het resultaat gehandicaptenzorg in de drie Limburgse regio's noteert over 2022 circa € 0,9 miljoen positief en is daarmee € 0,3 miljoen beter dan begroot. De sturing op de kwaliteit van zorg en de bedrijfsvoering bij m.n. St. Anna heeft tot een betere bedrijfsvoering en bekostiging voor de LVB+ doelgroep geleid met tot gevolg een positief resultaat in 2022 van € 0,3 miljoen (2021: nihil) is. Dat betekent een verbetering van € 0,6 miljoen ten opzichte van de begroting.

Het positieve resultaat van de concernstichting inclusief Interne Dienstverlening ad € 0,9 miljoen betreft met name het saldo van het vastgoed- en financieringsresultaat rekening houdend met incidentele posten uit hoofde van boekresultaten en impairment. Begroot was een positief saldo van € 2,5 miljoen voor 2022. Verder sluit de joint venture Stichting SeysCentra met een tekort van € 0,3 miljoen mede als gevolg van de eenmalige implementatiekosten van het nieuwe EPD en de opstartkosten van een nieuwe locatie.

De jeugdhulp van Koraal laat een positief resultaat zien van € 2,2 miljoen (2021: € 0,1 miljoen negatief) met als gevolg van het incidentele boekresultaat verkoop vastgoed Maashorst. Begroot was een tekort

van € 1,8 miljoen. De Gastenhof instellingen Limburg kennen samen een tekort van 1,5 miljoen. Een van de oorzaken van dit negatieve resultaat is de lagere bezetting die na de aanbestedingen in de verschillende samenwerkingsvormen leiden tot andere cliëntstromen. Alhoewel Koraal in de aanbestedingen kostendekkende tarieven heeft afgesproken, is de transformatie opgave een belangrijke factor in de bezetting. Verder is de arbeidsmarkt in met name Zuid-Limburg een aanvullende factor van belang. De Hondsborg en De La Salle hebben in 2022 een klein positief resultaat behaald.

Ook in 2022 is er in de regio's doorgezet op de sturing van de kosten Personeel Niet In Loondienst (PNIL). Echter met de druk op de arbeidsmarkt, verloop medewerkers en verzuim zijn de kosten PNIL gestegen met € 7,0 miljoen t.o.v. 2021. De Covid-19 compensatiemaatregelen zijn in de jaarrekening afzonderlijk toegelicht. De compensatie meerkosten Covid-19 bedraagt € 2,0 miljoen. Als gevolg van de beschikbaarheid personeel en materialen en hun impact op de voortgang van onze vastgoedprojecten is het vastgoed- en financieringsresultaat € 1,7 miljoen hoger dan begroot.

Genormaliseerd resultaat 2022

Het hiervoor genoemde resultaat 2022 ad € 4,9 miljoen is mede tot stand gekomen door een aantal bijzondere posten. Het is van belang om hier zicht op te hebben omdat dit ook iets zegt over het resultaat dat zonder deze posten zou zijn gerealiseerd ofwel het resultaat uit normale bedrijfsvoering.

Het genormaliseerde resultaat komt als volgt tot stand:

	* € 1.000
Resultaat jaarrekening	4.927
Bij: Dotatie voorz. langdurig zieken	2.300
Bij: Dotatie voorz. regeling generatiebeleid	385
Af: Onttrekking voorziening PBL	-280
Af: Effect discontovoet voorzieningen	-430
Af: Vastgoed- en financieringsresultaat (t.o.v. begroting)	-1.700
Af: Incidentele resultaten verkoop onroerend goed	-1.600
Af: Incidentele resultaten verkoop onroerend goed Maashorst	-3.400
Bij: Impairments	4.900
Af: Saldo NPO-gelden	-1.200
Bij: Impact invoering wijziging bekostigingssysteem onderwijs	2.600
Bij: kosten ten lasten van bestemmingsreserves onderwijs	1.997
Af: Onttrekking verlieslatend contract onderwijs	-80
Genormaliseerd resultaat	8.419

In 2021 bedroeg het genormaliseerde resultaat € 5,6 miljoen. Het hogere genormaliseerde resultaat is onder andere het gevolg van de eenmalige bate (per saldo € 1,8 miljoen) uit hoofde van het vastgoedfinancieringsresultaat, de verkoop vastgoed en impairment. Daarnaast blijft er druk op de bedrijfsvoering door verzuim en verloop medewerkers met een hogere inzet van PNIL tot gevolg. De dotatie aan de voorziening langdurig zieken is het gevolg van een hoger (langdurig) verzuim mede als gevolg van de effecten Covid-19 en de hiermee verwachte langdurige uitval en re-integratie van medewerkers.

In hoofdstuk 1.6 is een uitgebreide analyse van de financiële ontwikkelingen opgenomen.

1.2 KWALITEIT

1.2.1 Kwaliteitscyclus

Koraal heeft kwaliteit van haar zorg en onderwijs hoog in het vaandel staan. Voor de domeinen Onderwijs, Jeugdhulp, Langdurige Zorg, Arbeidsparticipatie alsook de ondersteunende dienstverlening zijn eigen kwaliteitssystemen ingericht. Koraal vindt het belangrijk dat de regio's kunnen staan voor de kwaliteit van hun dienstverlening in de regio en dat wij continue werken aan de versterking van de dienstverlening. De afdeling Kwaliteit, Audit & Inspectie van Interne Dienstverlening ondersteunt de regio's bij hun kwaliteitsbeleid, de borging daarvan en de verantwoording daarover. Samen met de regio's onderzoekt zij de vragen die spelen en komen samen met hen duurzame oplossingen tot stand. Zo wordt expliciet en effectief een bijdrage geleverd aan intern leren, extern verantwoorden, verbeteren, ontwikkelen, innoveren, inrichten en borgen van de kwaliteit van zorg en onderwijs.

Onderwijs

De scholen van Koraal zijn gericht op het bieden van kwalitatief goed onderwijs aan onze leerlingen. Om dit te borgen is de kwaliteitszorg systematisch en cyclisch ingericht. Het is een continu proces in ontwikkeling in alle geledingen van de organisatie. De kwaliteitscyclus is gebaseerd op het inspectiekader van de Inspectie van het Onderwijs. Hierbij worden 5 besturingscycli onderscheiden waarin de samenhang tussen de rol van de Raad van Bestuur, de regiodirecteuren en de schoolleiders op schoolniveau geborgd wordt. Deze besturingscycli betreffen:

- de strategische beleidscyclus
- het kwaliteitsbeleid op scholen
- het onderwijsproces en de onderwijsresultaten,
- de cyclus van veiligheid en schoolklimaat én
- de cyclus van het financiële beheer.

Met behulp van deze vijf besturingscycli zorgen wij er voor dat de basiskwaliteit van het onderwijs op orde is en blijft en continue actueel blijft. Voor de monitoring van deze verschillende besturingscycli wordt gebruik gemaakt van de verschillende informatiesystemen (o.a. Parnassys en Somtoday) die binnen Koraal onderwijs in gebruik zijn.

Voor wat betreft de besturingscyclus 'Strategisch beleid' geldt dat deze worden bewaakt vanuit een PDCA-cyclus. Daarbij is er een samenhang tussen strategie Koraal Onderwijs, de regioplannen en de vertaling daarvan naar schoolplannen. Schoolplannen worden daarbij uiteraard ook gevoed door uitkomsten van zelfevaluaties, audits en schoolopbrengsten. Met behulp van de jaarplannen wordt uitvoering gegeven aan de schoolplannen. Om deze PDCA-cyclus te ondersteunen wordt gebruik gemaakt van de module 'Schoolontwikkeling'. Deze is gekoppeld aan ParnasSys en wordt door alle schoollocaties gebruikt. School- en jaarplannen zijn hierin gemaakt en worden gevolgd met monitors en rapportages in het systeem.

De besturingscyclus 'kwaliteitsbeleid' gaat over de wijze waarop wij binnen Koraal Onderwijs de kwaliteit van het onderwijs bepalen, bewaken, borgen, verbeteren en verantwoorden. Het is de voorwaarde voor een stevig fundament onder ons onderwijs en om gericht te kunnen ontwikkelen en innoveren. In 2022 is een hernieuwde basis gelegd voor een samenhangend kwaliteitsbeleid. Er zijn verschillende bouwstenen opgeleverd, waarmee de PDCA van kwaliteitszorg verder vorm en inhoud heeft gekregen.

Het onderwijsproces en de onderwijsresultaten draait o.a. om de implementatie van het doelgroepenmodel+ en het opbrengstgericht werken in de verschillende schoolsoorten en scholen. Het doelgroepenmodel+ (DM+) vormt het raamwerk voor de inrichting van het onderwijs binnen Koraal. We onderscheiden daarbij elf leerroutes naar verschillende uitstroombestemmingen en vier leerroutes wat betreft leergebied overstijgende competenties. Aan elk van de leerroutes is het gewenste leerniveau gekoppeld en zijn afspraken gemaakt over welke methodeonafhankelijke toetsen gebruikt worden. Scholen richten zelf het onderwijsleerproces in. Het doelengroepenmodel + dient verder ook als basis voor de populatiebeschrijving van Koraal Onderwijs voor wat betreft de cognitieve ontwikkeling, leergebied overstijgende competenties en intensiteit ondersteuningsbehoefte voor onderwijs en voor jeugdhulp op school en thuis. Dit levert leerling-, klas- en schoolprofielen op.

De ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's) en leerlingvolgsystemen zijn daarbij afgestemd op het DM+. Zo brengen we de opbrengsten systematisch in kaart en kunnen we deze koppelen aan leerlingkenmerken en onderwijstijd. Naast de opbrengsten op gebied van didactiek zien we ook de opbrengsten op het gebied van de ondersteuningsbehoefte en de onderwijs-zorgarrangementen. Het DM+ biedt daarmee een uniforme en samenhangende set tools waarmee we de PDCA van opbrengstgericht werken monitoren. Binnen dit kader heeft iedere locatie de ruimte om zelf een passend onderwijsleerproces in te richten voor de doelgroep.

De cyclus Veiligheid en Schoolklimaat als onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem gaat over veiligheidsaspecten per school en het schoolklimaat. Naast het opstellen van een Risico-inventarisatie (RIE) per school wordt op dit onderdeel per school en schoolsoort periodiek rapportage opgesteld waarin ook incidenten, klachten, schorsen en verwijderingen worden gemonitord.

Ten slotte betreft de cyclus Beheer het deugdelijk financieel beheer van de ontvangen onderwijsmiddelen. Ook hiertoe heeft Koraal een adequate PDCA-cyclus ingericht waarin het bestuursformatieplan, de financiële (meerjaren)begroting, de maand- en kwartaalrapportages als ook de jaarrekening van de drie onderwijsinstellingen belangrijke producten zijn. Dit gesteund vanuit een sterke control functie.

Langdurige Zorg

Het kwaliteitsmanagementsysteem voor de gehandicaptenzorg (langdurige zorg) is afgestemd op het onderliggend Landelijk Kwaliteitskader Gehandicaptenzorg. Dit kader biedt richting en handvatten voor de zorg en ondersteuning in de gehandicaptenzorg en stimuleert ook interne kwaliteitsverbetering binnen zorglocaties. Koraal heeft dit kader intern vertaald naar haar kwaliteitsbeleid en verantwoord ook jaarlijks via het zogenaamde Kwaliteitsrapportage Langdurige Zorg over de kwaliteit van de geleverde zorg. Hierbij wordt ingegaan op o.a. onderdelen van kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg binnen de zorglocaties, welke leerpunten er zijn en hoe ook aan verbeteringen wordt gewerkt. Het verslag geeft een brede inkijk op diverse elementen die relevant zijn in het kader van de ervaren kwaliteit van zorg. Aan het woord komen o.a. cliënten, medewerkers en verwanten. Onderwerpen in het rapport 2022 zijn o.a. Eigen regie van cliënten en medezeggenschap in de zorg, een verslag van de externe visitatiecommissie op één van de locaties van Koraal, participatie van cliënten, inclusiviteit, aandacht voor zorginnovaties en ook wordt ingegaan op de zogenaamde zelfscan die is ontwikkeld binnen Koraal. Dit is een tool waarmee binnen een zorgteam het goede gesprek kan worden gevoerd over kwaliteit van zorg in de breedste zin van het woord. Een uitstekend middel om inzicht te krijgen in verbetermogelijkheden die vervolgens een plek krijgen in teamplannen en het regiojaarplan. Vanwege de

positieve ervaringen wordt deze zelfscan nu breder uitgerold binnen Koraal. Hiermee zijn wij in staat om te reflecteren, verbeteracties te formuleren, te leren en het helpt ons om de PDCA-cyclus voortdurend onder de aandacht te houden. Belangrijk is vooral dat het bijdraagt aan een brede verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van zorg: iedereen ambassadeur van kwaliteit!

Jeugdhulp

Voor de jeugdhulp is voor het kwaliteitsmanagementsysteem aansluiting gezocht bij de zogenaamde ISO 9001:2015. Dit kader geeft invulling aan de eisen die gesteld worden aan het kwaliteitsmanagementsysteem. Jaarlijks worden de onderdelen van Koraal die jeugdhulp bieden getoetst aan deze ISO-normering. Daarbij wordt o.a. gekeken naar de diverse zorgprocessen, de wijze waarop invulling wordt gegeven aan klantgerichtheid, betrokkenheid van medewerkers, aandacht voor continue verbetering en het borgen van de kwaliteit. Naast interne audits, zelfscans vindt er een externe audit plaats door een daartoe gecertificeerde instelling. Koraal heeft in 2022 haar ISO 9001:2015 certificaat behaald.

Arbeidsparticipatie

Voor de activiteiten op het gebied van arbeidsparticipatie en specifiek jobcoaching beschikt Koraal over het keurmerk Blik op Werk. Dit is het keurmerk voor dienstverleners die o.a. gericht zijn om er voor te zorgen dat mensen weer mee kunnen doen in de maatschappij.

Interne dienstverlening

Naast de kwaliteitsmanagementsystemen in het primaire proces hecht Koraal ook grote waarde aan een kwalitatieve goede ondersteuningsorganisatie. Hiervoor is ook aansluiting gezocht bij de ISO 9001:2015 certificering. De verschillende vakdisciplines o.a. HR, ICT, Facilitair & Vastgoed, Shared Services, Finance en Control, Communicatie en Marketing binnen de ondersteuningsorganisatie Interne Dienstverlening worden ook jaarlijks getoetst aan de ISO 9001 normering. In 2022 heeft ook de ondersteuningsorganisatie haar ISO 9001:2015 certificaat behaald. Vermeldenswaardig is voorts dat Koraal specifiek voor wat betreft de informatiebeveiliging in 2022 ook gecertificeerd is in het kader van de NEN 7510: een kwaliteitskeurmerk voor Informatieveiligheid in de zorg. De toetsing aan deze normering wordt daarbij Koraal breed uitgevoerd.

Interne audits, zelfscan

Uit het voorgaande blijkt dat Koraal veel waarde hecht aan een adequaat werkend kwaliteitsmanagementsysteem voor haar dienstverlening. Voor de toetsing van de voortdurende werking van de kwaliteitsmanagementsystemen – processen, procedures e.d. – wordt binnen Koraal ook werk gemaakt van de uitvoering van verschillende vormen van audits. Zo worden binnen Onderwijs periodieke audits uitgevoerd naar de kwaliteit van het onderwijs welke tevens worden gedeeld met de Inspectie voor het Onderwijs. Ook wordt door Koraal breed invulling gegeven aan zogenaamde zelfscans op teamniveau. Op concernniveau worden financial audits uitgevoerd en gaat er bijvoorbeeld specifieke aandacht naar het periodiek toetsen van de kwaliteit van zorgdossiers (behandelplannen, ECD e.d.). Doel van dergelijke audits is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van onze zorg, onderwijs – en bedrijfsvoeringsprocessen en nog meer om ook voortdurend mogelijkheden te zien en te benutten om verdere

verbeteringen aan te brengen in onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Dit vanuit de ambitie om een lerende organisatie te zijn.

1.2.2 Kerncijfers

	2022	2021
Cliënten en leerlingen		
Jeugdhulp	1.430	1.506
Langdurige zorg	1.061	1.081
Onderwijs	2.424	2.364
Arbeidsparticipatie	138	119
Medewerkers		
Aantal fte (ultimo)	2.876	2.853
Verloop %	15%	12%
Verzuim %	8,77%	7,00%

1.3 MEDEWERKERS

Een mensgerichte benadering is de kern van het vastgestelde HR-beleid 2022-2027. Dit doet Koraal door met duurzame inzetbaarheidsmaatwerk in een levensfasebewust HR-beleid het potentieel van medewerkers te benutten en het verzuim en verloop te verminderen, met inzet op sociale innovatie en arbeidsondersteunende en -verlichtende technologie ervoor te zorgen dat onze professionals maximaal van betekenis kunnen zijn, meer werkplezier ervaren, in een markt waarin er minder medewerkers beschikbaar zijn. Een ambitieus leer- en ontwikkelprogramma versterkt de inhoud van ons werk, vergroot de draagkracht van onze medewerkers en trekt ambitieuze talenten aan. Door teams meer de ruimte te geven het eigen werk te organiseren, stimuleren we de eigen regie en verhogen we de betrokkenheid van onze medewerkers en daarmee de kwaliteit van onze dienstverlening.

Een ambitieuze HR-werkagenda, waarvan de prioritering is uitgedrukt in planning voor de komende jaren, laadt het beleid. De realisatie hiervan vindt plaats op basis van participatie. Door de gehele mens te zien met al zijn talenten en mogelijkheden, maar ook zijn aangepast gedrag, zoomen we in op zijn werkelijke toegevoegde waarde. Het geeft antwoord op de vraag hoe de natuurlijke krachten en talenten van mensen te benutten met als resultaat dat de organisatie slagvaardiger wordt. Simpelweg omdat medewerkers meer werkplezier ervaren en daardoor meer energie zijn. Werkplezier en -geluk van onze medewerkers zijn cruciaal om als Koraal succesvol te kunnen zijn.

Het is als organisatie belangrijk om te weten wat de behoeften, ervaringen en verwachtingen van medewerkers zijn t.a.v. hun werk en t.a.v. de organisatie. Vanaf het eerste moment dat zij in aanraking komen met de organisatie tot en met hun vertrek. Welke ervaringen zijn van belang voor medewerkers, wat hebben medewerkers nodig om hun werk op een bevlogen en betrokken manier te kunnen blijven doen? Het begint dus allemaal bij aandacht voor de beleving en het perspectief van de medewerker. Koraal's visie op HR dient in samenhang te worden gezien met de strategische ambities van Koraal,

waarin het zijn van een mensgerichte organisatie een belangrijk uitgangspunt is. Langere termijn maar ook korte termijn acties zijn hierop gericht.

Koraal heeft een totaal pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden doorgevoerd om medewerkers te ondersteunen waaronder de flexibele uitbetaling van vakantiegeld en de tijdelijke verhoging van vergoedingen voor de kosten voor woon-werkverkeer en dienstreizen. De regeling tijdelijke ophoging reiskostenvergoedingen kent vanaf besluitvorming een looptijd van 1 juli 2022 tot 1 juli 2023. Net als Koraal worden medewerkers en vrijwilligers geconfronteerd met prijsstijgingen. Koraal kan deze problemen niet oplossen. We proberen wel bij te dragen aan het verzachten daarvan. Naast de betrokkenheid van onze medewerkers is de inzet van de vele vrijwilligers en verwanten van Koraal van onschatbaar belang. Een belang dat alleen maar toe is genomen ten tijde van Covid-19 en de krappe arbeidsmarkt. In 2023 zullen we in samenspraak met alle betrokkenen bekijken hoe we deze inzet nog beter kunnen faciliteren. De strategische HR-agenda van Koraal richt zich op het duurzaam inzetten van medewerkers. Medewerkers die de druk voelen van de krapte op de arbeidsmarkt en als gevolg daarvan problemen in de bezetting ervaren als gevolg van verloop en verzuim. De arbeidsproblematiek heeft in 2022 bijgedragen aan het hogere verzuim van Koraal dat met 8,79%, een stijging van 1,79% ten opzichte van 2021 laat zien. Ook het verloop op vaste contracten is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren van ongeveer 12% naar 15% en betreft met name de dienstverbanden korter dan twee jaar. Het verzuim ligt daarmee nagenoeg op het niveau van de benchmark, het verloop lager. In 2022 is gestart met een intensieve wervingscampagne en het laden van het merk Koraal op de arbeidsmarkt. Een initiatief dat instroom bevorderend dient te werken.

1.4 STRATEGISCHE HUISVESTING en ICT

1.4.1 Strategische huisvesting

Koraal heeft een omvangrijke (zorg)vastgoedportefeuille. Het (zorg)vastgoed is voor het grootste deel in eigendom. Koraal kent slechts een beperkt aantal huurcontracten. De schoolgebouwen waarin de onderwijsinstellingen van Het Driespan, Saltho Onderwijs en De Vlinder hun onderwijs geven zijn economisch in eigendom van de gemeenten en staan derhalve niet op de balans van Koraal. Dat betekent ook dat vastgoedinvesteringen in het onderwijs i.c. nieuwbouw en grootschalige renovatie onder de verantwoordelijkheid en bekostiging van de gemeenten plaatsvindt. Voor onderhoud aan de gebouwen is het anders geregeld: het reguliere onderhoud van de scholen, zowel binnen- als buitenonderhoud, loopt via de exploitaties van de scholen.

De materiële vaste activa hebben eind 2022 een boekwaarde ad € 115,9 miljoen (2021: € 120,9 miljoen). De afname van de materiële vaste activa betreft het saldo van de jaarlijkse afschrijvingen ad € 11,8 miljoen, de bijzondere waardevermindering ad € 4,9 miljoen, de investeringen ad € 13,5 miljoen en een desinvestering van € 1,7 miljoen. Het belangrijkste deel van de post materiële vaste activa i.c. voor een bedrag ad € 98,1 miljoen betreft terreinen, terreinvoorzieningen, gebouwen, installaties en onderhanden werk. In de regio Noord- en Midden-Limburg is het project voor wat betreft de grootschalige renovaties van de Polderhoven afgerond.

De WOZ-waarde van het zorgvastgoed bedraagt circa € 140,3 miljoen prijspeil 2022 (€ 142,1 miljoen prijspeil 2021).

Naast doorlopende Koraalbrede vastgoedprojecten zoals brandveiligheid en EED is in 2022 gestart met het herijken van de Strategische Vastgoed Plannen (SVP's) voor alle Koraalregio's. Hiermee wordt een hernieuwde meerjarenprognose voor de vastgoedinvesteringen opgesteld.

Periodiek wordt de terugverdien capaciteit van het zorgvastgoed beoordeeld. De richting van de eerder gememoreerde deelstrategieën leiden voor de jaarrekening 2022 tot concrete signalen voor duurzame waardevermindering voor groepswoningen op het terrein van De la Salle in Boxtel en Op de Bies. Verwacht wordt dat de toekomstige bezetting, mede gezien de ingezette strategie van zowel Koraal als de financiers naar ambulante dienstverlening en verkorten behandelduur, niet meer op het oude niveau zal komen waarmee de contante, toekomstige kasstroom circa € 6,2 miljoen lager is dan de boekwaarde ultimo 2022. De woningen zijn derhalve voor dit bedrag afgewaardeerd. In 2022 heeft een terugname ad € 1,3 miljoen van eerdere afwaarderingen plaatsgevonden voor de locatie Maasveld.

Het jaar 2022 stond vooral in het teken van het herijken van het strategisch vastgoedplan (SVP) per regio. Het SVP omschrijft op strategisch niveau welke acties, zoals renovaties, nieuwbouw, aan- of verkoop er nodig zijn om het vastgoed van Koraal zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de wensen van de cliënten en leerlingen van Koraal en de integrale strategie. Door het betrekken van cliënten, cliëntenraad en medewerkers ontstaat een breed gedragen plan met een scope van 5-10 jaar.

Elk SVP wordt opgebouwd uit een aantal vaste onderdelen. Door middel van marktonderzoek worden de externe ontwikkelingen in de markt onderzocht en wordt er (vanuit vastgoedperspectief) een analyse gemaakt van de doelgroepen van het vastgoed van relevante andere zorgaanbieders in de regio. Daarnaast is de informatie die we krijgen vanuit het participatieproces met onze cliënten en verwanten een vast onderdeel van de planvorming van SVP. Tot slot wordt ook input opgehaald bij professionals en deskundigen middels themasessies.

Met de input vanuit de markt, cliënten en verwanten en professionals als basis wordt nieuw vastgoed beleid opgesteld. Het beleid richt zich op duurzaamheid, technologie, functionaliteit, betaalbaarheid, identiteit, veiligheid en beheer- en vastgoedorganisatie. Dit beleid vormt samen met woonwensen onderzoek de input voor het ontwikkelen van huisvestingsconcepten per doelgroep. De concepten omvatten niet alleen wonen, maar ook dagbesteding, behandeling, kantoren en facilitaire ondersteuning.

Tot slot worden deze huisvestingsconcepten ofwel woonprofielen vergeleken met het bestaande vastgoed van een regio. Op basis van de informatie die beschikbaar komt uit de vastgoedkaders, de huisvestingsconcepten en de inventarisatie van het bestaande vastgoed wordt duidelijk wat de ambities zijn ten opzichte van de huidige situatie is. Alle informatie leidt uiteindelijk tot een strategie per vastgoedobject. Dit kan bijvoorbeeld het advies zijn om te verbouwen, sloop/nieuwbouw, afstoten of handhaven. Hierbij is onderscheid gemaakt in korte of lange termijnstrategie en worden prioriteiten gesteld. Bij de uitwerking van de strategie is aandacht besteed aan de onderlinge relaties en optimalisatieslagen, zowel functioneel, technisch, als op gebied van duurzaamheid. De gekozen vastgoedstrategie leidt tot een (globale) raming van de investeringen om de effecten op de vastgoedexploitatie en balans inzichtelijk te maken. Het opstellen van de SVP's is een intensief proces dat in 2023 afgerond wordt met een consolidatie op Koraal niveau.

1.4.2 Strategische ICT

In 2022 heeft ICT verder bijgedragen aan de doelstellingen van Koraal en speelt ICT een steeds belangrijkere rol in vrijwel alle bedrijfsprocessen. Koraal investeert continu in de professionalisering van haar ICT-diensten en producten onder meer door uitbreiding op het gebied van informatieanalyse, projectmanagement, functioneel en netwerkbeheer. Middels het programma Koraal Digitaal wordt invulling gegeven aan de digitaliseringsagenda waarbij het werken aan administratieve lastenverlichting voor medewerkers, team- en schoolleiders een belangrijke doelstelling is.

Ter verbetering van de ICT-governance is de stuurgroep Koraal Digitaal actief met een brede vertegenwoordiging binnen Koraal. De stuurgroep selecteert en prioriteert projecten binnen de beschikbare capaciteit en middelen. Het project portfoliomanagement initieert nieuwe projecten en monitort de voortgang.

Het ontwikkelteam Elektronisch Cliënten Dossier (ECD) bestaat uit diverse disciplines die samen vorm blijven geven aan de doorontwikkeling van het ECD en het optimaliseren van de zorgprocessen. In lijn met de cloud-first strategie van Koraal is het ECD in 2022 succesvol gemigreerd naar de cloud-omgeving van de softwareleverancier. Het gebruik van de Zorg App voor ambulante hulpverleners is verder uitgerold binnen de organisatie. Registratie met behulp van deze Zorg App draagt bij aan de vermindering van de administratieve lasten in het zorgproces. In 2022 hebben voorbereidingen plaats gevonden en is een start gemaakt met de implementatie van respectievelijk een systeem voor een nieuw medisch dossier en een systeem ter ondersteuning van het elektronisch voorschrijven van medicatie. In 2022 is tevens de implementatie van een nieuw systeem voor het veilig melden van incidenten afgerond.

In navolging van 2021 heeft Koraal in 2022 nauw samengewerkt met Dichterbij met als doel om de digitale uitwisseling van cliëntgegevens – op basis van Zorg Informatie Bouwstenen en MedMij standaarden – mogelijk te maken tussen zorgaanbieders en PGO's. Koraal neemt deel aan de subsidieregeling InZicht van het Ministerie van VWS die ten doel heeft om de gegevensuitwisseling in de Langdurige Zorg te versnellen. Koraal en Dichterbij nemen deel aan de onderdelen PGO en eOverdracht.

In 2022 is gestart met de implementatie van derde generatie zorgdomotica in de regio Parkstad. In de komende jaren zal deze zorgdomotica-oplossing geïmplementeerd worden binnen heel Koraal. De ambitie is om in de komende jaren standaarden op het gebied van zorgtechnologie gerealiseerd te hebben, zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van technologische innovaties op het gebied van zorgoproepsystemen, persoonsbeveiliging en alarmering. Dit biedt potentie om werkdruk voor de zorg te verlagen en om privacy en veiligheid van de cliënt te vergroten.

In het kader van haar ambulantisering strategie is Koraal in 2022 gestart met een marktverkenning naar digitale oplossingen om 'zorg op afstand' mee vorm te geven.

Binnen het kader van de strategische beleidsagenda Koraal Onderwijs is in 2022 verder gewerkt aan een betere informatievoorziening binnen Onderwijs. In het project staan onder andere de optimalisatie van het LeerlingVolgSysteem en de leerlingenadministratie centraal, inclusief het beheer van de verschillende onderwijsapplicaties. Aansluitend is gestart met het verbeteren van stuurinformatie en KPI's voor Onderwijs.

Op het gebied van de bedrijfsvoering zijn in 2022 diverse verbeteringen doorgevoerd in het applicatielandschap. Binnen het HR-domein is in 2022 vormgegeven aan de doorontwikkeling van het personeelsinformatiesysteem. Binnen de domeinen Inkoop, Facilitair en Financiën hebben in 2022 diverse procesoptimalisaties plaatsgevonden in respectievelijk het Purchase-to-Pay systeem en het service-managementsysteem. Op het gebied van business intelligence is gestart met de implementatie van een nieuwe reporting tool PowerBI. Binnen het domein Kwaliteit is in 2022 gestart met de implementatie van een nieuw document managementsysteem voor kwaliteitsdocumenten.

Om de digitale transformatie binnen de organisatie goed te borgen geeft Koraal veel aandacht aan haar medewerkers op het gebied van digitale vaardigheden en de adoptie van digitale veranderingen. Om deze ontwikkeling te ondersteunen is het team van digicoaches in 2022 verder uitgebreid.

Een aantal ontwikkelingen vraagt om een hogere beschikbaarheid en continuïteit van het ICT-netwerk. Het zorgdomotica programma, het toenemende gebruik van beeld en geluid op de werkplek en het op afstand beheren van gebouwbeheersystemen zijn voorbeelden van deze ontwikkelingen. Ook vanuit informatiebeveiligingsperspectief is er behoefte aan doorontwikkeling van het netwerk en infrastructuur. Op basis van een 'software defined' netwerkarchitectuur is in 2022 gestart met de implementatie van grootschalige netwerkvernieuwingen in de regio Parkstad. Verdere implementatie van het nieuwe ICT-netwerk binnen de andere regio's van Koraal zal enkele jaren in beslag nemen. Op het gebied van informatieveiligheid heeft Koraal in 2022 te maken gehad met kwetsbaarheden die leidden tot beveiligingsrisico's. Informatieveiligheid staat daarom hoog op de agenda en (technische) maatregelen zijn doorgevoerd. In 2022 heeft Koraal de certificering voor de norm informatiebeveiliging voor de zorgsector (NEN7510:2017) opnieuw behaald. De druk op de tarieven vraagt om een afwegingskader om hierin moeilijke, maar noodzakelijke keuzes te maken.

1.5 GOVERNANCE

1.5.1 Inleiding

Koraal is een organisatie die midden in de maatschappij staat en onze maatschappelijke legitimatie zoals vastgelegd in de statuten komt tot uiting in het dagelijkse werk van medewerkers in een relatie met cliënten, leerlingen en hun verwanten. Binnen Koraal werken we op basis van kernwaarden en besturingsprincipes die ten grondslag liggen aan onze strategie en besturingsmodel.

'Samen' is het overkoepelende begrip van onze kernwaarden, dit 'samen' komt op allerlei manieren terug in onze werkwijzen: samen de leer- en behandeldoelen verkennen en samen afspraken maken, samen beslissen over wat er van belang is in een woon-, activiteitengroep of klas en samen richting geven aan Koraal of onderdelen daarvan. Medezeggenschap en participatie van cliënten, leerlingen, hun verwanten en van medewerkers is een vorm waar we samen op individueel- en organisatieniveau richting geven en beslissingen nemen.

'Samen' komt ook in een andere context aan de orde, namelijk in de wijze waarop bestuur en toezicht houder elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid invulling geven aan de maatschappelijke opdracht van Koraal. Dit komt tot uiting in het naleven van gedragscodes, visie (op toezicht houden), statuten en reglementen en vooral in de manier waarop bestuur en toezicht met elkaar omgaan. Over de wijze waarop het bestuur de organisatie stuurt zijn heldere afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over de verde-

ling van taken en aandachtsgebieden van de bestuurders maar ook in de vorm van heldere mandatering aan directeurs van de regio's, het Expertise Centrum en Interne Dienstverlening. De wijze waarop besluitvorming tot stand komt, is vastgelegd. Bij het nemen van besluiten worden telkens naast het beoogde doel ook compliance, risico's en morele aspecten meegewogen om daarmee zoveel als mogelijk tegemoet te komen aan de belangen van betrokkenen.

De omgeving van Koraal verandert en daarmee is ook onze maatschappelijke opdracht en de impact daarvan op leerlingen, cliënten en medewerkers continu aan verandering onderhevig. Dit betekent dat het bestuur en toezicht structureel aandacht geven aan ontwikkeling zowel in het collectief van de Raad van Bestuur of de Raad van Toezicht als ook op individueel niveau. Op deze wijze streeft Koraal naar continuïteit in bestuur en toezicht zodat we blijven aansluiten bij hetgeen huidige en toekomstige leerlingen, cliënten, verwanten en medewerkers van ons mogen verwachten.

In dit hoofdstuk leggen bestuur en toezicht verantwoording af over 2022.

1.5.2 Governancecodes

Op een organisatie zoals Koraal zijn verschillende governancecodes van toepassing. We werken immers op diverse terreinen: zorg, onderwijs en arbeid. Koraal hanteert twee codes: de Zorgbrede Governance Code en de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. Dat is terug te zien in de samenstelling van de Raad van Toezicht. Koraal vraagt van de leden affiniteit en betrokkenheid met alle domeinen waarop de organisatie actief is. Daarnaast heeft elke toezichthouder voldoende kennis van de kernactiviteiten van Koraal.

De Zorgbrede Governance Code en de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs bevatten bepalingen die grotendeels met elkaar te vergelijken zijn en die geen tegengestelde bepalingen bevatten. Beide codes zijn gericht op goed bestuur en goed toezicht en op het afleggen van adequate verantwoording over het gevoerde beleid en ondernomen activiteiten door de organisatie.

Bij de vormgeving, inrichting en reglementering van Koraal spelen deze codes een belangrijke rol. Zo zijn in de statuten bepalingen vastgelegd die ervoor zorgdragen dat er sprake is van goed bestuur en goed toezicht. Voorts zijn voortvloeiend uit deze codes reglementen vastgesteld voor de Raad van Bestuur en voor de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft haar visie op toezicht houden vastgelegd, deze visie op toezicht houden is openbaar en beschikbaar via de website van Koraal. De Raad van Bestuur heeft een verdeling van de taak- en aandachtsgebieden. Verder is met inachtneming van de codes het besturingsmodel en het managementcharter vastgesteld. Het managementcharter regelt de verhouding Raad van Bestuur-directeuren van de regio's. In het charter is expliciet aandacht gegeven aan integriteit.

1.5.3 Juridische structuur

Koraal heeft als rechtsvorm de stichting die de naam Stichting Koraal draagt. Stichting Koraal is belast met het bestuur van de dochterstichtingen betrokken bij nog enkele deelnemingen.

Eind 2022 is na goedkeuring van de Raad van Toezicht de juridische structuur van Koraal vereenvoudigd. Koraal kende tot dat moment zeven jeugdhulp werkstichtingen: Stichting Gastenhof Maastricht

Heuvelland Westelijke Mijnstreek; Stichting Gastenhof Noord en Midden Limburg; Stichting Gastenhof Parkstad; Stichting Maashorst; Stichting De La Salle; Stichting De Hondsborg en Stichting Sterk in Werk. Deze zeven stichtingen zijn gefuseerd en hebben de naam Stichting Koraal Jeugdhulp gekregen.

Daarnaast kende Koraal tot dat moment drie werkstichtingen gericht op langdurige zorg in de gehandicaptenzorg: Stichting Op de Bies; Stichting Maasveld en Stichting St. Anna. Deze drie stichtingen zijn gefuseerd en hebben de naam Stichting Koraal Langdurige Zorg gekregen.

Naast deze twee stichtingen kent Koraal drie stichtingen voor het onderwijs: Stichting Het Driespan, Stichting Saltho Onderwijs en Stichting De Vlinder.

De navolgende rechtspersonen maken deel uit van de geconsolideerde jaarrekening 2022 van Stichting Koraal:

- Stichting Koraal statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Stichting Koraal Langdurige Zorg statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Stichting Koraal Jeugdhulp statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Stichting Saltho Onderwijs statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Stichting De Vlinder statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Stichting Het Driespan statutair gevestigd te Sittard-Geleen
- Schoon maakt trots! B.V. statutair gevestigd te Sittard
- Stichting SeysCentra statutair gevestigd te Nijmegen

Naast de stichtingen zoals hierboven genoemd is Koraal ook betrokken bij twee deelnemingen. Voor de schoonmaak in de locaties van Koraal is een aparte BV, Schoon maakt trots B.V., waarvan 51 % van de aandelen in handen is van Stichting Koraal en de overige 49% van de aandelen in handen is van Vebego Facility Services B.V., een dochteronderneming van Vebego International. Tezamen met Stichting Pluryn is Stichting Koraal bestuurder van Stichting SeysCentra. Beide bestuurders hebben een vergelijkbare bevoegdheid en zeggenschap binnen het bestuur van de stichting Seyscentra.

1.5.4 Besturing en verantwoordelijkheden

Koraal kent een Raad van Bestuur die belast is met het besturen van Stichting Koraal alsook met het besturen van de stichtingen die deel uitmaken van het concern. Om een organisatie als Koraal bestuurbaar en slagvaardig te laten zijn, wordt een besturingsmodel gehanteerd. Dit model biedt de organisatie, haar cliënten, leerlingen en medewerkers duidelijkheid over de besluitvormingstrajecten, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende organen en functionarissen binnen de stichtingen die deel uitmaken van Koraal. De aansturing van Koraal vindt plaats via vijf regio's, het Expertise Centrum met een landelijke functie (hierna de vijf regio's en het Expertise Centrum gezamenlijk ook te noemen: de regio) en de Interne Dienstverlening.

De dagelijkse leiding van elke regio ligt in handen van respectievelijk een regiodirecteur en directeur Expertisecentrum (verder: regiodirecteuren) en de directeur Interne Dienstverlening. In alle gevallen ligt het besturen ervan bij de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur voert frequent overleg met de regiodirecteuren, zowel individueel als in een gezamenlijk overleg waaraan alle regiodirecteuren en Raad van Bestuur deelnemen. Afstemming van het beleid en toetsing daarvan aan het concernbeleid vindt regionaal plaats, waarbij de regiodirecteur intensief overleg voert met de school- en teamleiders over het te voeren beleid.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Om tot een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden te komen tussen Raad van Toezicht en Raad van Bestuur en anderzijds tussen Raad van Bestuur en de regiodirecteuren, werkt Koraal aan de hand van haar statuten, reglementen en een managementcharter.

In de statuten van Koraal is vastgelegd op welke wijze bestuurlijke besluitvorming binnen Koraal plaatsvindt en voor welke onderwerpen voorafgaand aan een bestuursbesluit de goedkeuring van de Raad van Toezicht verkregen wordt. De werkwijze van de Raad van Toezicht en Raad van Bestuur zijn uitgewerkt in diverse reglementen – commissies – Raad van Toezicht en een reglement Raad van Bestuur.

Het managementcharter regelt de formele aangelegenheden en de coördinatie tussen Raad van Bestuur en de regiodirecteuren. Als zodanig is dit charter te zien als een beknopt stelsel van regels en uitgangspunten dat als referentiekader juist de flexibiliteit van een steeds weer veranderende organisatie mogelijk maakt en die in voorkomende gevallen aanmerkelijk kan vergroten. Voor de Raad van Bestuur is het managementcharter het referentiekader op basis waarvan besluiten genomen worden met betrekking tot wat wel en niet te mandateren, hoe te managen, waarover verantwoording afgelegd of gevraagd moet worden en daar vervolgens ook expliciet in te zijn. Voor het management van de regio's maakt het managementcharter duidelijk waar men aan toe is en waar 'vrijheid in gebondenheid' ligt.

Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

De Remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht adviseert de Raad van Toezicht op het gebied van bezoldigingen van zowel de leden van de Raad van Toezicht als ook de leden van de Raad van Bestuur. In de Remuneratiecommissie wordt jaarlijks de Wnt-indeling van de bestuursfunctie besproken en wordt deze getoetst aan eventueel veranderende omstandigheden in de organisatie en aan de vigerende Wnt-2. Op basis van de door VWS vastgestelde criteria inzake Wnt 2-classificatie heeft de Raad van Toezicht een score van twaalf punten toegekend aan Koraal. Deze score leidt tot indeling in klasse V.

De Raad van Bestuur wordt bezoldigd conform Wnt klasse V. De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht is een afgeleide van de Wnt-indeling van de bestuursfunctie. Deze wordt jaarlijks geïndexeerd binnen het door de NVTZ geadviseerde kader. De bezoldiging van de voorzitter, vicevoorzitter en leden is respectievelijk 12%, 10 en 8% van de WNT-2 norm.

Op basis van de "Regeling bezoldiging topfunctionarissen onderwijs OCW sectoren" komt de Raad van Toezicht voor de Stichting Saltho Onderwijs tot de score van zeven punten die resulteert in klasse C; de score voor de Stichting Het Driespan komt op tien punten die resulteert in klasse D; de score voor Stichting de Vlinder komt op vier punten die resulteert in klasse A.

De bijpassende bezoldiging bij klasse A, C en D hebben geen invloed op de honorering bij Koraal. De Vlinder en Saltho Onderwijs maken formeel deel uit van de regio Noordoost-Brabant. De verantwoordelijke regiodirecteur wordt bezoldigd volgens de normen van de CAO Gehandicaptenzorg. Bij Het Driespan, die onderdeel uitmaakt van de regio West-Brabant, is de functie regiodirecteur lager bezoldigd dan het normbedrag van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen onderwijs OCW sectoren.

Voor de Raad van Bestuur geldt een Declaratiereglement. Het daarbij behorend register wordt, conform het reglement, door het Bestuurssecretariaat bijgehouden en door de manager HR en de tax-controller beoordeeld op uitvoering conform regeling. De controle van de administratie door de voorzitter Raad van Toezicht heeft plaatsgevonden, de declaraties zijn conform reglement.

1.5.5 Raad van Bestuur

Samenstelling Raad van Bestuur

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de Raad van Bestuur die conform de statuten uit één of meer leden bestaat. Het aantal leden wordt door de Raad van Toezicht vastgesteld en is net als in voorgaande jaren vastgesteld op twee leden. De Raad van Bestuur wordt gevormd door Mevrouw drs. I.R.W.M. Widdershoven en de heer mr. drs. R.W.M. Quik. In het belang van de continuïteit van besturing en vanuit persoonlijke overwegingen heeft in 2022 een wijziging in het bestuur plaatsgevonden.

De Raad van Toezicht heeft op 11 oktober 2022 conform de statuten het besluit genomen om mevrouw drs. I.R.W.M. Widdershoven per 1 november 2022 aan te wijzen als voorzitter Raad van Bestuur van Stichting Koraal. De heer Quik is vanaf dat moment lid Raad van Bestuur.

Nevenfuncties

De leden van de Raad van Bestuur kunnen nevenfuncties vervullen mits de Raad van Toezicht daar toestemming voor geeft. De nevenfuncties van de Raad van Bestuur zijn getoetst aan de normen Wet Bestuur en Toezicht en voldoen aan deze wet. De nevenfuncties van de bestuurders zijn vermeld in onderstaand overzicht geven de situatie weer per 31 december 2022.

(Neven)functies per 31 december 2022	
Mevrouw drs. I.R.W.M. Widdershoven:	<u>Van de hoofdfunctie afgeleide functies:</u> • voorzitter Bestuur Vereniging Orthopedagogische Behandeling Centra • vicevoorzitter Bestuur NVZD • lid Bestuur VGN <u>Nevenfuncties:</u> • voorzitter Raad van Toezicht Stichting Land van Horne • lid Raad van Toezicht Intrakoop
De heer mr. drs. R.W.M. Quik:	<u>Van de hoofdfunctie afgeleide functies:</u> • voorzitter Raad van Toezicht Zorg aan Zet • lid Bestuur IZZ <u>Nevenfuncties:</u> • vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Pro Senectute • lid Raad van Commissarissen Stichting SBOH • lid Raad van Commissarissen Rijnmond dokters

Taken en aandachtsgebieden Raad van Bestuur

In 2017 zijn de taken en aandachtsgebieden – mede door het gewijzigd besturingsmodel – geëvalueerd en besproken met de Raad van Toezicht. Het kader waarbinnen de verdeling van taken en aandachtsgebieden plaatsvindt, bestaat uit twee onderdelen te weten het reglement Raad van Bestuur en uitgangspunten zoals besproken met de Raad van Toezicht op 12 december 2017. De – verdeling van – taken en aandachtsgebieden van de Raad van Bestuur is in 2022 ongewijzigd ten opzichte van 2021.

Verslag Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur heeft in 2022 zestien bestuursvergaderingen gehouden en daarnaast tien overleggen specifiek gericht op bedrijfsvoering. De Raad van Bestuur heeft zich in 2022 beziggehouden met uiteenlopende onderwerpen. Onderstaand worden – gecategoriseerd naar de hoofdaandachtsgebieden de onderwerpen – in alfabetische volgorde benoemd die in de Raad van Bestuur aan de orde zijn gekomen respectievelijk waarover door de Raad van Bestuur besluiten genomen zijn.

Strategie

- Bijzonder lectoraat Begrijpelijke Communicatie, samenwerkingsovereenkomst Zuyd Hogeschool
- Inhoudelijk kader Langdurige zorg- Life by 5
- Kennisplatform EVB, deelname
- Plein 3, pilot in onderwijs verlengen.
- Poli Gastenhof, verhuizing
- Programmaplan Langdurige zorg
- Samenwerking Breedsaam, onderwijs

Kwaliteit en Veiligheid

- Calamiteitenonderzoek, herziening procedure
- Crisisbeleid inzake Covid-19
- Infectiepreventiecommissie, oprichting
- Integraal Strategisch Risico Management
- Interne Audit onderwijs en zorg
- Klachtencommissie Jeugdhulp, benoeming lid
- Klachtencommissie Medewerkers, benoeming lid
- Klachtenfunctionaris, benoeming
- Klokkenluidersregeling
- Kwaliteitskader Onderzoek Koraal
- Kwaliteitsrapport Gehandicaptenzorg 2021.
- Signalenkaart Kwaliteit
- Werkvoorraden medicatie langdurige zorg

HR

- Arbeidsmarktoelage, Het Ginnekencollege
- Arbodienstverlening, nieuwe arbodienstverleners
- Beloningsbeleid onderwijs, aanpassing
- Declaratietermijnen en PBL termijnen
- Fietsplanregeling, aanpassing
- Onkostenvergoeding dienstreizen, aanpassing
- Onkostenvergoeding woon-werkverkeer, aanpassing
- Regeling afbouw carrière
- Samenwerking gericht op de instroom van arbeidsmigranten
- Uitstroombelief onderwijs

Bedrijfsvoering

- High Level Design ICT, investering
- Contracten zorgkantoren en contracten gemeenten
- Bestuursformatieplannen Het Driespan, Saltho Onderwijs en De Vlinder
- Bestuursverslag Koraal 2021
- Bestuursverslagen Saltho Onderwijs, De Vlinder, Het Driespan 2021
- Financieel jaarverslag 2021
- Concernplan en –begroting 2023
- Eigenrisicodragerschap Saltho Onderwijs en De Vlinder
- Verzekeringen ERD WGA
- Bestemmingsreserves

Governance

- Fiscaal Statuut
- Juridische herstructurering, haalbaarheidsonderzoek
- Juridische herstructurering, voorstel langdurige zorg- en jeugdhulpentiteiten
- Fusiebesluit Stichting Sterk in Werk
- Management-statuten van de Stichtingen Het Driespan, Saltho Onderwijs en De Vlinder
- Procuratieregeling
- Regioplannen en –begrotingen 2022
- Registergoederen, verwerving en vervreemding
- Statuten Stichting Koraal, voorstel actualiseren
- Statutenwijziging en het directiereglement van Stichting SeysCentra
- Treasurystatuut

Permanente deskundigheidsbevordering

De Raad van Toezicht en Raad van Bestuur kennen al sinds jaar en dag een werkwijze waarin bestuur en toezichthouder naast individuele deskundigheidsbevordering ook samen werken aan collectieve deskundigheidsbevordering.

Een belangrijk aspect van deskundigheidsbevordering is reflectie en evaluatie. Elke vergadering van de Raad van Toezicht wordt afgesloten met een evaluatiemoment. Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht haar functioneren buiten de aanwezigheid van de Raad van Bestuur waarbij vooraf de visie van de Raad van Bestuur op het functioneren van de Raad van Toezicht gevraagd wordt en achteraf de uitkomst van de evaluatie met de Raad van Bestuur gedeeld wordt. De Raad van Toezicht werkt permanent aan haar eigen ontwikkeling als team en aan de ontwikkeling van de afzonderlijke leden waarvan een register wordt bijgehouden.

Aanvullend op het intern toezicht door de Raad van Toezicht op geschiktheid en vakbekwaamheid van de Raad van Bestuur, zowel als geheel als de afzonderlijke bestuurders, voldoen de bestuurders aan de accreditatievereisten van de NVZD. Hiermee is sprake van onafhankelijke toetsing van vakbekwaamheid en continue ontwikkeling van de individuele bestuurders.

1.6 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Resultaat 2022 per sector en regio

In onderstaande tabellen zijn de resultaten 2022 van Koraal weergegeven enerzijds naar sector en anderzijds naar regio:

Activiteit	Onderdeel	Koraal Regio	Resultaat 2022 * € 1.000	Resultaat 2021 * € 1.000
Gehandicaptenzorg	St. Anna	Noord- en Midden-Limburg	368	-20
	Maasveld	Maastricht, Heuvelland, Westelijke Mijnstreek	506	655
	Op de Bies	Parkstad	163	259
Jeugdhulp	Gastenhof NML	Noord- en Midden-Limburg	-256	-420
	Gastenhof MHWM	Maastricht, Heuvelland, Westelijke Mijnstreek	-858	-306
	Gastenhof PS	Parkstad	-324	-133
	De La Salle	Noordoost-Brabant	238	-659
	Maashorst	Noordoost-Brabant	3.091	-20
	De Hondenberg	Expertise Centrum	366	867
	SeysCentra	-	-229	553
Onderwijs	Het Driespan	West-Brabant	1.486	2.459
	Saltho Onderwijs	Noordoost-Brabant, Expertise Centrum	-703	119
	De Vlinder Onderwijs	Noordoost-Brabant	-11	127
Arbeidsintegratie	Sterk in Werk	-	208	141
Ondersteuning	Interne Dienstverlening e.o.	Concern	882	4.037
			4.927	7.659

In onderstaande tabel zijn de resultaten per regio weergegeven:

Koraal Regio	Onderdeel	Activiteit	Resultaat 2022 * € 1.000	Resultaat 2021 * € 1.000
Noord- en Midden-Limburg	St. Anna	Gehandicaptenzorg	368	-20
	Gastenhof NML	Jeugdhulp	-256	-420
Maastricht, Heuvelland, Westelijke Mijnstreek	Maasveld	Gehandicaptenzorg	506	655
	Gastenhof MHWM	Jeugdhulp	-858	-306
Parkstad	Op de Bies	Gehandicaptenzorg	163	259
	Gastenhof PS	Jeugdhulp	-324	-133
Noordoost-Brabant	De La Salle	Jeugdhulp	238	-659
	Maashorst	Jeugdhulp	3.091	-20
	Saltho Onderwijs, excl PI-school	Onderwijs	-659	60
	De Vlinder	Onderwijs	-11	127
	Het Driespan	Onderwijs	1.486	2.459
West-Brabant				
Expertise Centrum	De Hondenberg	Jeugdhulp	366	867
	PI-School	Onderwijs	-44	59
Sterk in Werk	Sterk in Werk	Arbeidsintegratie	208	141
SeysCentra		Jeugdhulp	-229	553
Concern	Interne Dienstverlening	Overig	882	4.037
			4.927	7.659

De regio Noord- en Midden-Limburg realiseert over 2022 een klein overschot (2021: € 0,4 miljoen negatief). De gehandicaptenzorg locatie St. Anna behaalt een resultaat van bijna € 0,4 miljoen terwijl de jeugdhulp van Gastenhof een tekort heeft van € 0,25 miljoen. Oorzaak van het verlies bij Gastenhof

wordt gevonden in de lagere bezetting en een vergoeding die niet adequaat is. Regio Maastricht, Heuvelland en Westelijke Mijnstreek noteert over 2022 een tekort van circa € 0,35 miljoen (2021: € 0,35 miljoen positief). Tegenover het tekort van het jeugdhulponderdeel Gastenhof ad € 0,85 miljoen (2021 tekort € 0,3 miljoen) staat een positief resultaat van de locatie Maasveld ad € 0,5 miljoen. De centrumlocatie draait goed door de combinatie van een stabiele intramurale bezetting, een aantrekkelijke nieuwbouwlocatie en een relatief goede arbeidsmarktpositie. Voor wat betreft de jeugdhulplocatie in deze regio geldt dat de locatie Urmond te maken heeft met een doelgroep met een complexere zorgvraag in een meer beschermende omgeving. In de bekostiging van de jeugdhulp Zuid-Limburg is met ingang van 1 juli 2022 het contract voor de Gesloten Intensieve Klinische jeugdhulp (GIK-J) van kracht. Het nieuwe contract kent weliswaar betere voorwaarden maar de bezetting is in de tweede helft 2022 gedaald.

De regio Parkstad realiseert over 2022 een tekort van circa € 0,2 miljoen (2021: € 0,25 miljoen). Dit resultaat betreft voor € 0,1 miljoen de locatie Op de Bies. Het resultaat van Op de Bies staat onder druk door de arbeidsmarktkrapte en het hogere verzuim met hogere kosten van personeel niet in loondienst tot gevolg. De jeugdhulp in de regio Parkstad sluit het jaar af met een negatief resultaat van bijna € 0,3 miljoen met name door een lagere bezetting, hoog verzuim en hogere kosten van personeel niet in loondienst.

In Noordoost-Brabant sluiten de jeugdhulpactiviteiten van De La Salle en Maashorst het jaar af met een positief resultaat van bijna € 3,3 miljoen. Voor € 3,4 miljoen is dit het gevolg van het verkoopresultaat onroerend goed in eigendom van Maashorst.

Het resultaat van Saltho Onderwijs ligt met een tekort van € 0,7 miljoen circa € 0,8 miljoen lager dan 2021. Bij De Vlinder wordt een nagenoeg sluitende exploitatie gerealiseerd (2021 positief resultaat van ruim € 0,1 miljoen). De afwijking kan grotendeels worden verklaard door het negatieve effect dat is opgetreden als gevolg van de wijziging in de bekostigingssystematiek die in 2023 binnen het Primair Onderwijs is ingevoerd. Dit heeft in 2022 eenmalig een verlagend effect op de Rijksbijdragen gehad als gevolg van het gehanteerde betaalritme door OCW aangezien de jaarlijkse vordering op OCW niet meer van toepassing zal zijn. De Rijksbijdragen zijn hierdoor lager uitgevallen en voor deze impact was in de jaarrekening 2021 reeds een bestemmingsreserve gevormd van € 650.000 voor Saltho Onderwijs en € 150.000 voor De Vlinder, die in 2022 zijn aangewend. Na eliminatie van de bestedingen Negen-sprong, waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd, bedragen de reguliere resultaten van Saltho Onderwijs en De Vlinder € 160.000 respectievelijk € 205.000 positief.

Het resultaat in West-Brabant van circa € 1,5 miljoen (2021 circa € 2,5 miljoen) valt positief uit. Ook voor Driespan heeft de wijziging in de bekostigingssystematiek een negatief effect waarvoor in de jaarrekening 2021 reeds een bestemmingsreserve gevormd van € 1,8 miljoen. Na eliminatie van de ontwikkelingen (o.a. leerlingaantallen, Negen-sprong en NPO) waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd, bedraagt het reguliere resultaat € 3,8 miljoen positief mede door het gegeven dat de formatieve bezetting achterblijft bij de gewenste bezetting als gevolg van de lastige arbeidsmarkt.

Het expertisecentrum (De Hondsborg en de PI-school) sluit het jaar af met een positief resultaat ad € 0,3 miljoen (2021 € 0,9 miljoen). Dit betreft met name het resultaat van De Hondsborg waarbij het resultaat lager uitvalt dan vorig jaar. Voor een belangrijk deel het gevolg van een lagere intramurale bezetting eind 2022 om daarmee een betere balans te hebben tussen bezetting en beschikbaarheid personeel.

De PI-school, onderdeel van Saltho Onderwijs én gevestigd op het terrein van De Hondsborg, heeft het jaar afgesloten met een tekort van € 44.000.

Sterk in Werk realiseert een positief resultaat van € 0,2 miljoen tegenover € 0,14 miljoen in 2021. Vanaf 2019 zijn de activiteiten van Sterk in Werk onder aansturing gebracht van de Koraalregio's. Dit heeft in ieder geval een positief effect gehad op de (bij)sturing van de van oudsher geografisch verspreide activiteiten van Sterk in Werk. Ook helpt dit bij de ambities van Koraal om participatie van cliënten en leerlingen te bevorderen.

Het resultaat van concern en de Interne Dienstverlening bedraagt over 2022 circa € 0,9 miljoen (2021: € 4,0 miljoen positief). Het resultaat van de concernstichting is de resultante van diverse factoren maar is, net als in voorgaande jaren, voor een belangrijk deel het gevolg van het vastgoed- en financieringsresultaat. Over 2022 bedraagt dit positieve resultaat circa € 4,2 miljoen. Daarnaast zijn er de incidentele resultaten van o.a. impairments € 4,9 miljoen, verkoopresultaat onroerend goed € 1,6 miljoen exclusief onroerend goed in eigendom Maashorst, lager dan begrote afschrijvingskosten als gevolg van een lager investeringsvolume en lagere rentekosten.

Het resultaat van de concernstichting uit het joint venture schoonmaakbedrijf Schoon maakt trots! B.V. bedraagt circa € 42.000 zijnde 51% van het totale bedrijfsresultaat na vennootschapsbelasting (2021: € 79.000).

De joint venture stichting SeysCentra – een samenwerking tussen Pluryn en Koraal – is gericht op de behandeling van (zeer) jonge kinderen met chronische voedselweigerings en de behandeling van onzindelijkheid bij kinderen met een verstandelijke beperking. Deze stichting wordt als last resort centrum ook bekostigd op basis van de landelijke raamovereenkomst van de VNG. SeysCentra heeft vestigingen in Gelderland, Utrecht, Limburg en Zuid-Holland. Het aandeel van Koraal in het negatieve resultaat 2022 bedraagt, uitgaande van proportionele consolidatie, circa € 0,2 miljoen (2021 € 0,6 miljoen). Het resultaat wijkt af van de voorgaande jaren vanwege de implementatiekosten van het EPD en nieuwe locatie. De stichting heeft een gezonde financiële positie om haar ambities verder waar te maken. Daarnaast is de wens om het aantal vestigingen uit te breiden om dichterbij de cliënten zorg aan te kunnen bieden en daarmee de intramurale behandelingsperiode te voorkomen c.q. te verkorten alsook het gebruik van 'online-begeleiding'.

Het geconsolideerde resultaat 2022

In de navolgende tabel is het geconsolideerde resultaat 2022 van Koraal opgenomen. Hierbij is de realisatie 2021 als vergelijkende cijfer weergegeven:

* € 1 miljoen	2022	2021
Baten uit beroep- of bedrijfsmatige zorgverlening	145,6	134,4
Opbrengst Jeugdwet	72,7	76,0
Andere baten uit beroep- of bedrijfsmatige activiteiten	68,5	62,8
Overige bedrijfsopbrengsten	5,0	0,0
Bedrijfsopbrengsten	291,8	273,2
Personeelskosten *1)	210,5	194,8
Afschrijvingen en bijzondere waardeverandering materiële vaste activa	16,8	13,3
Overige bedrijfslasten	58,9	56,1
Bedrijfslasten	286,2	264,2
Bedrijfsresultaat	5,6	9,0
Financiële baten en lasten	0,7	1,3
Aandeel derden, belastingen	-	-
Jaarresultaat	4,9	7,7

*1) De ontvangen subsidie Zorgbonus 2021 ad € 2,0 miljoen inclusief belastingen en premies en de uitgekeerde Zorgbonus zijn beide verwerkt in de post Personeelskosten.

COVID-19 compensatiemaatregelen

De resultatenrekening wordt in 2022 beïnvloed door de compensatiemaatregelen die Koraal heeft ontvangen van de zorgkantoren en gemeenten. Koraal heeft in 2021 geen aanspraak gemaakt op omzetting gezien de haar maatschappelijke opgave en de resultaatontwikkeling in 2021. De compensatie voor meerkosten bedroeg over 2022 € 2,0 miljoen ten opzichte van € 3,0 miljoen over 2021. Over 2020 is in totaal € 4,2 miljoen compensatie aangevraagd waarvan € 2,6 miljoen compensatie meerkosten en € 2,5 miljoen compensatie omzetting.

Ontwikkeling opbrengsten

De omzet van Koraal over 2022 bedraagt circa € 291,8 miljoen ten opzichte van € 273,2 miljoen over 2021. Een toename van € 18,6 miljoen (+6,8%).

Van de totale omzet betreft € 145,6 miljoen 'Baten uit beroep- of bedrijfsmatige zorgverlening' (2021: € 134,4 miljoen). De toename betreft voor een belangrijk deel het budget Wlz. Dit budget heeft betrekking op de zorgverlening van de gehandicaptenzorg. Daarnaast ook de Wlz-bekostigde zorg aan jongeren ouder dan 18 jaar in de regio Noordoost-Brabant, de Limburgse regio's als ook de zorgverlening van De Hondsborg aan jongeren met een Wlz-indicatie. Over 2022 bedraagt het gerealiseerde Wlz-budget circa € 141,7 miljoen ten opzichte van € 131,3 miljoen over 2021. Deze toename is de resultante van diverse factoren zoals o.a. de meerzorg en indexatie van de NZa-tarieven in combinatie met het prijsbeleid van de zorgkantoren.

Verder bestaan de 'Baten uit beroep- of bedrijfsmatige zorgverlening' nog uit baten uit onderaanneming ad € 2,3 miljoen (2021 € 1,7 miljoen), overige baten uit beroep- of bedrijfsmatige zorgverlening € 1,3 miljoen (2021 € 1,0 miljoen).

Een andere belangrijke post betreft de opbrengsten Jeugdwet. Deze noteren over 2022 circa € 72,7 miljoen (2021: € 76,0 miljoen) en nemen derhalve met 4,3% af. Deze afname kent meerdere oorzaken. In 2021 heeft Koraal een eenmalige vergoeding vanuit de regiogemeenten ontvangen ter dekking van o.a. Covid-19, transformatie-opgave en effecten van een bekostigingswijziging. Daarnaast zien we een daling van de residentiële bezetting. De gemiddelde tarieven zijn gestegen naast de indexatie van tarieven.

Een andere grote opbrengstpost betreft 'Andere beroep- of bedrijfsmatige activiteiten' ad € 68,5 miljoen (2021 € 62,8 miljoen). Dit betreft met name de over 2022 gerealiseerde 'Rijksbijdragen OCW' noteert over 2022 circa € 60,3 miljoen en is ten opzichte van 2021 met € 6,3 miljoen toegenomen. Deze toename is enerzijds het gevolg van de reguliere indexatie, anderzijds van een gestegen leerlingenaantal op de bekostigingsrelevante peildatum van 1 oktober van het voorafgaande teljaar resp. 1 februari met ingang van 2022. Deze verschuiving van teldatum vloeit voort uit de wijziging van de bekostigings-systematiek vanaf 2023, waarbij o.a. de bekostiging niet meer per schooljaar wordt toegekend maar in het ritme van het kalenderjaar. Dit gaat gepaard met de verschuiving van teldatum naar 1 februari waarbij tevens de huidige groeiregeling voor bekostiging van tussentijdse instroom in de periode van 2 oktober tot 1 februari komt te vervallen. De teldatum 1 februari 2022 wordt daarmee de grondslag voor bekostiging voor het opvolgende kalenderjaar. Ten opzichte van de teldatum 1 oktober 2021 is sprake van een groei van het leerlingenaantal bij Driespan (+ 32), Saltho (+ 20) en De Vlinder (+ 11). Bij de PIschool daarentegen is het aantal leerlingen met 3 gedaald.

De omzet dienstverlening WMO neemt verder af naar € 0,4 miljoen (2021 € 1,0 miljoen). De ontvangen subsidies en loonkostensubsidies/EU-subsidies dalen naar € 2,5 miljoen (2021: € 3,0 miljoen). In 2022 vallen de subsidies hoger uit met name als gevolg van eenmalige subsidies in 2021.

De overige dienstverlening en overige opbrengsten noteren € 5,4 miljoen (2021: € 4,8 miljoen). Deze post bestaat met name de opbrengsten uit externe dienstverlening van Koraal medewerkers en detachingsopbrengsten, de opbrengsten uit o.a. leerwerkbedrijven, dagbestedingswinkels, restaurant, verhuur van ruimten.

De 'Overige bedrijfsopbrengsten' ad € 5,0 miljoen betreft de verkoopresultaten onroerende goederen.

Ontwikkeling personele lasten

Over 2022 bedragen de totale personele kosten € 210,5 miljoen ten opzichte van € 194,8 miljoen over 2021. De personele kosten bedragen circa 72,3% (2021: 71,3%) van de totale bedrijfsopbrengsten. De toename ad circa € 15,7 miljoen bestaat uit een stijging van de kosten samenhangend met kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (met name personeel niet in loondienst) ad € 7,0 miljoen en een stijging van de kosten personeel in loondienst van circa € 8,7 miljoen.

De toename van de kosten personeel niet in loondienst geeft weer hoe ook Koraal de druk op de arbeidsmarkt ervaart waardoor inzet van derden ten behoeve van de zorgverlening, het onderwijs en de tijdelijke inzet van extra personeel in de ondersteunende en leidinggevende functies nodig is.

De toename 'Kosten personeel in loondienst' is het saldo van de reguliere salarisstijgingen uit hoofde van de cao-afspraken, de periodieke salarisverhogingen, de ontwikkeling van de premies in het sociaal stelsel en pensioenstelsel en anderzijds het aantal verloofde fte's. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen in de navolgende paragraaf over voorzieningen als onderdeel van de financiële positie.

Ontwikkeling overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten bedragen over 2022 circa € 58,5 miljoen en zijn daarmee met circa € 2,4 miljoen (4,3%) gestegen in vergelijking met 2021. Ten opzichte van 2021 zijn de voedings- en hotelmatige kosten nagenoeg gelijk gebleven en de patiënt- en bewonersgebonden kosten stijgen met circa € 0,9 miljoen. De algemene kosten stijgen ten opzichte van 2021 met € 0,7 miljoen en dit betreft enerzijds hogere overige personele kosten als gevolg van de hogere reiskostenvergoedingen en anderzijds een lagere dotatie aan personele voorzieningen. De kosten van onderhoud zijn met circa € 0,8 miljoen gestegen o.a. door hogere grondstofprijzen en meer uitgevoerd onderhoud. De kosten van energie zijn nauwelijks gestegen doordat Koraal doorlopende vaste contracten met energieleveranciers heeft afgesproken. Deze contracten lopen grotendeels door tot januari 2024. De kosten van huur en leasing zijn nagenoeg gelijk aan de kosten van 2021.

Ontwikkeling overige financiële baten en lasten

Het saldo van financiële lasten en baten bedraagt over 2022 circa € 0,7 miljoen ten opzichte van € 1,3 miljoen over 2021. De afnemende rentekosten zijn met name het gevolg van de renteontwikkeling waardoor een hogere discontovoet voor de (personele) voorzieningen is gehanteerd met als effect een rentebate van € 0,4 miljoen. Verder bepalen de reguliere jaarlijkse aflossingen en een nieuwe lening in 2022 tegen de afgesproken rentepercentages de rentekosten.

De financiële positie

De financiële gezondheid van Koraal wordt beoordeeld aan de hand van enkele financiële kengetallen. Voor de beoordeling van deze kengetallen is een nadere toelichting op het eigen vermogen relevant maar ook de toelichting op het voorzieningenniveau.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van Koraal bedraagt ultimo 2022 € 81,8 miljoen (2021: € 76,9 miljoen). Deze toename betreft het positieve exploitatieresultaat 2022 ad € 4,9 miljoen. Het eigen vermogen geeft Koraal een stevig fundament om financiële risico's op te kunnen vangen. Dit noemen we het weerstandsvermogen. Deze functie van het vermogen is ook belangrijk voor onze externe vermogensverschaffers en voor het afgeven van de garantiestelling door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ). Het kunnen verkrijgen van nieuwe leningen noemen we de financieringsfunctie van het eigen vermogen. We kunnen concluderen dat Koraal beschikt over een goede financiële positie passend binnen het financiële beleid om de financiële continuïteit van de zorg- en onderwijsdienstverlening te borgen. Andere belanghebbenden zoals zorgkantoren, gemeenten en samenwerkingsverbanden hechten belang aan de borging van de continuïteit van de zorg- en onderwijsdienstverlening.

Een belangrijke, aan het eigen vermogen gerelateerde ratio, betreft de solvabiliteit. Deze ratio betreft het Koraal (inclusief onderwijs) eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het balanstotaal en bedraagt ultimo 2022 40,4% (2021: 38,6%). De stijging is te verklaren door de verkopen van onroerende goed waardoor het totale vermogen procentueel minder sterk steeg dan het eigen vermogen.

De vermogenspositie van Het Driespan en De Vlinder hebben een positief effect op de solvabiliteit van Koraal (inclusief onderwijs) met inachtneming van de bestemmingsreserves Onderwijs. Bovendien is relevant om te weten dat het vermogen van de onderwijsinstellingen positief wordt beïnvloed door de NPO-gelden welke beschikbaar zijn gesteld om onderwijsachterstanden die door Covid-19 zijn ontstaan, weg te werken. De nog niet bestede middelen dienen te worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Onderwijs. Voor wat betreft de vermogenspositie van Het Driespan en De Vlinder geldt dat deze boven de zogenaamde signaleringswaarde liggen en de komende jaren, op basis van op te stellen bestedingsplannen, voor een deel additioneel zal worden aangewend.

Het Koraal eigen vermogen exclusief onderwijs bedraagt 37,4%. De benchmark van EY MQ gebaseerd op de gegevens van DigiMV 2021 toont een branchegemiddelde 2021 van 44,1% voor de sector gehandicaptenzorg (2021: 41,6%) en voor de jeugdhulp 35,2% (2021: 34,8%). De solvabiliteit van Koraal (exclusief onderwijs) is solide mede gezien het samengestelde portfolio gehandicaptenzorg en jeugdhulp.

Overall gezien beschikt Koraal als concern over een goede vermogenspositie en daarmee ook mogelijkheden om vanuit een gunstige en gezonde financiële positie te werken aan organisatieontwikkeling. Ook biedt het voldoende comfort voor de mogelijke fluctuaties in het resultaat als gevolg van de dynamiek in onze markten waardoor de organisatie minder kwetsbaar is.

Het totale eigen vermogen van Koraal is als volgt verdeeld:

* € 1.000	Eigen vermogen 31-12-2022	Eigen vermogen 31-12-2021
(stichtings)Kapitaal	103	103
Concern		
Bestemmingsreserves concernbreed	2.216	2.680
Bestemmingsfondsen Stichting Koraal	42.515	41.169
Aandeel derden	49	88
Gehandicaptenzorg		
Bestemmingsfondsen	7.204	6.166
Jeugdhulp		
Bestemmingsfondsen	6.619	4.362
Bestemmingsreserve SeysCentra	500	500
Algemene reserve SeysCentra	4.920	5.149
Overige reserve (arbeidsparticipatie)	438	229
Onderwijs		
Bestemmingsreserves onderwijs	11.537	10.671
Algemene reserve onderwijs	5.715	5.811
	81.816	76.928

Het oorspronkelijke stichtingskapitaal van Koraal is ongewijzigd en bedraagt € 0,1 miljoen. Het concernbestemmingsfonds komt ultimo 2022 uit op circa € 42,5 miljoen (2021: € 41,1 miljoen). De toename van dit vermogen betreft met name het gerealiseerde resultaat 2022 van Stichting Koraal ad € 1,4 miljoen.

De concernbrede bestemmingsreserve betreft de bestemmingsreserve innovatie. Over 2022 is er een bedrag ad circa € 0,4 miljoen onttrokken aan deze bestemmingsreserve ten behoeve van de realisatie en ondersteuning van diverse innovatieve projecten.

Ultimo 2022 bedragen de bestemmingsfondsen gehandicaptenzorg circa € 7,2 miljoen (ultimo 2021: € 6,2 miljoen). Dit saldo is de optelsom van de gerealiseerde exploitatieresultaten in de afgelopen jaren van St. Anna, Maasveld en Op de Bies.

De bestemmingsfondsen Jeugdhulp noteren ultimo 2022 € 6,6 miljoen (2021: € 4,4 miljoen). Dit is opgebouwd uit het verkoopresultaat onroerende goed en de gerealiseerde exploitatieresultaten van De Hondsborg, De la Salle, Maashorst Jeugdhulp en Gastenhof PS, Gastenhof MHWM en Gastenhof NML. De overige reserve betreft de activiteit arbeidsparticipatie en is na bestemming van het resultaat over 2022 circa € 0,4 miljoen aan het einde van dit boekjaar (2021: € 0,2 miljoen).

Het aandeel in het vermogen van de joint venture SeysCentra bedraagt eind 2022, op basis van 50% consolidatie, circa € 5,4 miljoen (ultimo 2021: € 5,7 miljoen). Verwezen wordt ook naar de passage 'niet uit de balans blijvende verplichtingen' waaruit blijkt dat op basis van de gemaakte afspraken bij een eventuele beëindiging van de samenwerking het aandeel in het vermogen lager uitvalt en uitkomt op circa € 3,2 miljoen (2021: € 3,4 miljoen).

De algemene reserve van Het Driespan, Saltho Onderwijs en De Vlinder – de onderwijslocaties in de Koraalregio's West-Brabant, Noordoost-Brabant en het Expertisecentrum – bedraagt ultimo 2022 tezamen circa € 5,7 miljoen (2021: € 5,8 miljoen). De mutatie in de algemene reserve betreft naast de toevoeging van het reguliere resultaat een toevoeging aan de bestemmingsreserves onderwijs. Hiermee bedraagt de bestemmingsreserve onderwijs € 11,5 miljoen (2021: € 10,7 miljoen) welke o.a. ingezet zal worden voor het wegwerken van de opgelopen onderwijsachterstand (de zgn. NPO-gelden). Ook zullen verdere digitalisering van het onderwijs, benodigde voorfinanciering van de groei leerlingen als gevolg van de T-1 bekostiging, aanvullende investeringen in werving en opleiding van het personeel en de uitvoering van het strategisch programma 'Negensprong' uit deze reserve worden betaald. De inzet en omvang van de bestemmingsreserves wordt jaarlijks beoordeeld en waar nodig herzien op basis van actuele ontwikkelingen. De prioriteiten en fasering van deze inzet wordt in nauw overleg met medezeggenschap bepaald. Besteding van deze middelen zal de komende jaren in samenspraak met medewerkers en medezeggenschap nadere invulling krijgen.

Voorzieningen

Ultimo 2022 bedraagt het niveau van de voorzieningen circa € 11,5 miljoen (2021: € 11,4 miljoen). Ultimo 2022 bedraagt de voorziening PBL nog circa € 0,3 miljoen (2021: € 0,6 miljoen) en betreft alleen nog de waardering van de hogere PBL-verlofrechten van een bepaalde groep medewerkers (op 31-12-2009 >50 jaar en vallend onder het overgangsrecht). Deze voorziening zal jaarlijks afnemen omdat het aantal medewerkers met deze rechten alsook de omvang daarvan jaarlijks zal afnemen.

De voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen bedraagt circa € 2,2 miljoen en is daarmee lager dan de stand ultimo 2021 met name als gevolg van de hogere discontovoet en herijking van de blijf-kans. De voorziening voor langdurig zieken bedraagt ultimo 2022 circa € 4,4 miljoen ten opzichte van € 3,6 miljoen ultimo 2021. Deze toename betreft ultimo 2022 een groter aantal langdurig zieken waar-van de kans wordt ingeschat dat zij niet meer terugkeren in het arbeidsproces.

Op basis van de cao-regeling is een voorziening generatiebeleid opgenomen ultimo 2022 van bijna € 0,4 miljoen.

De onderhoudsvoorziening ad € 3,8 miljoen heeft betrekking op de onderwijsinstellingen van Koraal. De lichte toename is het saldo van een hogere dotatie ten opzichte van de onttrekking aan deze voorzie-ning in 2021.

De voorziening verlieslatende contracten heeft betrekking op contant gemaakte contractafspraken met een leverancier van wiens diensten we naar verwachting geen gebruik meer zullen maken tijdens de contractperiode.

Financieringspositie

Ultimo 2022 bedraagt de langlopende schuldpositie € 49,1 miljoen. (€ 53,5 miljoen ultimo 2021). Hiervan is ultimo 2022 61% geborgd bij het WfZ (2021: 61%). De lening portefeuille betreft alleen de langlopende leningen van de zorginstellingen van Koraal. Ten behoeve van de sector onderwijs heeft Koraal geen langlopende leningen afgesloten. In de bankovereenkomst is een minimale Ebitda (exclusief Onderwijs) afgesproken. Deze Ebitda op basis van de jaarrekening 2022 bedraagt € 20,7 miljoen en voldoet aan de overeenkomst.

De reguliere aflossingen op de afgesloten leningen bedragen in 2022 circa € 4,9 miljoen. Voor 2023 be-draagt de reguliere aflossing circa € 4,3 miljoen. De gemiddelde rentevoet van de lening portefeuille bedraagt per ultimo 2022 circa 1,42% (2021: 1,54%). Eind 2022 heeft 94% van de lening portefeuille, i.c. circa € 50,3 miljoen, een percentage <2%.

Relevant voor de beoordeling van de financieringspositie van Koraal is ook het inzicht in een aantal andere ratio's. De 'Loan to Value' (LTV) geeft de verhouding weer tussen het saldo van de langlopen-de leningen (inclusief kortlopend deel van de aflossingsverplichting) en de boekwaarde van de mate-riële vaste activa. Koraal heeft een 'Loan to Value' ratio van 46,1% (2021: 48,3%) en ligt daarmee lager dan het berekende sectorgemiddelde ad 48,3% (namelijk 43,8% sector gehandicaptenzorg en 57,1% sector jeugdhulp) volgens de Benchmark EY MQ 2021. De lagere 'Loan to Value' ratio is met name te verklaren door de reguliere aflossingen en de lagere boekwaarde als gevolg van de verkopen onroer-end goed.

Een andere ratio betreft de 'Debt Service Coverage Ratio' (DSCR) die aangeeft in welke mate een or-ganisatie in staat is om aan de rente- en aflossingsverplichtingen uit de operationele kasstromen te vol-doen. Deze DSCR-ratio bedraagt voor Koraal circa 4,4 (2021: 3,7) en ligt boven de normstelling over-eenkomstig het financieel beleidskader. De 'Interest Coverage Ratio' (ICR) ofwel de rentedekkings-graad geeft aan in hoeverre de organisatie haar renteverplichtingen kan opbrengen. Deze ratio geeft weer in welke mate het resultaat voor interest kan terugvallen, zonder dat de instelling in financiële moeilijkheden komt. Voor Koraal bedraagt deze ratio 8,3 (2021: 7,2).

Liquiditeitspositie

Koraal beschikt over een goede liquiditeitspositie. Het stelt de organisatie in staat om aan haar kortetermijnverplichtingen te voldoen. Koraal heeft ultimo 2022 een saldo liquide middelen van € 65,6 miljoen (ultimo 2021: € 55,9 miljoen).

Om de liquiditeitspositie te meten wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde liquiditeitsratio's. Een veel gebruikte ratio is de zogenaamde 'Current ratio': de verhouding tussen de vlottende activa ten opzichte van de vlottende passiva. Als gezonde waarde wordt een ratio van minimaal 1 gezien. Deze ratio bedraagt ultimo 2022 1,55 (2021: 1,49) en voldoet daarmee aan de normstelling. Het berekende sectorgemiddelde volgens de benchmarkgegevens EY MQ 2021 bedraagt circa 1,5 (sector gehandicaptenzorg 1,4 en sector jeugdhulp 1,6).

De liquide middelen zijn voor een belangrijk deel tijdelijk en vrij opneembaar weggezet op spaarrekeningen en depositorekeningen verspreid bij de nationale systeembanken. Koraal heeft ultimo boekjaar 2022 geen derivaten.

Het kasstroomoverzicht in de jaarrekening is opgesteld volgens de indirecte methode en laat een toename van de liquide middelen zien van € 9,7 miljoen. De positieve operationele kasstromen bedragen circa € 28,1 miljoen. Hiertegenover staat een negatieve investeringskasstroom ad € 13,5 miljoen vanwege investeringen in 2022. Voorts is er een uitgaande financieringskasstroom van circa € 4,9 miljoen, vanwege reguliere aflossingen. Het werkkapitaal (vlottende activa -/- vlottende passiva) van Koraal bedraagt ultimo 2022 circa € 26 miljoen (2021: € 21 miljoen) en is noodzakelijk om de operationele activiteiten te financieren.

Het positieve liquiditeitssaldo ad € 65,6 miljoen ultimo 2022 zal o.a. worden ingezet ten behoeve van het investeringsprogramma van Koraal. Op basis van de initiële liquiditeitsbegroting 2023 is de verwachting dat het saldo liquide middelen hierdoor zal teruglopen naar circa € 34 miljoen. Dit ligt boven het wenselijke minimumniveau van Koraal. Hierbij wordt wel opgemerkt dat er inmiddels rekening mee wordt gehouden dat het saldo mogelijk hoger zal uitkomen o.a. als gevolg van bijstellingen in het tempo waarin de geplande investeringen kunnen worden uitgevoerd én waar nodig het aantrekken van financiering.

In 2022 is naar analogie van informatie van het Waarborgfonds voor de Zorgsector een schatting gemaakt hoeveel liquiditeit Koraal dient aan te houden om continuïteit van de organisatie te waarborgen. Rekening houdend met de verschillende kasstromen is de ondergrens bepaald op € 25 miljoen.

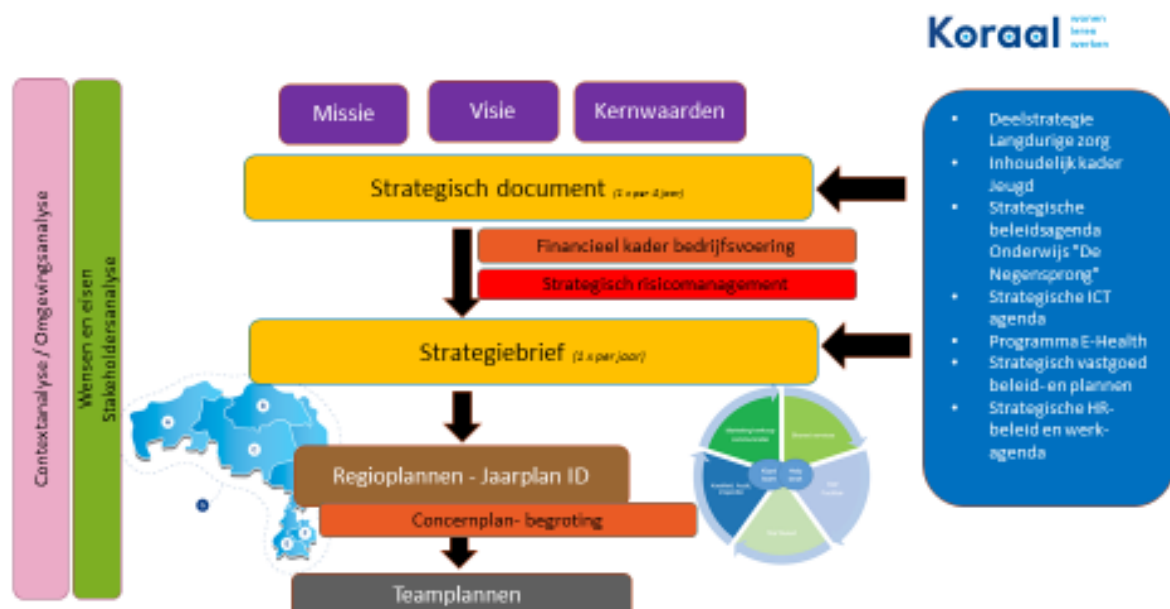
1.7 RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

1.7.1 Strategisch risicomanagement

Koraal wil een maatschappelijke bijdrage leveren door het realiseren van haar strategische doelstellingen. 'In control zijn en het borgen van continuïteit' is een van de negen geformuleerde besturingsprincipes van Koraal. Besturingsprincipes die eraan bijdragen dat Koraal haar strategische doelstellingen kan realiseren. Een adequate interne beheersingsomgeving is van groot belang omdat deze bijdraagt aan de randvoorwaarde dat Koraal financieel gezond is en daarmee ook de organisatie in staat stelt te voldoen aan haar besturingsprincipes.

Iedere organisatie heeft bij het uitvoeren van haar strategie en in de bedrijfsvoering te maken met onzekerheden. Sommige onzekerheden bieden kansen, andere onzekerheden vormen een risico voor de organisatie om haar doelstellingen te realiseren. Hoe beter Koraal in staat is deze onzekerheden in beeld te brengen en te beheersen, hoe beter we kansen kunnen benutten, risico's bewust kunnen nemen en daarmee onze strategie en doelstellingen kunnen realiseren. Strategisch risicomanagement is een hulpmiddel om zicht te behouden op deze risico's, kansen en maatregelen. Het is tevens een onderdeel van de governance van een organisatie, van goed bestuur, goed toezicht.

Uit onderstaande grafische weergave van de planning en control cyclus is af te leiden dat het strategisch risicomanagement geworteld is binnen de gehele bedrijfsvoering van Koraal. Om te komen tot inzicht en een samenvatting van de meest strategische risico's binnen Koraal worden alle bronnen vanuit de planning en control cyclus gebruikt om strategische risico's te detecteren.

De jaarlijkse actualisatie van de strategische risico's is vanuit bestuurlijk perspectief gezien en gewogen. De actualisatie heeft geleid tot de toevoeging van twee minor strategische risico's. Er zijn vijf major strategische en meerdere minor strategische risico's vastgesteld. Strategische risico's:

Strategische risico's, beheersmaatregelen en impact	
Strategisch risico	
Onvoldoende gekwalificeerd personeel. Hieronder zijn begrepen: • Binden, boeien en behouden • Hoger dan gewenst verzuim • Werkdruk • Kwaliteit medewerkers • Balans inzet PNIL	
Beheersmaatregelen	Impact
Oorzaken, gevolgen en gerelateerde risico's zijn in detail en breder perspectief vanuit HR-visie uitgewerkt. Vanuit dit strategisch speerpunt vinden diverse programma's en projecten plaats zoals o.a. Het Potentieel Pakken, Arbeidsmarkt-campagne, L&O, Verzuimaanpak en Capaciteits management die bijdragen aan behoud en werven van voldoende (gekwalificeerd) personeel.	Risico op tekort van kwalitatief personeel is als een strategisch risico gezien omdat dit voor alle sectoren waarin Koraal actief is, kan raken. Impact op toename van kosten voor personeel niet in loondienst en druk op het kunnen realiseren van de dienstverlening.
Strategisch risico	
Cybercriminaliteit/informatiebeveiliging	
Beheersmaatregelen	Impact
Koraal is gecertificeerd voor de NEN7510 informatieveiligheidsnorm met een jaarlijkse externe audit. Informatieveiligheid gaat ook in de interne auditcyclus geborgd worden.	Koraal kan slachtoffer worden van cybercrime en informatie veiligheidsincidenten. Dit vraagt investeringen om te blijven voldoen aan de toenemende eisen en een toename van de exploitatiekosten.
Strategisch risico	
Haalbaarheid portfolio Jeugdhulp. De strategie jeugd betekent een transformatie opgave voor Koraal	
Beheersmaatregelen	Impact
In toenemende mate is sprake van samenwerkingen. Voor Koraal betekent dit een inrichting van een governancestructuur. In de (meerjaren) begroting gebaseerd op onderliggend kostprijsmodel wordt de ontwikkelingen jeugdhulp voortdurend gemonitord.	De transformatie heeft (financiële) effecten op omvang en samenstelling van het portfolio (omzet).

Strategisch risico	
Ontwikkeling vastgoedportefeuille in relatie tot de diverse deelstrategieën	
Beheersmaatregelen	Impact
Strategische vastgoedplannen in afstemming met de ontwikkelingen in de deelstrategieën	Investerings- en desinvesteringen hebben impact op het vastgoed- en financieringsresultaat. Druk op het investeringsruimte kan effect hebben op de fasering en prioritering van de vastgoedplannen en de agenda Koraal Digitaal.
Strategisch risico	
Voortdurend aanpassingsvermogen en wendbaarheid van de organisatie ten behoeve van het realiseren van de concern strategie en onderkennen van kansen	
Beheersmaatregelen	Impact
Structurele aandacht voor actualiteit en toekomstgerichtheid portfolio Koraal o.a. door de programma's op de deel-strategieën Onderwijs, Jeugd en Langdurige Zorg.	Interne en externe ontwikkelingen vragen om verandertrajecten die impact hebben op de organisatie en vraagt verandercapaciteit. De toenemende maatschappelijke eisen, kwaliteitsverwachtingen en/of informatiesystemen hebben een kostenverhogende werking als gevolg van benodigde capaciteit (o.a. project-leiders / externe expertise / licenties). Daarnaast een toename van benodigde investeringen en / of exploitatiekosten.

De risico's en het risicomanagement zijn onder de aandacht van het bestuur, regiodirectie, directie ID en S&Ko en worden frequent gemonitord en te bewaakt.

Risicomanagement

Het risicomanagement krijgt bij Koraal op verschillende manieren vorm. Voor strategische doelstellingen wordt onderscheid gemaakt naar zogenaamde omgevingsrisico's en organisatierisico's. Voor de meer tactische en operationele organisatiedoelstellingen wordt een onderscheid gemaakt naar procesrisico's, projectrisico's, operationele sturingsrisico's en managementinformatierisico's. Voor de geïdentificeerde risico's wordt in kaart gebracht welke risicostrategie wordt gevolgd en welke maatregelen voor risicobeheersing worden genomen, welke functionarissen betrokken zijn en welke kaders (juridisch, moreel, organisatorisch) van toepassing zijn.

Voor wat betreft de meer bedrijfsmatige kant wordt gerapporteerd door middel van de risico-en-kansenparagraaf in de concernbegroting. Door middel van een risicomatrix (impact/risico) zijn de belangrijkste risico's geïdentificeerd en gekwalificeerd. Verder worden risico's gemonitord middels het jaarplan, de regioplannen en begrotingen, de (financiële) rapportages, business cases bij investeringsvoorstellen, de uitvoering van de controlfunctie en de compliancefunctie binnen Koraal in algemene zin maar bijvoorbeeld specifiek ook als het gaat over bijvoorbeeld het fiscaal dossier en de treasuryfunctie. Voor wat betreft het risicomanagement rondom de primaire processen wordt bijvoorbeeld verwezen

naar de Risico Inventarisatie & Evaluatie op cliëntniveau (RI&E), de frauderisicoanalyse, de uitvoering en scope van kwaliteitsaudits binnen zowel onderwijs als zorg, de inzet van Koraal Inspect voor wat betreft de kwaliteitseisen in de zorg en de afstemming met de verschillende Inspecties. Ook het gesprek over risico's en kansen in de diverse overlegsgremia (Raad van Bestuur, Raad van Toezicht, medezeggenschap, MT-overleg) is een belangrijke factor en draagt bij aan het inzicht in het risicoprofiel van Koraal.

Het voert te ver om in dit financieel jaarverslag een uitgebreid en allesomvattend overzicht op te nemen van alle risico's en kansen en daarvoor binnen Koraal getroffen maatregelen van risicobeheersing. Koraal is in verschillende markten actief welke ieder op zich worden gekenmerkt door de stevige dynamiek. Met een goed marktinzicht en toenemend aanpassingsvermogen van de organisatie biedt Koraal zo adequaat mogelijk tegenwicht aan deze dynamiek. Een geïdentificeerd risico ligt op het vlak van aanpassingscapaciteit om aan te blijven sluiten bij de veranderende externe omgeving. De snelheid van de transformatie jeugdhulp, de verschillen per regio en de financiële context waarin dit plaatsvindt zijn daar een voorbeeld van. Het strategisch risicomanagement van Koraal voorziet, voor zover mogelijk, daarvoor in mitigerende maatregelen. De wet- en regelgeving wordt proactief gevolgd en vertaald naar de context van Koraal. Een ander risicogebied betreft cybercrime en cyberincidenten. Koraal besteedt hier de laatste jaren veel aandacht aan, waarvoor mitigerende maatregelen zijn getroffen die onderdeel zijn van het strategisch risicomanagement.

De bedrijfsvoering risico's liggen voor Koraal mogelijk op de gebieden kwaliteit en veiligheid van de zorg- en onderwijsprocessen, de huisvesting en wensen van cliënten, leerlingen en medewerkers, de werving en het behoud van medewerkers ('binden en boeien') als ook mogelijke omzetrisico's. Daarnaast resteren de algemene financiële risico's zoals het borgen van de financierbaarheid en de liquiditeitspositie van de organisatie.

Met de invulling van het risicomanagementsysteem heeft Koraal een goed beeld van de belangrijkste risico's rondom haar bedrijfsvoering en dienstverlening. Onderdeel van het risicomanagementsysteem is het treffen van passende beheersingsmaatregelen. Tijdige bijsturing is mogelijk door een gezonde mate van (kosten) flexibiliteit en noodzakelijk voor een gezonde bedrijfsvoering. Koraal streeft deze flexibiliteit na door in het personeelsbeleid, inkoopbeleid én het investeringsbeleid (vastgoed en ICT) voldoende aandacht aan dit aspect te geven.

1.7.2 Management control

Het managementcontrolsysteem is bij Koraal op orde. Koraal heeft de noodzakelijke voorbereidingen getroffen om zich als moderne organisatie te blijven ontwikkelen. Koraal werkt daarbij doorlopend aan procesverbeteringen.

Het managementcontrolsysteem van Koraal bestaat uit een uitgebreid arsenaal van methoden, technieken en maatregelen om een adequate bedrijfsvoering te borgen. Daartoe behoort zoals gebruikelijk o.a. de reguliere (financiële) planning & control cyclus 'van strategiebrieven, naar regioplan en jaarbegroting, liquiditeitsbegroting, managementrapportages en periodieke prognoses tot jaarverslaggeving'. Het managementcontrolsysteem bestaat natuurlijk uit meer. Zonder uitputtend te zijn worden nog een aantal relevante onderdelen genoemd van wat bij Koraal het managementcontrolsysteem vormt.

Zo wordt iedere regio binnen Koraal, het Expertise Centrum en de Interne Dienstverlening ondersteund door een businesscontroller. Op fiscaal terrein draagt ook de functie van taxcontrolling (ondersteund

met externe fiscale advisering) bij om het met de Belastingdienst afgesloten Convenant Horizontaal Toezicht proactief te onderhouden. De ervaringen daarmee worden als positief ervaren. De internal auditfunctie alsook de organisatiebrede kwaliteitsaudits in kader van ISO-certificeringen zijn verder een belangrijk onderdeel van het managementcontrolsysteem. Deze audits dragen ook bij aan de 'lerende organisatie'. Een belangrijk onderdeel van het managementcontrolsysteem vormt verder ook de treasuryfunctie gericht op de (dagelijkse) monitoring van de liquiditeitsontwikkeling en de financierbaarheid van de organisatie. Evenals in voorgaande jaren is extra aandacht besteed aan het beheren en beheersen van de contracten in het Sociaal Domein (Jeugdwet, Wmo). De treasuryfunctie kent ook een PDCA-cyclus gebaseerd op het 'vastgestelde treasurystatuut en beleid financiële instrumenten waarin de liquiditeitsbegroting, het treasuryjaarplan, maand- en kwartaalberichten onderwerp van gesprek zijn in o.a. het treasurycomité. De Raad van Bestuur en een externe deskundige nemen deel aan het overleg van het treasurycomité.

Daarnaast zijn er ook binnen de andere vakdisciplines verschillende ontwikkelingen die bijdragen aan een goede bedrijfsvoering van Koraal. Iedere regio wordt op een aantal belangrijke disciplines (controlling, communicatie, ICT, kwaliteit & beleid, accountmanagement, facilitair) ondersteund in het kader van de bedrijfsvoering en ter ondersteuning van het primair proces.

Koraal spant zich in om de bedrijfsvoering te blijven doorontwikkelen en te verbeteren, passend bij de vragen van het primair proces en de uitdagingen die de omgeving van Koraal vraagt. Daardoor is Koraal in staat om haar strategische doelstellingen te realiseren én blijvend ruimte voor innovatie in zorg en onderwijs te houden zodat de organisatie toekomstbestendig blijft.

1.8 TOEKOMSTPARAGRAAF

1.8.1 Externe ontwikkelingen

Koraal heeft een goed beeld van de relevante structurele maatschappelijke ontwikkelingen op ons werkgebied en deze zijn meegenomen in het opstellen van onze deelstrategieën en integrale strategie. Specifiek voor 2023 zijn dit:

- Arbeidsmarktkrapte: de verwachting is dat het aanbod aan personeel verder zal afnemen.
- Inflatie: hoge inflatie zet druk op onze kostenontwikkeling én op de financiële gezondheid van de huishoudens van onze medewerkers, cliënten en leerlingen. Daarnaast geeft de prijsontwikkeling druk op de haalbaarheid van onze business cases.
- Toekomstperspectief jeugddomein: hoewel op dagelijks lokaal niveau de vraag naar verblijfszorg voor jeugd niet hard terugloopt, blijft op landelijk niveau de intentie om tot significante afbouw te komen actueel.
- Toekomstagenda VG: complexe zorg, LVB, vakmanschap & arbeidsmarkt, cliëntondersteuning & technologie en innovatie.
- Ontwikkelingen in onderwijs: inclusief onderwijs, onderwijs-zorg-arrangementen, inspectiekaders, Nationaal Programma Onderwijs en de strategie van de samenwerkingsverbanden waar Koraal mee werkt.
- Ketensamenwerkingen: we zien dat we steeds vaker in formele samenwerkingsverbanden terecht komen, vaak op instigatie van de financier.

- Duurzaamheid: naast duurzame inzetbaarheid van personeel heeft Koraal impact op haar omgeving en zal Koraal het onderwerp verankeren in de integrale strategie en de strategische vastgoedplannen.

1.8.2 Integrale strategie

We hebben de afgelopen jaren hard gewerkt om voorbereid te zijn voor de toekomst. We beschikken over goed doordachte strategieën en een stevige financiële positie, die ons richting geven in de wijze waarop we ons werk doen en hoe we onze dienstverlening door ontwikkelen. Onze digitale agenda, organisatieontwikkeling, bedrijfsvoering en solide financiële beleid dragen hieraan bij. Hierdoor slaagt Koraal er in om koersvast door te ontwikkelen, waarmee we (potentiële) collega's, ketenpartners en financiers in toenemende mate overtuigen van onze betekenis voor cliënten en leerlingen. Koraal staat er goed voor. Met alle uitdagingen die we hebben kunnen we de komende jaren met vertrouwen tegemoet zien. De keuze om – als laatste stap naar onze integrale strategie – in de eerste maanden van 2023 met cliënten en medewerkers opnieuw stil te staan bij onze maatschappelijke opgave in de breedte past daar goed bij. Het gaat dan over de rol die we daarin willen spelen en de vraag wie wij als Koraal eigenlijk (willen) zijn; wat onze identiteit is en wat ons tot Koraal maakt. De insteek van het bestuur is dat Koraal een organisatie is die streeft naar een inclusieve samenleving, zélf ook maximaal inclusief moet zijn en maximaal bijdraagt aan de duurzaamheid van ons werk, het zorgstelsel en het milieu. Dit proces leidt vanzelf tot de vraag of onze strategische ontwikkelingen en onze organisatie daar optimaal bij passen.

In de integrale strategie zien wij een doorgaande lijn zoals deze vanuit de voorliggende strategische periode is ingezet: kantelen naar mens en maatschappij. De kanteling/oriëntatie richting onze bestaande cliënten en leerlingen is er en is in de voorliggende periode versterkt. We gaan nu verder de slag maken naar 'van buiten naar binnen' door uit te gaan van de (potentiële) cliënten en maatschappelijke behoeften. Ook ligt er mede in relatie tot de huidige krapte op de arbeidsmarkt een verdere kanteling naar onze medewerkers.

De implementatie van de integrale strategie zal plaatsvinden in een omgeving die voortdurend aan verandering onderhevig is. Wij zien meer en andere ondersteuningsvragen (complexer, dichterbij, korter) van ook mondigere ouders, jongeren, volwassenen en leerlingen waarbij de onderlinge dialoog vanzelfsprekend is. Ook zijn er veranderende maatschappelijke verwachtingen en opvattingen: korter en duurzamere behandeling met bewezen rendement, meer samenwerking in de keten en verdere digitalisering in zorg en onderwijs als ook in de ondersteunende processen. Steeds belangrijker wordt ook het 'knowledge based' werken. Meer werken vanuit kennis en vanuit wat wel werkt (of niet). Voor Koraal betekent dit inzet op traumasensitief werken in zorg en onderwijs met aandacht voor het versterken van zelfdeterminatie, veerkracht en regulatievermogen van onze cliënten, leerlingen en het gezin eromheen. Ten slotte zien wij ook een grote verandering voor wat betreft de beschikbaarheid van personeel. De krapte op de arbeidsmarkt is groot en zeer waarschijnlijk blijvend. Ook vragen de medewerkers van vandaag én morgen meer ruimte voor persoonlijke ontwikkeling, autonomie en gelijktijdig verbinding, en balans in werk-privé.

Deze ontwikkelingen bieden voor Koraal kansen om haar dienstverlening én werkgeverschap verder te verbeteren. Koraal wil deze ontwikkelingen graag omarmen hetgeen vraagt om (nog): meer flexibiliteit, meer samen, meer werken vanuit kennis als ook meer aandacht voor cliënt, leerling én medewerker.

Tegen deze achtergrond gaat Koraal de komende jaren invulling geven aan haar integrale strategie en de daarin opgenomen deelstrategieën. Met de strategische beleidsagenda Onderwijs 'Negen-sprong' werken we aan hoogwaardig gespecialiseerd onderwijs, verbonden aan de brede expertise van Koraal op het gebied van opvoeden en opgroeien. In 2023 worden verdere stappen gezet om onderwijs-zorgarrangementen verder te realiseren. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling om onderwijs meer modulair en plaatsonafhankelijk te maken. Verder wordt de doorontwikkeling van het uitstroomprofiel arbeidsmarkt opgepakt en het breed invoeren van de JOBS-aanpak. Ten slotte gaat de aandacht uit naar de uitvoering en besteding van middelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

De deelstrategie Jeugd zet in op trauma informed- en gezinsgerichte specialistische jeugd(gezins)hulp die ook ambulante plaats vindt. Dat doen we op basis van een gelijkwaardige relatie tussen jeugdigen, hun gezinnen en de medewerkers van Koraal. Hierin werken we samen met financiers en ketenpartners. In 2023 worden verdere stappen gezet in de implementatie van het inhoudelijk kader Jeugd (Trauma Informed Care (TIC)). Mede afhankelijk van de regionale ontwikkelingen en aanbestedingen zetten we stappen gericht op verkorten behandelduur, groepsverkleining (met ondersteuning van de SPUK-gelden¹) en verdere ambulantisering.

Voor wat betreft de langdurige zorg is Koraal in Limburg de organisatie voor mensen en gezinnen waar zwaardere beperkingen rond cognitief vermogen en/of gedragsproblemen spelen én voor ambitieuze, gedreven professionals in het zorgveld. Ambities liggen er op het verruimen van de mogelijkheden van waar de behandeling en begeleiding plaats vindt. Dat betekent enerzijds werken aan het ambulante en poliklinische aanbod en anderzijds ook het realiseren van meer mogelijkheden buiten de intramurale zorgterreinen. Mooie ontwikkelingen in het realiseren van onze strategie Langdurige zorg is dat we samen met de initiatiefnemers van het Mooi Leven Huis Zuid-Limburg werken aan het realiseren van hun concept. Ook vindt er een oriëntatie plaats op het realiseren van vernieuwend aanbod voor de LVB+ doelgroep. Verder zal er in 2023, in navolging van de Jeugd vanuit de ambitie van kwalitatief goede zorg én daarmee werkend vanuit kennis, een nieuw inhoudelijk kader voor de langdurige zorg worden vastgesteld. Dit kader zal vervolgens worden vertaald in een passend opleidings- en trainingsprogramma voor de medewerkers in de langdurige zorg.

Om de uitvoering van de verschillende hiervoor genoemde deelstrategieën te ondersteunen wordt de komende jaren ook veel gevraagd van de ondersteuningsorganisatie binnen Koraal. Zonder volledig te willen zijn worden genoemd de geschetste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die ook een passend antwoord vragen middels de uitvoering van de herijkte meerjaren HR-strategie. Belangrijke thema's / aandachtsgebieden in deze HR-strategie zijn de professionaliteit van onze medewerkers, vitaliteit i.c. duurzame inzetbaarheid per levensfase, het aantrekken, verbinden en behouden van onze medewerkers alsook het bieden van ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. In 2023 zal verder worden gegaan met de uitvoering van een aantal verbeterlijnen in de bedrijfsvoering die betrekking hebben op met name het HR-domein. Deze verbeterlijnen zijn gericht op het terugdringen van ziekteverzuim en het verloop van medewerkers, het werven, binden en boeien van medewerkers daarmee ook minder inzet van personeel niet in loondienst. In dat kader wordt o.a. in 2023 een werving- en employerbrandingcampagne gestart. Ook zal in het komend jaar een herijking van de strategisch personeelsplanning plaatsvinden.

¹ Deze middelen bieden een impuls aan omvorming van de huidige accommodaties naar meer kleinschalige woonvormen.

Daarnaast wordt het ICT-domein gezien als een belangrijke facilitator en wellicht ook katalysator van de gewenste en noodzakelijke veranderingen. Koraal investeert derhalve de laatste jaren steeds meer in ICT. Voor de komende jaren is de vernieuwing van het ICT-netwerk een belangrijke en grote investering voor Koraal. Na de realisatie van het datacenter en de centrale voorzieningen start in 2022 de uitrol van de investeringen in de regio's te beginnen in de regio Parkstad (Op de Bies) en vervolgens het treffen van de voorbereidingen voor regio NML (St. Anna). Andere relevante ICT-investeringen in 2022 liggen op het gebied van het realiseren van de nieuwe werkplek, de informatiebeveiliging als ook het optimaliseren van de BI-omgeving.

De uitvoering van de diverse deelstrategieën met ambities op meer plaats-onafhankelijke dienstverlening en hervorming van het productportfolio hebben ook impact op het (zorg)vastgoed van Koraal. Vastgoed wordt in de integrale strategie gezien als één van de veranderassen. Vandaar dat in 2022 Koraalbreed werk wordt gemaakt van het opstellen c.q. herijken van de strategische vastgoedplannen. Plannen die aansluiten op de ambities in de deelstrategieën en vertaald worden naar een meerjareninvesteringsbegroting.

Het traject van de totstandkoming van de integrale strategie zal in 2022 ook samengaan met het opstellen van een financieel meerjarenperspectief, inclusief scenario-analyses. Met de inzichten uit de strategische personeelsplanning en de strategische vastgoedplannen geven zij mede koers en inzicht aan de voorliggende strategische periode 2022-2027. In het meerjarenperspectief en de scenario-analyse zal rekening worden gehouden met de onzekerheden die zich in de context van Koraal voordoen. Te denken valt aan de oplopende inflatie en beschikbaarheid van materialen voor de bouwprojecten en ICT. Ook de herijking van de meerzorgsystematiek en Normatieve Huisvesting Component (NHC) brengen onzekerheden met zich mee voor de toekomstige bekostiging. Dit in aanvulling op de tariefdruk die Koraal ervaart bij de diverse aanbestedingen. Hier staat tegenover dat de cao's voor de gehandicaptenzorg en jeugd zijn vastgesteld.

1.8.3 Investerings en financiering

In samenhang met de integrale strategie heeft Koraal ook het traject van de Strategische Vastgoedplannen opgepakt en worden de verkregen inzichten samengebracht in het meerjaren financieel perspectief (MJFP). De begrote investeringen 2023-2025 uit hoofde van de Strategische Vastgoedplannen bedragen circa € 37,7 miljoen. Daarnaast kent Koraal een ICT-investeringsbegroting voor 2023 van bijna € 12 miljoen. De investeringsbegroting is op regioniveau onder te verdelen naar Instandhoudingsinvesteringen, investeringsprojecten (zoals nieuwbouw, grootschalige renovaties) en Koraal brede projecten zoals implementatie masterplan Brandveiligheid en verduurzaming). In lijn met de Strategische Vastgoedplannen worden ook in 2023 desinvesteringen verwacht voor enkele panden die niet meer in gebruik zijn voor de zorg- en dienstverlening.

Naast het inzicht op de verwachte investeringsopgave geeft het MJFP ook zicht op de financieringsbehoefte. Deze inzichten worden gedeeld met onze financiers en het Waarborgfonds voor de Zorg. Deze voorbereidingen leiden naar verwachten tot een financieringsbehoefte eind 2023/begin 2024 van € 20 miljoen ter financiering van de begrote investeringen.

Hoofdstuk 2

Verslag interne toezichthouder

Visie op toezichhouden en toezichhoudende opgave

De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het tot stand komen en uitvoeren van het beleid door de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Koraal. Dit is gericht op het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen van de organisatie waarbij het maken van toekomstbestendige keuzes. De positie van (toekomstige) cliënten en leerlingen en alle in aanmerking komende belangen zijn daarbij zorgvuldig en evenwichtig afgewogen. De Raad van Toezicht ziet er ook op toe dat de dialoog met in- en externe stakeholders bijdraagt aan deze afwegingen. De missie en visie van Koraal zijn daarbij richtingbepalend.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks haar functioneren en de visie op toezichhouden. Bij het toezichhouden hanteert de Raad van Toezicht de volgende vijf uitgangspunten:

1. Een gezamenlijke en eenduidige visie op de maatschappelijke rol en opdracht van Koraal vertaald in de integrale strategie van Koraal en de wijze waarop die in praktijk wordt gebracht.
2. Vertrouwen in het bestuur met respect voor de afzonderlijke rollen en verantwoordelijkheden van Bestuur en Toezicht. De Raad van Toezicht vergewist zich blijvend van het geven van vertrouwen.
3. Passend samenspel met de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht biedt steun en tegenwicht aan de Raad van Bestuur en kiest steeds de passende armlengte.
4. De Raad van Toezicht is proactief, dat wil zeggen dat zij niet alleen volgt wat wordt voorgelegd, maar ook zelf een beeld heeft van wat op de toezichtagenda hoort en ervoor zorgt dat die gevolgd wordt.
5. Openheid, integriteit en kritische betrokkenheid zijn kenmerken van de cultuur binnen de Raad van Toezicht. Daarnaast draagt de Raad van Toezicht in zijn handelen de kernwaarden van Koraal uit.

In de evaluatie van 2022 heeft de Raad van Toezicht als afgeleide van de bestuurlijke opgaven haar toezichhoudende opgaven en daarbij behorende gedragskenmerken benoemd.

Toezichhoudende opgaven:

- Toezichhouden op de realisatie en voortgang van de bestuurlijke opgaven, waarbij specifiek gelet wordt op
 - identiteit van Koraal,
 - positionering van Koraal in de keten in relatie tot mogelijke doelgroepwijziging: een gezonde spanning tussen strategische ambitie en wat haalbaar is,
 - bestuur 'scherp' houden op kwaliteit en innovatie van onderwijs en zorg.
- Vanuit de rol van werkgever
 - Continuïteit en krachtig bestuur
- Vervullen van de klankbordfunctie in een open sfeer zodat het bestuur ruimte ervaart om kwetsbaar te kunnen zijn. Dit vraagt van de toezichthouder dat deze ontvankelijk is, de garantie geeft dat kwetsbaarheid tonen niet tot negatieve consequenties leidt en daarin consistent blijft.

Gedragskenmerken van toezicht houden:

- Als toezichthouder zetten we onze inhoudelijke (bestuurlijk, financieel, innovatie, onderwijs/zorg, et cetera) expertise in ten behoeve van Koraal.
- We sparren open, betrokken en actief met het bestuur, altijd gerelateerd aan en proportioneel ten opzichte van het onderwerp dat aan bod is.

- We zijn 'verschillend nieuwsgierig'; dat wil zeggen dat iedereen haar of zijn perspectief inbrengt en dat door de complementariteit van de diverse achtergronden de gezamenlijke besprekingen meerwaarde hebben voor de bestuurders en de organisatie.
- We bevragen de bestuurders en elkaar constructief kritisch, zoeken daarin de scherpste op, 'voorbij de zonnigheid'.
- We kijken verder dan de dag van morgen: besturen en toezichthouden is toekomstgericht, maar wel vanuit diepgaande kennis over hoe het in de organisatie er echt aan toe gaat; de Raad van Toezicht houdt toezicht op de besturing en komt graag in contact met leidinggevende en professionals in het onderwijs en zorg binnen Koraal.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat conform de statuten van Stichting Koraal uit ten minste vijf en ten hoogste negen natuurlijke personen. Het definitieve aantal leden wordt met in achtneming van de statuten vastgesteld door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat de Raad uit zeven leden bestaat. In het kader van overdracht voorafgaand aan het aflopen van een benoemingstermijn kan dit aantal kortstondig hoger zijn doch wederom binnen het gestelde in de statuten. De samenstelling van de Raad per 31 december 2022 is:

- De heer drs. ir. M.A. Mittelmeijer, voorzitter
- Mevrouw Prof. dr. E.J.S.M. de Bont, Vicevoorzitter
- De heer D. Lodewijk MBA, lid
- De heer dr. ir. M.J. de Graaf, lid
- De heer drs. H.J. Smid, lid
- Mevrouw mr. N.W.C. Michon – van Tuel, lid
- Mevrouw K.W. Hoorn MBA, MA, lid

Rooster van aftreden

De leden van de Raad van Toezicht treden periodiek af volgens een rooster van aftreden. De statutaire benoemingsperiode van leden van de Raad van Toezicht bedraagt maximaal vier jaar. Een aftredend lid is maximaal éénmaal herbenoembaar in dezelfde of een andere functie binnen de Raad van Toezicht.

In 2022 is van één lid (Mevrouw drs. A.T.A.G Schavemaker-Duerincks MBA) de tweede benoemings-termijn verlopen, tevens is in 2022 één nieuwe lid (Mevrouw K.W. Hoorn MBA, MA) benoemd. Het rooster van aftreden per 31 december 2022 is als volgt:

Naam	Datum aantreden	Afloop 1e termijn	Afloop 2e termijn
De heer D. Lodewijk MBA	01.07.2015	01.07.2019	01.07.2023
De heer drs. ir. M.A. Mittelmeijer	01.07.2016	01.07.2020	01.07.2024
De heer M.J. de Graaf	03.10.2017	03.10.2021	03.10.2025
De heer drs H.J. Smid	15.01.2020	15.01.2024	
Mevrouw Prof. dr. E.J.S.M. de Bont	01.05.2021	01.05.2025	
Mevrouw. mr. N.W.C. Michon – van Tuel	01.05.2021	01.05.2025	
Mevrouw K. Hoorn MBA MA	01.03.2022	28-02-2026	

Nevenfuncties

Het functioneren van de leden van de Raad van Toezicht wordt onder andere gekenmerkt door integriteit en een onafhankelijke opstelling. Conform het reglement van de Raad van Toezicht melden leden nieuwe (neven)functies aan de Raad zodat de Raad vast kan stellen of al dan niet sprake is van (schijn) van onverenigbaarheid of anderszins tegenstrijdig belang met de Stichting Koraal. De functies en nevenfuncties zijn vermeld in onderstaand overzicht geven de situatie weer per 31 december 2022.

Naam	(Neven)functies per 31 december 2022
De heer drs. ir. M.A. Mittelmeijer	<u>Hoofdfunctie:</u> Voorzitter Raad van Bestuur CVO Rotterdam <u>Nevenfuncties:</u> • lid Programmaraad NRO • Voorzitter standaardisatieraad van Edustandaard
Mevrouw Prof. dr. E.S.J.M. de Bont	<u>Hoofdfunctie:</u> voorzitter Raad van Bestuur Elkerliek Ziekenhuis <u>Van de hoofdfunctie afgeleide functie:</u> • toegevoegd lid Dagelijks Bestuur ROAZ <u>Nevenfuncties:</u> • hoogleraar algemene kindergeneeskunde i.h.b. kinderoncologie en -hematologie (RUG/UMCG) • lid Raad van Toezicht Lidz
De heer D. Lodewijk MBA	<u>Hoofdfunctie:</u> Toezichthouder en bestuursadviseur <u>Nevenfuncties:</u> • vicevoorzitter Raad van Commissarissen Huisartsenorganisatie Noord-Kennemerland • lid Raad van Toezicht Stichting WoonZorgcentra Haaglanden • lid Raad van Toezicht Zorggroep Apeldoorn • lid Raad van Toezicht Samenwerkende Vrijescholen Zuid Holland • voorzitter Industriële Groote Club
De heer dr. ir. M.J. de Graaf	<u>Hoofdfunctie:</u> Lector Interaction Design aan Fontys Hogeschool ICT
De heer drs. H.J. Smid	<u>Hoofdfunctie:</u> Toezichthouder en bestuursadviseur <u>Nevenfuncties:</u> • adviseur van ZonMw, in het bijzonder voorzitter van de stuurgroep Nationaal Plan Hoofdzaken • voorzitter Nationaal Comité advies dierproevenbeleid • voorzitter Raad van Toezicht Nivel • voorzitter Raad van Toezicht De Rijnhoven • voorzitter van de Wetenschappelijke Adviescommissie Eenzaamheid van VWS • voorzitter werkgroep kwaliteitsstandaard DSD (differences of sexual development) van het Kennis Instituut Medisch Specialisten • voorzitter Raad van Toezicht World Animal Protection Nederland • vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Extra ZorgSamen • voorzitter Stichting Life Sciences and Health • lid Raad van Toezicht Nederlandse Transplantatie Stichting • lid Comité van Advies van de Johannes Wier Stichting (voor mensenrechten in de gezondheidszorg)
Mevrouw. mr. N.W.C. Michon – van Tuel	<u>Hoofdfunctie:</u> interimmanager en adviseur voor finance <u>Nevenfuncties:</u> • vicevoorzitter Raad van Toezicht S&L Zorg • lid Raad van Toezicht RIBW K/AM • lid Raad van Toezicht Nederlandse Brandwonden Stichting (vrijwilligersfunctie)
Mevrouw K.W. Hoorn MBA, MA	<u>Hoofdfunctie:</u> voorzitter Raad van Bestuur Reade <u>Van de hoofdfunctie afgeleide functies:</u> • bestuurder Revalidatie Nederland, Strategie en marketing • bestuurder Sigra, Arbeidsmarkt en Onderwijs <u>Nevenfuncties:</u> • lid Raad van Toezicht Movisie

De samenstelling van de Raad van Toezicht wordt jaarlijks getoetst aan de Wet Bestuur en Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht van Koraal voldoen hieraan. Verder melden toezichthouders vooraf aan de Raad van Toezicht hun voornemen een nieuwe (neven-)functie te willen bekleden. De nevenfuncties zijn getoetst aan de Wet Bestuur en Toezicht en zijn daarmee in overeenstemming.

Samenstelling en taken commissies

De Raad van Toezicht van Koraal kende in 2022 vier commissies. Deze commissies waren als volgt samengesteld:

1. De Agendacommissie, bestaat uit de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht respectievelijk de heer Mittelmeijer en mevrouw De Bont.
2. De Remuneratiecommissie, bestaande uit de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht.
3. De Commissie Kwaliteit, Veiligheid en Vitaliteit, bestaande uit de heren Smid (voorzitter) en De Graaf en de dames Schavemaker (tot 18 maart 2022) en Hoorn (vanaf 1 maart 2022).
4. Financiële Commissie, bestaande uit de heren Lodewijk (voorzitter) en De Graaf en mevrouw Michon.

De Raad van Bestuur neemt deel aan de vergaderingen van drie commissie. Dit betreft de Agendacommissie, de Financiële Commissie en de Commissie Kwaliteit, Veiligheid en Vitaliteit.

Taken commissies

De Agendacommissie heeft tot taak de vergaderingen van de Raad van Toezicht voor te bereiden in de zin van het bepalen van de agendapunten en van de daarbij behorende vergaderstukken en het toezien op afhandelen van actiepunten die de Raad van Toezicht heeft afgesproken. Tevens wordt in de Agendacommissie aandacht besteed aan het borgen van voldoende deskundigheid en de verdere ontwikkeling daarvan in de vorm van het voorbereiden van scholing voor de toezichthouders.

De Remuneratiecommissie is belast met het adviseren van de Raad van Toezicht inzake de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de honorering van de toezichthouders. Daarnaast is de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele leden van de Raad van Bestuur en de rapportage hiervan onderdeel van het takenpakket van de Remuneratiecommissie.

De Commissie Kwaliteit, Veiligheid en Vitaliteit heeft tot taak de kwaliteit van de dienstverlening te monitoren, toe te zien op de kwaliteit van de organisatie en de daarmee verbonden mensen en materieel. Waarbij ten aanzien van het personeel met name de duurzame inzetbaarheid daarvan en het verzuim(beleid) de aandacht heeft. De leden van deze commissie worden geïnformeerd over de contacten met de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie van het Onderwijs, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, jaarrapportage Klachtencommissies en meldingen van bijzondere calamiteiten. Verder komen cliënt-, leerling- en medewerkerstevredenheid aan de orde en is er jaarlijks overleg met het College van Geneesheer-directeuren.

De Financiële Commissie heeft tot taak de financieel-economische situatie van Koraal te monitoren. In dat kader bespreekt deze commissie in aanwezigheid van de accountant de Managementletter en de Jaarrekening met de Raad van Bestuur en met deze laatste de conceptbegrotingen. Verder bespreekt

de commissie de kwartaalrapportages, de investeringsbegroting, de financiën inzake nieuwbouw, de liquiditeits- en vermogensbehoefte, het vastgoedbeleid en het risicomanagement.

Alle commissies hanteren een reglement dat door de Raad van Toezicht is vastgesteld. De reglementen worden elk jaar geëvalueerd.

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Koraal heeft in 2022 zeven reguliere vergadering gehouden. Daarnaast is er halfjaarlijks overleg met de medezeggenschap. De agenda van deze overleggen wordt vooraf door de Raad van Toezicht en de medezeggenschap opgesteld. Het betreft hier een gecombineerd overleg met een delegatie van leden van de MZ Onderwijs en van de MZ Centraal. Daarnaast is er het overleg met de Centrale Cliëntenraad die bestaat uit een afvaardiging vanuit de deelraad cliënten langdurige zorg, deelraad cliënten Jeugdhulp, deelraad verwanten en een onafhankelijk voorzitter.

Toezicht en medezeggenschap

In het voorjaar is met de MZ Onderwijs/MZ Centraal gesproken over de (deel)strategie van Koraal in het kader van ambities, haalbaarheid en ontwikkelingen arbeidsmarkt. Met de Centrale Cliëntenraad is gesproken over de in 2021 nieuw gestarte medezeggenschapstructuur voor cliënten en over de periode van twee jaar leven met Covid-19 en wat dit met cliënten en medewerkers gedaan heeft.

In het najaar heeft het halfjaarlijks overleg met de Centrale Cliëntenraad vorm gekregen door deel te nemen aan het zogenoemde Meedenketentje. Een bijeenkomst van alle regionale Cliëntenraden en de Centrale Cliëntenraad. De nadruk in deze bijeenkomst lag met name op het ontmoeten en informele dialoog.

Met de MZ Onderwijs en MZ Centraal is in het najaar aandacht gegeven aan de studiedag MZ Centraal waarin de medezeggenschap haar werkwijze geëvalueerd heeft met als uitkomst dat de ingeslagen weg waarbij participatie en inspraak de basis bieden voor medezeggenschap, bekrachtigd is. Daarnaast hebben toezicht en medezeggenschap van gedachten gewisseld over de in 2022 gestarte bestuur transitie.

Deskundigheidsbevordering

In het kader van deskundigheidsbevordering heeft de Raad van Toezicht twee plenaire scholingsbijeenkomsten gepland. De eerste bijeenkomst stond in het teken van het strategisch programma Koraal Digitaal en ICT ambities van Koraal. De andere bijeenkomst was gericht op vijf pijlers van toezicht en diende als vertrekpunt van de jaarlijkse zelfevaluatie. Vanaf 2017 hanteert de Raad van Toezicht een werkwijze met registratie waarin bij- en nascholingen voor individuele toezichthouders inzichtelijk is. Deze registratie wordt plenair besproken in de raad.

Evaluatie Raad van Bestuur

De Remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht heeft conform reglement in juni 2021 de periodieke beoordeling van het functioneren van beide bestuurders individueel en gezamenlijk besproken in de jaargesprekken waarvan de uitkomst besproken is in de plenaire vergadering van de Raad van Toezicht. De gesprekken vonden plaats in de vorm van twee individuele gesprekken en een gezamen-

lijk gesprek waarin de individuele en gezamenlijke toekomstambitie aan de orde zijn geweest. In de gesprekken zijn ontwikkelperspectieven van de bestuurders gemotiveerd en besproken. Van de gesprekken zijn door de Remuneratiecommissie verslagen opgesteld. De Raad van Toezicht is van oordeel dat het bestuur goed functioneert zowel in de individuele als in de gezamenlijke prestaties.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks buiten de aanwezigheid van het bestuur haar functioneren en informeert het bestuur over de uitkomst daarvan. De evaluatie over 2022 heeft in november 2022 plaatsgevonden en werd door een extern onafhankelijk deskundige begeleid. Vanuit de evaluatie heeft de Raad van Toezicht voor de komende periode haar toezichthoudende opgaaf opnieuw vastgesteld (zie paragraaf 5.5.1).

Toezicht, Advies, Goedkeuren en Besluiten

Onderverdeeld naar de taken van de Raad van Toezicht om toezicht te houden, te adviseren respectievelijk besluiten te nemen, zijn de navolgende onderwerpen aan de orde geweest.

Toezicht houden:

- Bespreken managementinformatie en managementletter
- Jaarlijkse evaluatie Raad van Bestuur
- Besturing Koraal
- Borgen van kwaliteit en veiligheid van dienstverlening
- Strategisch portfolio en strategische externe samenwerking

Adviseren:

- Cultuuraspecten binnen (strategische) organisatie-verandertrajecten
- Innovatie(-strategie)
- Strategiebrief 2023
- Strategie en anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen
- Strategische samenwerkingsmogelijkheden

Goedkeuren:

- Enkelvoudige jaarrekeningen 2021 van alle werkstichtingen
- Geconsolideerde jaarrekening 2021 Stichting Koraal
- Bestuursverslagen onderwijsstichtingen 2021: Het Driespan, Saltho Onderwijs, De Vlinder
- (Maatschappelijk) Jaarverslag Koraal 2021
- Concernplan en -begroting Koraal 2023
- Verkoop en overdracht diverse registergoederen

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht de volgende besluiten genomen:

- Benoeming accountant per boekjaar 2023
- Bezoldiging Raad van Bestuur en bezoldiging Raad van Toezicht
- Dechargeverlening aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid over 2021
- Aanwijzen mevr. drs. I.R.W.W. Widdershoven tot voorzitter Raad van Bestuur
- Profiel te werven lid Raad van Bestuur
- Toestemming aanvaarden nevenfunctie bestuurder
- Vaststelling Klasse-indeling Stichting Het Driespan en Stichting Saltho Onderwijs conform regeling "Regeling Bezoldiging Onderwijs OCW sectoren"
- Vaststelling van de WNT-2 waardering
- Fusie zeven werkstichtingen tot één Stichting Koraal Jeugdhulp
- Fusie drie werkstichtingen tot één Stichting Koraal Langdurige Zorg

Hoofdstuk 3

Jaarrekening:

- *Geconsolideerde jaarrekening*
- *Enkelvoudige jaarrekening*

3.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022 na resultaatbestemming

ACTIVA

(in duizenden euro's)

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
<u>VASTE ACTIVA</u>			
Materiële vaste activa	2		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		75.597	77.494
Machines en installaties		22.546	25.645
Andere vaste bedrijfsmiddelen		17.855	15.986
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		-54	1.745
		115.944	120.870
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>			
Vorraden	4		
Gereed product en handelsgoederen		5	61
		5	61
Vorderingen	6		
Op handelsdebiteuren		2.889	2.394
Overige vorderingen		8.405	13.465
Overlopende activa		9.610	6.546
		20.904	22.405
Liquide middelen	8	65.606	55.911
		86.515	78.377
Totaal activa		202.459	199.247

PASSIVA*(in duizenden euro's)*

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
<u>GROEPSVERMOGEN</u>	9		
Stichtingskapitaal		112	112
Bestemmingsreserves		14.253	13.851
Bestemmingsfondsen		56.338	51.697
Overige reserves		11.113	11.268
		81.816	76.928
<u>VOORZIENINGEN</u>	10		
Overige		11.494	11.366
		11.494	11.366
<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>	11		
Schulden aan banken		49.113	53.459
		49.113	53.459
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>	12		
Schulden aan banken		4.346	4.884
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		5.174	4.788
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		0	7
Belastingen en premies sociale verzekeringen		8.435	8.759
Schulden ter zake van pensioenen		4.019	683
Overige schulden		25.449	25.333
Overige passiva		12.613	13.040
		60.036	57.494
Totaal passiva		202.459	199.247

3.1.2 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)

	Ref.	2022	2021
<u>BEDRIJFSOPBRENGSTEN</u>			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	16		
Zorgverzekeringswet	16.1	106	51
Wet langdurige zorg	16.2	141.654	131.384
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet Langdurige zorg	16.3	21	273
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	16.5	134	0
Baten uit onderaanneming	16.7	2.341	1.725
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	16.8	1.322	992
		<u>145.578</u>	<u>134.425</u>
Opbrengsten Jeugdwet	17	72.776	75.976
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	19	68.475	62.857
Netto omzet		<u>286.829</u>	<u>273.258</u>
Overige bedrijfsopbrengsten	20	5.009	0
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>291.838</u>	<u>273.258</u>
<u>BEDRIJFSLASTEN</u>			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	21	23.062	16.124
Lonen en salarissen	22	147.123	140.723
Sociale lasten	22	24.723	23.595
Pensioenlasten	22	15.576	14.404
Afschrijvingen op materiële vaste activa	23	11.849	11.424
Overige waardeverandering van materiële vaste activa	24	4.900	1.893
Overige bedrijfskosten	26	58.941	56.055
Som der bedrijfslasten		<u>286.174</u>	<u>264.218</u>
<u>BEDRIJFSRESULTAAT</u>		<u>5.664</u>	<u>9.040</u>
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27	-429	0
Rentelasten en soortgelijke kosten	27	1.111	1.273
Som der financiële baten en lasten		<u>682</u>	<u>1.273</u>
<u>RESULTAAT VOOR BELASTINGEN</u>		<u>4.982</u>	<u>7.767</u>
Belastingen	28	15	29
Aandeel in het resultaat van niet geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen	29	0	0
<u>GECONSOLIDEERD RESULTAAT NA BELASTINGEN</u>		<u>4.967</u>	<u>7.738</u>
Waarvan aandeel van derden	29	-40	-79
RESULTAAT TOEKOMEND AAN DE RECHTSPERSOON		<u>4.927</u>	<u>7.659</u>

	2022	2021
<u>RESULTAATBESTEMMING</u>		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
Dotatie bestemmingsreserve innovatiefonds	0	1.000
Dotatie bestemmingsreserve sociaal fonds	0	-33
Dotatie bestemmingsreserve transitie landelijke expertfunctie SeysCentra	0	500
Onttrekking overige reserve Saltho Onderwijs	-641	-1.025
Dotatie/onttrekking overige reserve De Vlinder	55	-173
Dotatie/onttrekking overige reserve Het Driespan	491	-2.861
Dotatie bestemmingsreserve onderwijs De Vlinder	202	306
Dotatie bestemmingsreserve onderwijs Saltho onderwijs	843	1.283
Dotatie bestemmingsreserve onderwijs Het Driespan	4.478	5.656
Dotatie overige reserve Koraal Jeugdhulp	208	141
Onttrekking/dotatie overige reserve Stichting SeysCentra	-229	59
Onttrekking bestemmingsreserve innovatiefonds	-464	-425
Onttrekking bestemmingsreserve sociaal fonds	0	-3
Onttrekking bestemmingsreserve De Vlinder	-268	-6
Onttrekking bestemmingsreserve Saltho Onderwijs	-906	-140
Onttrekking bestemmingsreserve Het Driespan	-3.483	-336
Dotatie/onttrekking bestemmingsfonds Koraal Jeugdhulp	2.257	-671
Dotatie bestemmingsfonds Koraal Langdurige Zorg	1.038	895
Dotatie bestemmingsfonds Koraal	1.346	3.492
	4.927	7.659

3.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022 (INDIRECTE METHODE)

(in duizenden euro's)

	Ref.	2022	2021
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN			
Bedrijfsresultaat		5.664	9.040
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	23	11.848	11.424
- bijzondere waardeverandering vaste activa	24	4.900	1.893
- boekresultaten afstoting activa	20	-3.077	115
- mutaties voorzieningen	10	558	1.938
		<u>14.229</u>	<u>15.370</u>
Verandering in werkkapitaal			
- mutatie voorraden	4	57	-21
- mutatie onderhanden projecten	5	0	40
- mutatie operationele vorderingen	6	1.502	-53
- mutatie operationele schulden	12	3.079	1.433
		<u>4.638</u>	<u>1.399</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		24.531	25.809
- ontvangen interest	27	0	0
- ontvangen dividend	9	0	0
- betaalde winstbelasting met betrekking tot operationele activiteiten	28	-15	-29
		<u>-18</u>	<u>-29</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		24.516	25.780
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	2	-13.501	-16.363
Investerings financiële vaste activa	3	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2	4.754	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	3	0	0
		<u>-8.747</u>	<u>-16.363</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-8.747	-16.363
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Ontvangsten uit langlopende schulden	11	5.000	20.000
Aflossingen langlopende schulden	11	-4.884	-4.634
Overige mutaties langlopende leningen	11	-5.000	0
Betaalde interest	27	-1.111	-1.272
Betaalde dividend	9	-79	-121
		<u>-6.074</u>	<u>13.973</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-6.074	13.973
Mutatie geldmiddelen		9.695	23.390
Stand geldmiddelen per 1 januari		55.911	32.521
Stand geldmiddelen per 31 december		<u>65.606</u>	<u>55.911</u>
Mutatie geldmiddelen		9.695	23.390

3.1.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

ALGEMEEN

Activiteiten

Stichting Koraal is statutair (en feitelijk) gevestigd te Sittard-Geleen, op het adres Poststraat 1, 6135 KR Sittard, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41066221. De activiteiten van Koraal bestaan voornamelijk uit het verlenen van zorg, onderwijs en arbeidsparticipatie aan mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast worden activiteiten met betrekking tot jeugdhulp aangeboden.

Groepsverhoudingen

Stichting Koraal staat aan het hoofd van de groep en vanwege overwegende zeggenschap heeft de consolidatie betrekking op de navolgende rechtspersonen:

- Stichting Koraal statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 41066221. Hoofdactiviteit: specialistische en professionele ondersteuning bieden op de domeinen jeugdhulp, gehandicaptenzorg, speciaal onderwijs en arbeidsparticipatie.
- Stichting Koraal Langdurige Zorg statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 12062819. Hoofdactiviteit: het bieden van zorg, behandeling, begeleiding en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking die complexe zorgvragen hebben.
- Stichting Koraal Jeugdhulp statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 73651885. Hoofdactiviteit: het bieden van (specialistische) jeugdhulp op het gebied van observatie, diagnostiek en exploratieve behandeling en orthopedagogische behandeling en ondersteuning van jeugdigen van 0-18 jaar met een lichte verstandelijke beperking of een vermoeden daarvan.
- Stichting Saltho Onderwijs statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 41080942. Hoofdactiviteit: verzorgen van speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een ernstige gedragsstoornis en/of psychiatrische stoornis.
- Stichting De Vlinder statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 41081021. Hoofdactiviteit: verzorgen van speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een ernstige gedragsstoornis en/of psychiatrische stoornis.
- Stichting Het Driespan statutair gevestigd te Sittard-Geleen en geregistreerd onder KvK-nummer 20096129. Hoofdactiviteit: verzorgen van speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een ernstige gedragsstoornis en/of psychiatrische stoornis.
- Schoon maakt trots! BV statutair gevestigd te Sittard en geregistreerd onder KvK-nummer 14109587. Hoofdactiviteit: het verlenen van facilitaire- en zorgondersteunende diensten in de ruimste zin van het woord.
- Stichting SeysCentra statutair gevestigd te Nijmegen en geregistreerd onder KvK-nummer 54852838. Hoofdactiviteit: behandeling van zeer jonge kinderen met chronische voedselweigeren en behandelen van voornamelijk verstandelijk beperkte kinderen met zindelijkheidsproblematiek.

Onderstaand overzicht geeft zicht op de aan Koraal verbonden zijnde steunstichtingen:

- Stichting Steunfonds Vrienden van St. Anna geregistreerd onder KvK-nummer 57413193.
- Stichting Steunfonds Vrienden van Op de Bies geregistreerd onder KvK-nummer 57439699.
- Stichting Steunfonds Vrienden van Maasveld geregistreerd onder KvK-nummer 57413266.
- Stichting Steunfonds Vrienden van De La Salle geregistreerd onder KvK-nummer 41082643.
- Stichting Steunfonds Vrienden van De Hondsborg geregistreerd onder KvK-nummer 41096555.
- Stichting Steunfonds Vrienden van Maashorst geregistreerd onder KvK-nummer 41086089.
- Stichting Steunfonds Vrienden van Gastenhof geregistreerd onder KvK-nummer 57413118.

Deze steunstichtingen zijn niet in de geconsolideerde jaarrekening van Koraal verwerkt gezien het feit dat in het bestuur van de steunstichtingen géén van de leden van de RvB zitting heeft, de stichtingen hun middelen verkrijgen uit niet-zorggebonden gelden en als doel hebben het ondersteunen van specifieke activiteiten van de zorginstelling en/of het algemeen nut beogen.

Fusies en overnames

Zorgaanbieders Stichting St. Anna, Stichting Maasveld en Stichting Op de Bies zijn gefuseerd tot één zorgaanbieder Stichting Koraal Langdurige Zorg. Bij deze juridische fusie was voormalig Stichting St. Anna de verkrijgende rechtspersoon.

Zorgaanbieders Stichting Gastenhof NML, Stichting Gastenhof MHWM, Stichting Gastenhof PS, Stichting De Hondsborg, Stichting De la Salle, Stichting Maashorst en Stichting Sterk in Werk zijn gefuseerd tot één zorgaanbieder Stichting Koraal Jeugdhulp. Bij deze juridische fusie was voormalig rechtspersoon Stichting Maashorst de verkrijgende rechtspersoon.

Door de fusies hebben de zorgaanbieders Stichting Koraal Langdurige Zorg en Stichting Koraal Jeugdhulp onder algemene titel het gehele vermogen van de verdwijnende rechtspersonen verkregen. De financiële gegevens zijn conform fusieakte in deze jaarrekening verwerkt vanaf 1 januari 2022. De juridische fusie is verwerkt conform de pooling of interest methode. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn gebaseerd op de financiële gegevens van de samengevoegde rechtspersonen waarbij de grondslagen van alle entiteiten gelijk zijn en geen sprake is van verschil in waardering van jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de consolidatie

De consolidatie heeft conform uniforme waarderingsgrondslagen volgens de integrale methode plaatsgevonden. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Met ingang van maart 2012 heeft Stichting Koraal samen met Stichting Pluryn de behandeling van eetstoornissen en zindelijkheidstraining ondergebracht in de Stichting SeysCentra. Het bestuur van deze stichting wordt gevormd door een afvaardiging van de Raad van Bestuur van zowel Stichting Pluryn als Stichting Koraal. De jaarrekening van Stichting SeysCentra is geconsolideerd volgens de proportionele methode en voor 50% opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Koraal. Daarnaast heeft Koraal een belang in Schoon maakt trots! BV van 51%. Schoon maakt trots! BV is voor 100% opgenomen

in de geconsolideerde jaarrekening van Koraal. Het minderheidsbelang komt tot uitdrukking in het aandeel van derden.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022 dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in euro's conform de verslaggevingsvoorschriften van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW). Voor de onderwijsentiteiten zijn andere verslaggevingsvoorschriften van toepassing. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van het burgerlijk Wetboek boek 2, titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met in het bijzonder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Bij Stichting Koraal was sprake van significante financiële gevolgen van de COVID-19 pandemie. Deze zijn echter voldoende gecompenseerd door de diverse regelingen voor compensatie van meerkosten. De continuïteit komt mede door de compensatieregelingen niet in gevaar, derhalve is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijziging

De jaarrekening 2022 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. De Regeling schrijft voor de balans en de winst-en-verliesrekening modellen voor die afwijken van de modellen die in de jaarrekening 2021 zijn gehanteerd. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast op basis van de nieuwe modellen. De aanpassingen hebben geen invloed op de omvang van het eigen vermogen ultimo 2021 en het resultaat over 2021.

Schattingwijzigingen

De discontontoet van de voorzieningen is gewijzigd naar 2% (vorig boekjaar 0%). Dit effect is op prospectieve wijze in de jaarrekening verwerkt. Het effect van de verandering in de discontovoet wordt toegelicht onder de post voorzieningen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De waarderingsgrondslagen naar de mening van het management die het meest kritisch zijn voor het weergeven van de financiële positie, betreffen de materiële vaste activa en voorzieningen. In de toelichting van de betreffende posten zijn de schattingen en veronderstellingen weergegeven.

Onzekerheden

Opbrengstverantwoording

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en/of Jeugdwet-omzet heeft de instelling de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen. In de praktijk kan het lang duren voordat de geleverde Wmo-zorg en jeugdhulp in een kalenderjaar definitief wordt afgerekend door de gemeenten. Hierdoor is er onzekerheid over het vergoeden van overproductie en kunnen gemeenten geleverde zorg ter discussie stellen, waardoor deze mogelijk niet wordt vergoed. De raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in volgende boekjaren.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten zowel primaire financiële instrumenten (zoals handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd. Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de instelling beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de instelling het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd. Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast. Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte afdekkingsresultaten verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode(n) dat het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op de winst of het verlies. Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

De instelling documenteert de hedgerelaties in generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de winst-en-verliesrekening gebracht. Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve reëlewaardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten. De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld. Indien sprake is van een reëlewaardeafdekking (reële waarde hedge accounting) van een opgenomen actief of verplichting of niet in de balans opgenomen bindende overeenkomst worden de resultaten uit de herwaardering van het afgeleide instrument op hetzelfde moment in de winst-en-

verliesrekening verwerkt als het resultaat op de afgedekte positie voor zover deze betrekking hebben op de reëlewaardewijziging van het specifieke risico van de afgedekte post of positie.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Verbonden rechtspersonen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de instelling. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de instelling en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Stichting Koraal is geen transacties van betekenis met verbonden partijen aangegaan die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Verwachten we dat boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde dan trekken wij dit bijzondere waardeverminderingsverlies af van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Onderhoudsuitgaven in de zorg worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen. Voor de kosten van periodiek groot onderhoud binnen onderwijs wordt een voorziening gevormd conform de overgangsregeling. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening. Afschrijvingen vaste activa geschieden op basis van de verwachte economische levensduur rekening houdend met een restwaarde van nihil. Er wordt afgeschreven op het moment van ingebruikname.

Binnen Koraal worden de navolgende uniforme afschrijvingstermijnen gehanteerd:

• Grond	0 jaar
• Terreininfra	20 jaar
• Gebouwen buitenlocaties	40 jaar
• Gebouwen terreinlocaties	30 jaar
• Verbouwingen / renovaties	20 jaar
• Platte daken	20 jaar
• Installaties	15 jaar
• Instandhoudingsonderhoud	10 jaar
• Buitenschilderwerk	5 jaar
• Inventaris	10 jaar
• Meubilair onderwijs	20 jaar
• Leermiddelen	5 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• ICT-apparatuur / automatisering	5 jaar

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afschreven op basis van de ingeschatte resterende levensduur. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestandsdelen afzonderlijk afgeschreven.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Waardering vaste activa

In 2022 heeft wederom een beoordeling plaatsgevonden op mogelijke duurzame waardeverminderingen op basis van de indicaties opgenomen in RJ 121. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief ultimo boekjaar te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is. Hierbij is rekening gehouden met de meest actuele inzichten en verwachtingen uit hoofde van de aangekondigde stelselwijzigingen. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en realiseerbare waarde. De toetsing van de uitkomsten van de realiseerbare waarde ten opzichte van de boekwaarde van de vaste activa heeft aanleiding gegeven tot een waardevermindering van € 6,2 miljoen en een waardevermeerdering van € 1,3 miljoen.

Belangrijke veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Bepaling van de resterende economische levensduur van het vastgoed;
- Bepaling van kasstroomgenererende eenheid waarbij gelijksoortig vastgoed (in termen van bouwjaar, ligging, cliëntpopulatie, doelgroep per werkstichting) is geclusterd;
- Gehanteerde restwaarden overeenkomstig de historische kostprijs van de grond;

- Een gemiddelde bezettingsgraad van 97%;
- Een inflatie-index voor de ontwikkeling van de vergoedingen afhankelijk van het bekostigingsstelsel;
- Een jaarlijkse inflatie index van 2,5% voor de ontwikkeling van de kosten;
- Samenstelling en zwaarte op basis van de aanwezige cliëntenpopulatie volgens de begroting 2023;
- Uit de meerjareninstandhoudingsplanning afgeleide onderhoudskasstroom tot aan einde levensduur;
- Een uit de financiële begroting 2023 afgeleide normbedrag per plaats.
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau welke noodzakelijk worden geacht om het betreffende vastgoed tot aan einde levensduur in gebruik te houden;
- Een disconteringsvoet van 5,5% gebaseerd op de gemiddelde vermogenskostenvoet van Koraal (WACC), uitgaande van de gewenste financieringsstructuur (25% EV, 75% VV) en rekening houdend met een rendementsdoelstelling op langere termijn van eigen en vreemd vermogen, zoals opgenomen in het strategisch vastgoedbeleid van de organisatie.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode, doch niet lager dan nihil. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de instelling invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de instelling een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Vorraden

De voorraden handelsgoederen en emballage (facilitair bedrijf) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een eventuele voorziening wegens incourantheid. Deze voorziening wordt bepaald door individuele beoordeling van voorraden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid. De voorziening wegens oninbaarheid wordt bepaald op basis van de statische methode. Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijke budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (RJ 655.401).

Onderhanden trajecten WMO/jeugdhulp worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs zijnde de kostprijs van de reeds bestede verrichtingen, naar rato voortgang trajecten of tegen de opbrengst-waarde van de trajecten indien deze lager is. De productie van de onderhanden trajecten is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de trajecten die ultimo boekjaar openstonden. Op de onderhanden trajecten worden de voorschotten die ontvangen zijn in mindering gebracht. Indien het totaal van alle onderhanden werk/zorgtrajecten een debetstand vertoont, wordt het totaal-saldo gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het totaal van alle onderhanden werk/zorgtrajecten een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de instelling, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen stichtingskapitaal, overige reserves, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Stichtingskapitaal

Onder stichtingskapitaal is opgenomen het bij oprichting van de Stichting ingebracht kapitaal.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de bevoegde organen van de instelling een beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen zijn reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Aanwending van bestemmingsreserves en -fondsen

Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord, en via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve gebracht. Wijzigingen in de beperking van de bestemming van reserves welke door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutatie binnen het eigen vermogen verwerkt.

Overige reserves

Onder Overige reserves is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van de instelling vrij kunnen beschikken.

Aandeel van derden

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is, of de voorziening binnen een jaar afloopt: dan wordt de voorziening gewaardeerd tegen nominale waarde. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening Jubileumuitkeringen

In deze voorziening zijn de in de toekomst te verwachten uit te keren jubileumuitkeringen opgenomen alsmede gratificaties bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op grond van de CAO bepalingen, blijfkans en leeftijd. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2% (vorig jaar 0%).

Voorziening PBL

In de CAO Gehandicaptenzorg is geregeld dat medewerkers die op 31 december 2009 in de leeftijd van 50 t/m 64 waren hebben recht op extra PBL uren conform de CAO Gehandicaptenzorg. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 67-jarige leeftijd. De uren zijn gewaardeerd tegen het nominale uurloon rekening houdend

met een opslag voor werkgeverslasten. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2% (vorig jaar 0%).

Voorziening groot onderhoud (conform overgangsbepaling Onderwijs)

De voorziening onderhoud beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken die door de jaren heen een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsbegroting die een periode van 20 jaar kent, waarmee gebruik wordt gemaakt van het overgangsrecht ten aanzien van de waardering. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties, toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarvoor de meerjarenbegroting strekt. De voorziening groot onderhoud heeft alleen betrekking op het vastgoed van de onderwijswerkstichtingen van Stichting Koraal waar een overgangsregeling van toepassing is. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken dient ter dekking van personeel waarvan verwacht wordt dat deze langdurig ziek zullen blijven en waarvoor maximaal twee jaar salaris (1e jaar 100% en 2e jaar 70%) betaald dient te worden totdat de betalingen aan het zieke personeelslid door de bedrijfsvereniging betaald zullen worden. In deze voorziening zijn tevens de verschuldigde transitievergoedingen opgenomen bij ontslag. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijdswaarde niet materieel is.

Voorziening reorganisatie

Voor de verwachte kosten van organisatiewijzigingen o.a. vanwege de verschillende stelselwijzigingen (o.a. bezuinigingen jeugdhulp), en de opgave om de personele formatie in evenwicht te brengen met de teruglopende leerlingenaantallen bij een aantal scholen is een reorganisatievoorziening getroffen. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde omdat het effect van de tijdswaarde niet materieel is.

Voorziening verlieslatende contracten

De voorziening verlieslatende contracten heeft betrekking op contante gemaakte contractafspraken met een leverancier van wiens diensten we naar verwachting geen gebruik meer zullen maken tijdens de contractperiode.

Voorziening regeling generatiebeleid

De voorziening generatiebeleid betreft de contante waarde van de in de toekomst te betalen loonkosten waarvoor geen arbeidsprestatie meer wordt geleverd, inclusief af te dragen sociale premies en pensioenpremie. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2%.

Langlopende en kortlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Leasing

De instelling kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst met gebruik maken van de overgangsbepaling volgens RJ (criteria voor onderkennen lease) zijn de bestaande overeenkomsten niet opnieuw beoordeeld.

Financiële leases

Als de instelling optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende schuld) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor de vervolwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de instelling eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de instelling optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een ac-

tief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Netto omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening.

Opbrengsten uit beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord. Opbrengsten uit beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening worden opgenomen naar rato van de mate waarin de prestaties zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening verrichte prestaties in verhouding tot de totaal te verrichten prestaties. De kostprijs van deze zorgverlening wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Zorgverzekeringswet

De opbrengsten worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de gerealiseerde en gesloten zorgproducten in het boekjaar en de mutatie in de waarden van het onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten.

Budget WLZ

Het wettelijke budget voor aanvaardbare kosten wordt berekend aan de hand van de door het NZa goedgekeurde aanvaardbare kosten, aangevuld met intern berekende aanpassingen conform de door het NZa voorgeschreven nacalculatiemethodiek.

Opbrengsten Jeugdwet

De opbrengsten jeugdwet betreffen de opbrengsten welke worden ontvangen in het kader van de gecontracteerde en geleverde jeugdhulp uit hoofde van de Jeugdwet. Deze opbrengsten worden gerealiseerd op basis van verschillende bekostigingsvormen waaronder prestatiebekostiging ('p*q'), lumpsumbekostiging en trajectfinanciering. Onder opbrengsten jeugdwet worden de baten verantwoord uit hoofde van geleverde prestaties op het gebied van verleende jeugdhulp. Als realisatiemoment geldt het moment waarop de betreffende prestaties zijn gerealiseerd en op grond van de geldende voorschriften of richtlijnen gedeclareerd kunnen worden bij de opdrachtgever. Tot de opbreng-

sten jeugdwet worden tevens gerekend mutaties in onderhanden zorgtrajecten met betrekking tot jeugdhulp.

Rijksbijdragen OCW

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doel-subsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt in de staat van baten en lasten. Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen.

Subsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de instelling gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. De zorgbonus 2021 is verwerkt als exploitatiesubsidie en verantwoordt onder de personele kosten. Subsidies ter compensatie van de instelling voor de kosten van een actief worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten bestaan uit opbrengsten anders dan uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning en subsidies. De opbrengsten kunnen worden verdeeld in opbrengsten voor het leveren van goederen en opbrengsten voor het leveren van diensten. Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten behoren niet tot de resultaten die rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de

periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de instelling zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Deze regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan bedrijfstakpensioenfondsen Zorg en Welzijn. Deelname aan Zorg en Welzijn is verplicht gesteld in de collectieve arbeidsovereenkomst waaronder Stichting Koraal valt. De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar af gefinancierd door middel van (ten minste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloon regeling met – voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) – voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement. De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt

25,8% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise ad € 13.343 (2021 € 13.111). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 114.866 (2021 € 112.189). De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 12,9% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen. De dekkingsgraad van Zorg en Welzijn bedraagt ultimo 2022 volgens opgave van het fonds 109,2%. Het niveau van de beleidsdekkingsgraad is 111,6%. Op basis van het uitvoeringsreglement heeft Stichting Koraal bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies. Stichting Koraal heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling.

De onderwijsinstellingen hebben alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. De pensioenen zijn ondergebracht bij het ABP en worden jaarlijks geïndexeerd voor zover de dekkingsgraad dit toelaat. Ultimo 2022 bedroeg de dekkingsgraad 110,9% (2021: 110,2%). De onderwijsinstellingen hebben geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom is de pensioenregeling verwerkt als een 'toegezegde-bijdrageregeling' en alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het onderhavige boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen op vaste activa

Afschrijvingen vaste activa geschieden op basis van de verwachte economische levensduur.

Bijzondere waardeverandering vaste activa

Hierbij gaat het om de afwaardering van vaste activa naar lagere realiseerbare waarde voor het bestaande bezit. Dit doen we alleen als deze naar verwachting duurzaam lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt conform de bedrijfsvoering van Stichting Koraal een segmentatie van de winst-en-verliesrekening gemaakt in de volgende segmenten; Langdurige zorg, Onderwijs, Jeugdhulp en Stichting Koraal. Bij de verdeling van de winst-en-verliesrekening per operationele segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces.

Grondslagen voor het opstellen van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betalingen van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

Het kasstroomoverzicht wordt ingedeeld in drie verschillende activiteitencategorieën:

- kasstromen uit operationele activiteiten;
- kasstromen uit investeringsactiviteiten en;
- kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Voor een goed inzicht worden de brutokasstromen opgenomen. Dit houdt in dat de ontvangsten en uitgaven afzonderlijk worden vermeld en dus niet worden gesaldeerd. Deze worden per groep van transacties en gebeurtenissen afzonderlijk weergegeven. Verder wordt per soort activiteit de nettokasstroom vermeld. Dit is het saldo van de ontvangsten en uitgaven voor die activiteit.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

3.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

(in duizenden euro's)

Vaste activa

(2) Materiële vaste activa

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2022	31-12-2021
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	75.597	77.494
Machines en installaties	22.546	25.645
Andere vaste bedrijfsmiddelen	17.855	15.986
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	-54	1.745
Totaal materiële vaste activa	115.944	120.870

Het verloop is als volgt:

	2022	2021
Boekwaarde per 1 januari	120.870	117.939
Investerings	13.501	16.363
Bijzondere waardeverandering	-4.900	-1.893
Desinvesteringen	-4.740	-120
Afschrijvingen desinvesteringen	3.062	5
Afschrijvingen	-13.238	-12.718
Afschrijving waardeverandering	1.389	1.294
Boekwaarde 31 december	115.944	120.870

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het Verloopoverzicht materiële vaste activa onder rubriek 34.

Viottende activa

(4) Voorraden

	31-12-2022	31-12-2021
Gereed product en handelsgoederen	5	61

(6) Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
Handelsdebiteuren	2.889	2.394
Overige:		
- Vorderingen op Ministerie van OCW	0	2.478
- Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.102	3.230
- Vorderingen uit hoofde van Jeugdhulp	6.303	7.757
Overlopende activa	9.610	6.546
	20.904	22.405

Op de post handelsdebiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

Deze voorziening geeft het volgende verloop te zien:	2022	2021
Voorziening per 1 januari	302	340
Af: onttrekking wegens afgeboekte posten	-105	-82
Bij: dotatie t.l.v. het resultaat	374	44
Voorziening per 31 december	571	302

De vordering op het Ministerie van OCW is afgenomen vanwege de invoering van een nieuwe bekostigingssystematiek binnen het Primair Onderwijs. De belangrijkste wijziging betreft de overgang van bekostiging op basis van schooljaar naar een ritme per kalenderjaar. Dit heeft in 2022 een éénmalig verlagend effect gehad op de Rijksbijdragen als gevolg van het gehanteerde betaalritme door OCW aangezien de jaarlijkse vordering op OCW bij de invoering niet meer van toepassing zal zijn.

	31-12-2022	31-12-2021
VORDERINGEN UIT HOOFDE VAN FINANCIERINGSTEKORT		
Het financieringstekort kan als volgt worden gespecificeerd:		
Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg	822	720
Zorgkantoor Zuid-Limburg	500	1.739
Zorgkantoor Noordoost-Brabant	214	0
Zorgkantoor Midden-Brabant	566	771
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.102	3.230

Conform hoofdstuk 401 van Richtlijn 655 voor Zorginstellingen is voor de opbouw en het verloop van de vordering of schuld uit hoofde van financieringstekort of -overschot naar de onderscheiden jaren met vermelding van het stadium van vaststelling van het budget een nadere toelichting opgenomen in rubriek 36 nog in tarieven te verrekenen financieringstekort resp. -overschot.

De overlopende activa bestaat uit vooruitbetaalde kosten met betrekking tot boekjaar 2023.

(8) Liquide middelen

	31-12-2022	31-12-2021
<u>Direct opvraagbaar</u>		
Banken	65.525	55.835
Kas	81	67
Kruisposten	0	9
	65.606	55.911

De Abn-Amro Bank NV heeft aan Stichting Koraal een kredietfaciliteit beschikbaar gesteld van € 10.000.000,-. De bank kan op elk moment deze kredietlimiet verlagen en/of de faciliteit opzeggen hier is geen sprake van een einddatum.

(9) Groepsvermogen

	31-12-2022	31-12-2021
Stichtingskapitaal	112	112
Bestemmingsreserves	14.253	13.851
Bestemmingsfondsen	56.338	51.697
Overige reserves	11.113	11.268
	81.816	76.928
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen	81.767	76.840
Aandeel van derden in het groepsvermogen	49	88
	81.816	76.928

Het totaalresultaat is gelijk aan het geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon.

Toelichting op het verloop van de onderscheiden posten in het groepsvermogen

Stichtingskapitaal

Het verloop van de post stichtingskapitaal is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	103	103
Kapitaalstorting	0	0
Kapitaal terugbetaling	0	0
Stand per 31 december	103	103

De kapitaalstortingen hebben plaatsgevonden in geld.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Bestemmingsreserve transitie landelijke expertfunctie SeysCentra	500	500
Bestemmingsreserve innovatiefonds	2.216	2.680
Bestemmingsreserve Koraal onderwijs	11.537	10.671
	14.253	13.851

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	13.851	6.048
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve landelijke expertfunctie Seyscentra	0	500
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve innovatiefonds Koraal	-464	575
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve sociaal fonds Koraal	0	-36
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve Koraal onderwijs	866	6.764
Stand per 31 december	14.253	13.851

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan. Voor Koraal onderwijs zijn beperkingen aangebracht op het gebied van beleids- en kwaliteitsontwikkeling, ontwikkeling leerlingenaantallen, NPO-middelen, personeel, ICT & innovatie en de impact van de invoering van de nieuwe bekostigingsproblematiek in 2023.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Bestemmingsfonds Koraal	42.515	41.169
Bestemmingsfonds Koraal Langdurige Zorg	7.204	6.166
Bestemmingsfonds Koraal Jeugdhulp	6.619	4.362
	56.338	51.697

Het verloop van de bestemmingsfondsen is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	51.697	47.981
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsfonds Koraal	1.346	3.492
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsfonds Koraal Langdurige Zorg	1.038	895
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsfonds Koraal Jeugdhulp	2.257	-671
Stand per 31 december	56.338	51.697

Bestemmingsfondsen zijn reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan. Aan het bestemmingsfonds reserve aanvaardbare kosten wordt het verschil tussen de werkelijke kosten en de aanvaardbare kosten van de Wlz-zorg toegevoegd of onttrokken. Het bestemmingsfonds kan alleen worden aangewend voor zorg die valt onder de Wet langdurige zorg, de Zorgverzekeringswet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en/of de Jeugdwet. Deze beperking is opgenomen in de beleidsregel bekostigings-cyclus Wlz van de Nederlandse Zorgautoriteit.

Overige reserves

De overige reserves zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Overige reserves Koraal Jeugdhulp	438	229
Overige reserves Koraal onderwijs	5.715	5.811
Overige reserves Stichting SeysCentra	4.920	5.149
	11.073	11.189

Het verloop van de overige reserves is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	11.189	15.049
Toevoegingen en onttrekkingen aan overige reserves Koraal	208	140
Toevoegingen en onttrekkingen aan overige reserves Koraal onderwijs	-95	-4.059
Toevoegingen en onttrekkingen aan overige reserves Stichting SeysCentra	-229	59
Stand per 31 december	11.073	11.189

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	88	130
Aandeel derden in het resultaat	40	79
Dividenduitkeringen	-79	-121
Stand per 31 december	49	88

(10) Voorzieningen

	31-12-2022	31-12-2021
Toekomstige jubileumuitkeringen	2.194	2.876
Voorziening PBL	325	615
Voorziening groot onderhoud (onderwijs)	3.844	3.629
Voorziening langdurig zieken	4.386	3.649
Voorziening reorganisatie	193	347
Voorziening verlieslatende contracten	170	250
Voorziening regeling generatiebeleid	382	0
	11.494	11.366

Het verloop van de post overige voorzieningen is als volgt:

	Toekomstige jubileum- uitkeringen	Voorziening PBL	Voorziening groot onderhoud (onderwijs)	Voorziening langdurig zieken
Stand per 1 januari	2.876	615	3.629	3.649
Mutaties:				
- vrijval	-138	-61	0	-1.615
- dotaties	16	0	368	3.922
- onttrekkingen	-158	-216	-153	-1.570
- oprenting en verandering disconteringsvoet	-402	-13	0	0
Stand per 31 december	2.194	325	3.844	4.386
Kortlopend deel (<1 jaar)	181	136	777	3.054
Langlopend deel (>1 jaar)	2.013	189	3.067	1.332
Hiervan >5 jaar	1.239	0	1.482	0

	Voorziening reorganisatie	Voorziening verlieslatende contracten	Voorziening regeling generatiebeleid
Stand per 1 januari	347	250	0
Mutaties:			
- vrijval	-106	-80	0
- dotaties	0	0	397
- onttrekkingen	-48	0	0
- oprenting en verandering disconteringsvoet	0	0	-15
Stand per 31 december	193	170	382
Kortlopend deel (<1 jaar)	130	0	138
Langlopend deel (>1 jaar)	63	170	244
Hiervan >5 jaar	0	0	0

(11) Langlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
De langlopende schulden zijn als volgt samengesteld:		
Schulden aan banken	49.113	53.459
Totaal	49.113	53.459
Waarvan looptijd langer dan 5 jaar	32.247	36.463
Het verloop van de schulden aan banken is als volgt:		
Saldo per 1 januari	58.343	42.977
Mutaties in het boekjaar:		
Opname nieuwe leningen	5.000	20.000
Aflossingen	4.884	4.634
Extra aflossingen	5.000	0
	53.459	58.343
Aflossingsverplichting	4.346	4.884
Saldo per 31 december	49.113	53.459

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht langlopende schulden onder rubriek 35.

De aflossingsverplichtingen binen 12 maanden zijn onder de kortlopende schulden verantwoord.

De volgende zekerheden zijn verstrekt:

- Er is een hypotheek verstrekt over de totale onroerende goederen met als hypotheeknemers WfZ, Abn-Amro, Rabobank en Staat der Nederlanden.
- Abn-Amro eist een minimum garantievermogen (EV/TV) van 20%. In 2022 bedroeg deze 40,4%.
- Met Abn-Amro zijn afspraken gemaakt over een minimum te behalen EBITDA van € 9,75 mln. in 2022 voor Koraal excl. de onderwijsstichtingen. In 2022 bedroeg deze EBITDA € 20,7 mln.
- Het WfZ stelt 20% tot 25% als richtinggevend percentage voor het Weerstandvermogen (EV/Omzet). In 2022 bedroeg deze 28,3%.

(12) Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Schulden aan banken:		
Aflossing komend jaar op langlopende leningen	4.346	4.884
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	5.174	4.788
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	7
Belasting en premies sociale verzekeringen	8.435	8.759
Schulden ter zake van pensioenen	4.019	683
Overige schulden:		
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	107
Overige personele reserveringen	2.157	2.732
Reservering vakantietoeslag	6.556	6.228
Reservering vakantiedagen	4.636	4.699
Persoonlijk budget levensfase	12.100	11.567
Overige passiva	12.613	13.040
	60.036	57.494

Onder belastingen en premies sociale verzekeringen is in 2021 de eindheffing over de uitgekeerde zorgbonus opgenomen.

Schulden uit hoofde van het financieringsoverschot

Het financieringsoverschot kan als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg	0	0
Zorgkantoor Zuid-Limburg	0	0
Zorgkantoor Noordoost-Brabant	0	107
Zorgkantoor Midden-Brabant	0	0
Totaal schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	107

(13) Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Hierna is het beleid van de groep opgenomen ten aanzien van financiële risico's. De belangrijkste financiële risico's waaraan de groep onderhevig is, zijn het renterisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico.

Het financiële beleid van de groep is erop gericht om op lange termijn de markttrentes te volgen. De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen. In de toelichting 'specificatie en verloop van de schulden aan banken' onder punt 11 Langlopende schulden is een overzicht opgenomen met informatie over de renterisico's van de groep met betrekking tot de langlopende schulden.

Liquiditeitsrisico en kasstroomrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties. Stichting Koraal beschikt ten behoeve van Koraal Zorg (Koraal exclusief Onderwijs) over één gecommiteerde kredietfaciliteit van € 10.000.000 (2021: eveneens één kredietfaciliteit van in totaal € 10.000.000). De overeenkomst voor de gecommiteerde kredietfaciliteit maakt deel uit van de op 10-12-2020 afgesloten kredietovereenkomst en omvat dezelfde financiële convenanten en clausules.

Kredietrisico

De groep beperkt het kredietrisico door gebruik te maken van kredietlimieten per financiële instelling door uitsluitend zaken te doen met financiële instellingen met een hoge kredietwaardigheid. Op balansdatum waren er geen significante concentraties van kredietrisico.

Reële waarde

De reële waarde van de langlopende schulden is berekend op € 43,1 miljoen (2021: € 57,9 miljoen) en wijkt daarmee € 10,4 miljoen af van de boekwaarde van de leningen ad € 53,5 miljoen. De reële waarde van de langlopende schuld is geschat door de contante waarde van de leningen te berekenen aan de hand van een geschatte rendementscurve, passend bij de looptijden van de geldende contracten, aan het einde van het jaar. De reële waarde is lager doordat de leningen een vaste rentestructuur hebben waarbij de huidige marktrente hoger is dan de contractueel afgesproken rente. De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

(14) Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

- 1) De verplichting uit lopende huurcontracten van panden bedraagt €4,0 miljoen (2021: € 4,1 miljoen). Contracten voor onbepaalde tijd zijn voor één jaar meegenomen in de verplichting. Van de verplichting uit lopende huurcontracten is € 1,4 miljoen kleiner dan 1 jaar en € 2,6 miljoen groter dan een 1 jaar waarvan € 0,4 miljoen groter dan 5 jaar.
- 2) De verplichting uit leasecontracten auto's bedraagt € 829.000,- (2021: € 1.037.000,-). Van de verplichting uit lopende leasecontracten is € 333.000,- kleiner dan 1 jaar en € 496.000,- groter dan 1 jaar waarvan € 0,- groter dan 5 jaar.
- 3) In het kader van bouwprojecten zijn er ultimo het boekjaar verplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 1.564.000,- (2021: € 1.387.000,-). Van de verplichting in het kader van bouwprojecten is € 1.564.000,- kleiner dan 1 jaar en € 0,- groter dan 1 jaar.
- 4) De verplichting uit overige contracten (o.a. multifunctionals, licenties) bedraagt € 5.110.000,- (2021: € 4.359.000,-). Van de verplichting uit overige contracten is €2.488.000,- kleiner dan 1 jaar en € 2.622.000,- groter dan 1 jaar waarvan € 0,- groter dan 5 jaar.
- 5) Op het pand aan de Rijnstraat (Maashorst) heeft het Ministerie van VWS een waarborg hypotheek verstrekt ad € 340.000. Op 27 december 2022 is het pand verkocht en de inschrijving in het hypotheekregister doorgehaald.
- 6) Per 1 maart 2012 is de Stichting SeysCentra opgericht. De Stichting Koraal en Stichting Pluryn hebben een aantal activiteiten samengevoegd en ondergebracht in de Stichting SeysCentra. Indien de samenwerking wordt beëindigd, zal Stichting SeysCentra worden ontbonden. Het vermogen van de stichting zal worden verdeeld tussen Stichting Pluryn en Stichting Koraal, in beginsel volgens de verhouding van ieders inbreng Pluryn 90% en Koraal 10%. Echter het deel van het vermogen dat is toe te rekenen aan de groei in productie binnen de Stichting SeysCentra komt gelijkelijk aan Stichting Pluryn en Stichting Koraal toe. Ultimo 2022 is het aandeel in het vermogen van SeysCentra hierdoor € 3.205.352,-.
- 7) Als waarborg voor de juiste nakoming van verplichtingen uit huurovereenkomsten zijn er bankgaranties afgegeven ter hoogte van € 115.825,-.

- 8) Indien het WfZ onvoldoende middelen zou hebben om aan hun verplichtingen te voldoen, kan het WfZ door middel van de zogenaamde obligoverplichting bij deelnemers additionele financiering ophalen. De obligoverplichting voor Stichting Koraal bedraagt maximaal 3% van het geborgde bedrag ad € 32.460.000, zijnde €974.000.
- 9) Met de invoering van de Jeugdwet is sinds 1 januari 2015 de bekostiging van deze jeugdhulporganisaties gewijzigd en zijn – kort gezegd – gemeenten verantwoordelijk voor het inkopen van jeugdhulp bij jeugdhulpaanbieders. Door de wijziging in financiering van jeugdhulporganisaties kan geen beroep meer worden gedaan op voornoemd Subsidiebesluit en zal nu - in fiscale zin - doorgaans wel sprake zijn van het drijven van een onderneming door deze jeugdhulporganisaties. In dat geval zijn zij als stichting of vereniging vennootschapsbelastingplichtig.

Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig kan er onder voorwaarden een beroep worden gedaan op een subjectieve vrijstelling, zoals de vrijstelling voor zorginstellingen. De zorgvrijstelling is van toepassing (1) op lichamen die zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend, dat wil zeggen voor 90% of meer, bezig houden met (2) het genezen, verplegen of verzorgen van zieken, kraamvrouwen, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, wezen of ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen (werkzaamhedeneis). Deze lichamen mogen dat niet doen vanuit een winstoogmerk, maar vanuit een oogmerk van weldadigheid dan wel algemeen nut. Voor zover wel winst wordt behaald, dient (3) deze winst - korthedshalve gezegd - aangewend te worden binnen de zorginstelling (of het algemeen maatschappelijk belang) (winstbestemmingseis).

Op 20 december 2018 is het nieuwe zorgbesluit voor de vennootschapsbelasting gepubliceerd. Hierin staat vermeld dat voor de toepassing van de zorgvrijstelling, per lichaam moet worden bezien of zowel statutair als feitelijk aan de hierboven genoemde voorwaarden is voldaan. Hierbij dienen zowel de ondernemings- als niet ondernemingsactiviteiten van het lichaam in de beoordeling te worden betrokken. Als aan de voorwaarden wordt voldaan, dan is de zorgvrijstelling van rechtswege van toepassing. Belangrijk om hierbij te noemen is dat de in het kader van de jeugdwet gefinancierde zorg hierbij buiten beschouwing wordt gelaten.

In 2019 heeft op landelijk niveau overleg plaatsgevonden tussen onder meer de ministeries van VWS, Justitie & Veiligheid en Financiën alsmede sectorale belangenbehartigingsorganisaties over de geschetste fiscale problematiek. Uitkomst van dit overleg is dat jeugdhulp, gericht op jeugdigen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, vrijgesteld is van de vennootschapsbelasting. De activiteiten van Stichting Koraal voldoen aan de voorwaarden voor vrijstelling. Derhalve hoeft Stichting Koraal geen rekening te houden met een vennootschapsbelastingplicht.

Op 24 december 2020 is het zorgbesluit geactualiseerd. In het nieuwe besluit is enkel een verlenging van de termijn opgenomen waarbinnen zorginstellingen aan de diverse verplichtingen moeten voldoen. Inhoudelijk is er verder niets veranderd.

Inmiddels heeft De Belastingdienst aangegeven onder voorbehoud van jaarlijkse toetsing akkoord te kunnen gaan met de argumenten van Koraal in de afstemmingsbrief van Koraal dd 29-06-2022 waardoor ook voor de moederstichting Koraal geen VPB-plicht van toepassing is.

10) Fiscale eenheid

Koraal heeft met de verbonden partijen (zijnde de groepsmaatschappijen vermeld onder de waarderingsgrondslagen (met uitzondering van Stichting SeysCentra) een fiscale eenheid voor de btw. Stichting Koraal is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

11) Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

12) De verplichting uit lopende energiecontracten bedraagt € 13,4 miljoen. Van de verplichting uit energiecontracten is € 3,4 miljoen kleiner dan 1 jaar en € 10 miljoen groter dan 1 jaar waarvan € 0 groter dan 5 jaar.

3.1.6 Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

(16) Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

(16.1) Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Omzet DBC's/DBC-zorgproducten	106	51
	106	51

(16.2) Wet langdurige zorg

De baten wet langdurige zorg zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg	141.740	131.316
Administratieve correcties voorgaande jaren	-86	68
	141.654	131.384

(16.3) Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
VWS-subsidie	21	273
	21	273

(16.5) Beschikbaarheidsbijdrage zorgfunctie

De baten uit beschikbaarheidsbijdrage zorgfunctie zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Subsidie NZa medische vervolgopleidingen	134	0
	134	0

(16.7) Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Zorgprestaties tussen instellingen	2.341	1.725
	2.341	1.725

(16.8) Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

De baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Eigen bijdrage en betalingen cliënten voor niet-verzekerde zorg en opbrengsten uit aanvullende zorgverzekering	280	275
Persoonsgebonden en -volgende budgetten	820	555
Overige zorgprestaties	222	162
	1.322	992

(17) Opbrengsten Jeugdwet

De opbrengsten Jeugdwet zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Opbrengsten Jeugdwet	72.776	75.976
	72.776	75.976

(19) Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De baten uit andereberoeps- of bedrijfsmatige activiteiten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Opbrengsten WMO	382	1.051
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van OC&W	60.252	54.038
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	733	586
Overige dienstverlening	539	554
Overige opbrengsten	4.889	4.254
Subsidies vanwege provincies en gemeenten	680	1.328
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	1.000	1.046
	68.475	62.857

(20) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Verkoopopbrengst onroerende goederen	5.009	0
	5.009	0

BEDRIJFSLASTEN

(21) Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Personeel niet in loondienst	23.062	16.124
	23.062	16.124

(22) Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Lonen en salarissen	147.123	140.723
Sociale lasten	24.723	23.595
Pensioenpremies	15.576	14.404
	187.422	178.722

Onder lonen en salarissen is in 2021 een bedrag van € 2,1 miljoen inbegrepen voor uitgekeerde zorgbonussen. Dit bedrag is inclusief € 0,9 miljoen inzake verschuldigde eindheffing. Voor een gelijk bedrag is de door het Rijk ontvangen subsidie op grond van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19 ook op deze regel verantwoord.

De verdeling van de verloonde full-time equivalenten (fte's) naar organisatie-onderdelen is gemiddeld als volgt:

	2022	2021
Stichting Koraal Langdurige Zorg	1.171	1.164
Stichting Koraal jeugdhulp	833	884
Maashorst De Vlinder	33	34
Saltho Onderwijs	124	113
Het Driespan	397	375
Schoon maakt trots! BV	46	44
Stichting Koraal	336	334
	2.940	2.948

Het gemiddeld aantal fte's inzake Seyscentra welke voor 50% proportioneel wordt geconsolideerd is:

110	95
-----	----

Het gemiddeld aantal in het buitenland werkzame werknemers bedroeg 0 (2021: 0).

(23) Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Afschrijvingen materiële vaste activa	13.238	12.718
Afschrijvingen waardeveranderingen materiële vaste activa	-1.389	-1.294
	11.849	11.424

(24) Overige waardeverandering van materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Overige waardeveranderingen van:		
- materiële vaste activa Waardevermindering	6.226	1.893
Terugneming waardevermindering	-1.326	0
	4.900	1.893

(26) Overige bedrijfskosten

	2022	2021
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.587	10.094
Algemene kosten	26.307	25.306
Dotatie/vrijval voorziening dubieuze debiteuren	374	44
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	7.838	6.949
Onderhoud en energiekosten	10.745	10.546
Dotatie/vrijval onderhoudsvoorziening	368	411
Huur en leasing	2.119	2.323
Dotatie/vrijval voorziening verlieslatende contracten	-80	250
Diverse lasten	683	132
	58.941	56.055

Onder de algemene kosten zijn onder andere de navolgende zaken inbegrepen:

	2022	2021
Overige personeelskosten	9.800	8.335
Dotatie/vrijval van personele voorzieningen:	1.985	2.930
	11.785	11.265

Specificatie onderhoud en energiekosten:

	2022	2021
- Onderhoud	8.209	7.823
- Energie gas	1.359	1.568
- Energie stroom	877	1.146
- Energie transport en overig	668	420
	11.113	10.957

Honoraria accountantsorganisatie:**2022**

	Accountants	Overig netwerk	Totaal netwerk
Controle van de jaarrekening	396	0	396
Andere controleopdrachten	186	0	186
Fiscale adviesdiensten	0	0	0
Andere niet controlediensten	0	0	0
	582	0	582

2021

	Accountants	Overig netwerk	Totaal netwerk
Controle van de jaarrekening	400	0	400
Andere controleopdrachten	145	0	145
Fiscale adviesdiensten	0	0	0
Andere niet controlediensten	12	178	190
	557	178	735

Het honorarium voor controle van de jaarrekening is gebaseerd op het totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft. De andere niet controle diensten in 2021 betreffen met name advieswerkzaamheden.

(27) Financiële baten en lasten

	2022	2021
Rentelasten en soortgelijke kosten:		
Rente langlopende schulden	905	965
Rente rekening-courant	206	308
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-429	0
	682	1.273

(28) Belastingen

	2022	2021
Vennootschapsbelasting Schoon maakt trots! BV 15% van het belastbaar bedrag	15	29
	15	29

(29) Aandeel derden

	2022	2021
Aandeel Schoon maakt trots BV	40	79
	40	79

(30) Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Overige toelichtingen

- *(31) Bezoldigingsinformatie op grond van de Wet normering topinkomens*
- *(32) Gebeurtenissen na balansdatum*
- *(33) Gesegmenteerde informatie*
- *(34) Verloopoverzicht materiële vaste activa*
- *(35) Overzicht van langlopende schulden*
- *(36) Vorderingen uit hoofde van financieringstekort resp. -overschot*

(31) Bezoldigingsinformatie op grond van de Wet normering topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Hierbij moet tevens rekening worden gehouden met een uitgebreid overgangsregime.

Op basis van het besturingsmodel van Koraal en de verhoudingen tussen de Raad van Bestuur en de regiodirecteuren worden de regiodirecteuren niet aangemerkt als topfunctionaris in de zin van de WNT. Dit geldt niet voor de regiodirecteuren van de drie onderwijsstichtingen. De WNT-verantwoording van deze regiodirecteuren staat in de afzonderlijke jaarrekeningen van Koraal Jeugdhulp, Koraal Langdurige Zorg, Saltho Onderwijs, Het Driespan en De Vlinder.

Tot de topfunctionarissen binnen Koraal behoren overeenkomstig de definitie van de WNT de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht.

Voor het bezoldigingsmaximum van de Raad van Bestuur van Koraal is bepalend de sectornormering voor zorginstellingen. Op basis van deze normering en de daarin gehanteerde criteria (1) Complexiteit (nader gespecificeerd naar Kennisintensiteit, aantal taken en aantal relevante financieringsbronnen) en (2) Omzet bedraagt de totaalscore 12 punten waarmee klasse 5 (WNT norm € 216.000) van toepassing is voor Koraal.

Het bezoldigingsmaximum voor voorzitters bedraagt maximaal 15%. Voor vice-voorzitter en leden van interne toezichthoudende organen bedraagt deze maximaal 10%. De vastgestelde bezoldiging Koraal bedraagt voor 2022 12% (voorzitters), 10% (vice-voorzitters) en 8% (leden) van het voor de desbetreffende rechtspersoon of instelling geldende bezoldigingsmaximum.

Naast de hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In de navolgende tabellen zijn conform de publicatieplicht van de WNT de relevante gegevens opgenomen:

Raad van Bestuur Koraal

bedragen x € 1	R.W.M. Quik	I.R.W.M. Widdershoven
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Bestuurder
Aanvang functievervulling in 2022	1-1-2022	1-1-2022
Einde functievervulling in 2022	31-10-2022	31-10-2022
Functiegegevens	Bestuurder	Voorzitter Raad van Bestuur
Aanvang functievervulling in 2022	1-11-2022	1-11-2022
Einde functievervulling in 2022	31-12-2022	31-12-2022
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	200.854	199.643
Beloningen betaalbaar op termijn	13.537	13.533
Subtotaal	214.391	213.176
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/. Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	214.391	213.176
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Bestuurder
Aanvang functievervulling in 2021	1-1-2021	1-1-2021
Einde functievervulling in 2021	31-12-2021	31-12-2021
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	194.238	193.884
Beloningen betaalbaar op termijn	12.810	12.807
Totaal bezoldiging 2021	207.049	206.691
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000

Raad van Toezicht

bedragen x € 1	M.A. Mittelmeijer	E.S.J.M. de Bont	A.T.A.G. Schavemaker	D. Lodewijk
Functiegegevens	Voorzitter	Vice voorzitter	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	1-1-2022	1-1-2022	1-1-2022	1-1-2022
Einde functievervulling in 2022	31-12-2022	31-12-2022	18-3-2022	31-12-2022
Bezoldiging	25.920	21.600	3.600	17.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	4.557	21.600
-/ Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	25.920	21.600	3.600	17.280
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
Functiegegevens	(Vice) voorzitter	Vice voorzitter	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2021	1-1-2021	1-5-2021	1-1-2021	1-1-2021
Einde functievervulling in 2021	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2021
Bezoldiging	23.687	13.934	16.720	16.720
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.542	14.029	20.900	20.900

bedragen x € 1	M.J. de Graaf	H.J. Smid	N.W.C. Michon – van Tuel	K.W. Hoorn
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	1-1-2022	1-1-2022	1-1-2022	1-3-2022
Einde functievervulling in 2022	31-12-2022	31-12-2022	31-12-2022	31-12-2022
Bezoldiging	17.280	17.280	17.280	14.400
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600	21.600	18.108
-/ Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	17.280	17.280	17.280	14.400
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	N.v.t.
Aanvang functievervulling in 2021	1-1-2021	1-1-2021	1-5-2021	
Einde functievervulling in 2021	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2021	
Bezoldiging	16.720	16.720	11.147	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	20.900	20.900	14.029	

(32) Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over feitelijke gebeurtenissen na balansdatum.

(33) Gesegmenteerde informatie

(in duizenden euro's)	Langdurige Zorg		Onderwijs		Jeugdhulp		Koraal	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
BEDRIJFSOPBRENGSTEN								
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening								
• Zorgverzekeringswet	0	0	0	0	105	51	0	0
• Wet langdurige zorg	111.267	104.848	0	0	14.526	11.018	15.861	15.518
• Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg	0	63	0	0	0	86	21	124
• Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	43	0	0	0	91	0	0	0
• Baten uit onderaanneming	274	123	0	0	2.032	1.561	36	41
• Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	1.234	906	16	32	73	53	0	0
	112.818	105.940	16	32	16.827	12.769	15.918	15.683
Opbrengsten Jeugdwet	2.011	2.333	0	0	66.467	68.793	4.298	4.851
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	1.435	1.289	62.463	55.838	6.016	7.144	53.489	53.196
Netto omzet	116.264	109.562	62.479	55.870	89.310	88.706	73.705	73.730
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0	0	0	3.409	0	1.597	0
Som der bedrijfsopbrengsten	116.264	109.562	62.479	55.870	92.719	88.706	75.302	73.730
BEDRIJFSLASTEN								
• Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	9.719	5.578	2.784	1.637	9.253	7.447	1.264	1.321
• Lonen en salarissen	62.094	59.833	35.057	30.167	49.895	49.738	19.190	18.622
• Sociale lasten	8.760	8.204	5.519	5.284	7.264	7.156	2.914	2.715
• Pensioenlasten	4.708	4.395	4.983	4.437	3.923	3.767	1.868	1.720
• Afschrijvingen op materiële vaste activa	1.107	1.007	1.132	1.063	618	557	8.958	8.752
• Overige waardeverandering van materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	4.900	1.893
• Overige bedrijfskosten	28.838	29.650	12.382	10.500	19.517	19.993	34.547	33.583
Som der bedrijfslasten	115.226	108.667	61.857	53.088	90.470	88.658	73.641	68.606
BEDRIJFSRESULTAAT	1.038	895	622	2.782	2.249	48	1.661	5.124
• Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	0	-207	0	0	0	-222	0
• Rentelasten en soortgelijke kosten	0	0	58	77	13	20	1.043	1.175
Som der financiële baten en lasten	0	0	-149	77	13	20	821	1.175
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	1.038	895	771	2.705	2.236	28	840	3.949
• Belastingen	0	0	0	0	0	0	0	0
• Aandeel in het resultaat van niet geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen	0	0	0	0	0	0	-42	-82
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1.038	895	771	2.705	2.236	28	882	4.031

(34) Verloopoverzicht materiële vaste activa

<i>(in duizenden euro's)</i>	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2022					
Aanschafwaarde	143.467	53.934	28.561	1.745	227.707
Cumulatieve afschrijvingen	36.925	26.164	12.575	0	75.664
Bijzondere waardeverandering (impairment)	29.048	2.125	0	0	31.173
Boekwaarde per 1 januari 2022	77.494	25.645	15.986	1.745	120.870
Mutaties boekjaar					
Investerings	7.971	1.665	5.664	-1.799	13.501
Afschrijvingen	6.633	3.008	3.597	0	13.238
Voorziening bouwprojecten	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverandering (impairment)	4.824	1.402	0	0	6.226
Afschrijving bijzondere waarde- verandering	-1.282	-107	0	0	-1.389
Terugname geheel afgeschreven activa					
Aanschafwaarde	0	0	14	0	14
Aanschafwaarde (impairment)	0	-80	0	0	-80
Afschrijvingen	0	-80	14	0	-66
Desinvesteringen					
Aanschafwaarde	2.572	1.667	778	0	5.017
Aanschafwaarde (impairment)	-2.001	0	0	0	-2.001
Afschrijvingen	878	1.206	580	0	2.664
Stand per 31 december 2022					
Aanschafwaarde	148.866	53.932	33.433	-54	236.177
Cumulatieve afschrijvingen	41.398	27.939	15.578	0	84.915
Bijzondere waardeverandering (impairment)	31.871	3.447	0	0	35.318
Boekwaarde	75.597	22.546	17.855	-54	115.944

(35) Overzicht langlopende schulden

(in duizenden euro's)

Lening-gever	Afsluit-datum	Hoofdsom	Totale looptijd in jaren	Soort lening *	Nominale rente	Effectieve rente	Rente herzieningsdatum	Rente risico afgedekt mbv hedge instrument?	Restschuld 31-12-2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2022	Aflossingswijze	Aflossing 2022	Gestelde zekerheden *
NWB	3-mrt-03	6.000	40	OL	3,33%	3,33%	nvt	Nee	3.300	0	150	3.150	21	lineair	150	WBF
BNG	1-jun-15	24.400	20	OL	1,19%	1,19%	nvt	Nee	17.080	0	1.220	15.860	13	lineair	1.220	WBF
Rabobank	1-jul-94	3.630	28	OL	3,50%	3,50%	nvt	Nee	130	0	130	0	0	lineair	0	WBF
NWB	1-feb-94	3.760	29	OL	1,93%	1,93%	nvt	Nee	259	0	130	129	1	lineair	130	WBF
AMRO	92	4.538	30	OL	4,55%	4,60%	nvt	Nee	151	0	151	0	0	lineair	0	1e-hypo
AMRO	92	4.538	30	OL	4,30%	4,35%	nvt	Nee	151	0	151	0	0	lineair	0	1e-hypo
BNG	1-nov-03	2.000	19	OL	4,72%	4,72%	nvt	Nee	105	0	105	0	0	lineair	0	SG
AMRO	07	20.000	20	OL	4,62%	4,62%	nvt	Nee	6.000	0	6.000	0	0	lineair	0	WBF
BNG	1-feb-16	10.400	30	OL	1,67%	1,67%	nvt	Nee	8.667	0	347	8.320	24	lineair	346	WBF
AMRO	1-apr-19	4.500	9	OL	1,57%	1,58%	nvt	Nee	3.250	0	500	2.750	6	lineair	500	1e-hypo
AMRO	4-jan-21	20.000	10	OL	1,15%	1,15%	nvt	Nee	19.250	0	1.000	18.250	8	lineair	1.000	1e-hypo
BNG	1-sep-22	5.000	5	OL	1,44%	1,44%	nvt	Nee	0	5.000	0	5.000	5	lineair	1.000	WBF
		108.766							58.343	5.000	9.884	53.459			4.346	

* Afkorting
 OL = onderhandse lening
 1e-Hyp = eerste hypotheek
 SG = staatsgarantie
 WBF = waarborgfonds

(36) Nog in tarieven te verrekenen financieringstekort resp. -overschot

(in duizenden euro's)

Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg

Financieringstekort resp. -overschot	2022	2021	2020	Totaal
Saldo per 1 januari	0	720	0	720
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	822	0	0	822
Bij/af: administratieve correcties voorgaande jaren	0	-14	0	-14
Bij/af: betalingen/ontvangsten	0	-706	0	-706
Saldo per 31 december	822	0	0	822
Stadium van vaststelling *	b	c	c	

Zorgkantoor Zuid-Limburg

Financieringstekort resp. -overschot	2022	2021	2020	Totaal
Saldo per 1 januari	0	1.739	0	1.739
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	500	0	0	500
Bij/af: administratieve correcties voorgaande jaren	0	-14	0	-14
Bij/af: betalingen/ontvangsten	0	-1.725	0	-1.725
Saldo per 31 december	500	0	0	500
Stadium van vaststelling *	b	c	c	

Zorgkantoor Noordoost-Brabant

Financieringstekort resp. -overschot	2022	2021	2020	Totaal
Saldo per 1 januari	0	-107	0	-107
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	291	0	0	291
Bij/af: administratieve correcties voorgaande jaren	0	-56	0	-56
Bij/af: betalingen/ontvangsten	0	85	0	85
Saldo per 31 december	291	-77	0	214
Stadium van vaststelling *	b	c	c	

* a = interne berekening
b = overeenstemming met zorgkantoor
c = definitieve vaststelling NZa

Zorgkantoor Midden-Brabant

Financieringstekort resp. -overschot

	2022	2021	2020	Totaal
Saldo per 1 januari	0	771	0	771
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	685	0	0	685
Bij/af: administratieve correcties voorgaande jaren	0	-1	0	-1
Bij/af: betalingen/ontvangsten	0	-889	0	-889
Saldo per 31 december	685	-119	0	566
Stadium van vaststelling *	b	c	c	

Financieringsverschil

	Wettelijk budget	Ontvangen voorschot	Financieringsverschil 2022
Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg	39.107	38.286	822
Zorgkantoor Zuid-Limburg	89.354	88.854	500
Zorgkantoor Noordoost-Brabant	7.566	7.275	291
Zorgkantoor Midden-Brabant	5.708	5.022	685
	141.736	139.437	2.299

- * a = interne berekening
b = overeenstemming met zorgkantoor
c = definitieve vaststelling NZa

Enkelvoudige jaarrekening

3.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2022 na resultaatbestemming

ACTIVA

(in duizenden euro's)

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
<u>VASTE ACTIVA</u>			
Materiële vaste activa	2		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		73.598	74.757
Machines en installaties		22.172	25.317
Andere vaste bedrijfsmiddelen		4.708	3.776
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		-54	1.731
		100.424	105.581
Financiële vaste activa	3		
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		51	91
		51	91
		100.475	105.672
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>			
Vorraden	4		
Gereed product en handelsgoederen		0	38
		0	38
Vorderingen	6		
Op handelsdebiteuren		1.375	483
Op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		3.514	1.266
Overige vorderingen		8.405	10.987
Overlopende activa		2.584	2.140
		15.878	14.876
Liquide middelen	8	38.647	31.587
		54.427	46.501
Totaal activa		155.000	152.173

PASSIVA*(in duizenden euro's)*

	Ref.	31-12-2022	31-12-2021
<u>EIGEN VERMOGEN</u>	9		
Stichtingskapitaal		103	103
Bestemmingsreserves		2.216	2.680
Bestemmingsfondsen		42.515	41.169
		44.834	43.952
<u>VOORZIENINGEN</u>	10		
Overige		5.856	6.357
		5.856	6.357
<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>	11		
Schulden aan banken		49.113	53.459
		49.113	53.459
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>	12		
Schulden aan banken		4.346	4.884
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		2.820	2.684
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen		10.126	5.511
Belastingen en premies sociale verzekeringen		6.226	6.486
Schulden ter zake van pensioenen		3.329	158
Overige schulden		22.179	22.515
Overige passiva		6.171	6.167
		55.197	48.405
Totaal passiva		155.000	152.173

3.2.2 Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)

	Ref.	2022	2021
<u>BEDRIJFSOPBRENGSTEN</u>			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	16		
Wet langdurige zorg	16.2	15.861	15.518
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg	16.3	21	124
Baten uit onderaanneming	16.7	36	41
		<u>15.918</u>	<u>15.683</u>
Opbrengsten Jeugdwet	17	4.298	4.851
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	19	53.489	53.196
Netto omzet		<u>73.705</u>	<u>73.730</u>
Overige bedrijfsopbrengsten	20	1.597	0
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>75.302</u>	<u>73.730</u>
<u>BEDRIJFSLASTEN</u>			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	21	1.264	1.321
Lonen en salarissen	22	19.190	18.621
Sociale lasten	22	2.914	2.715
Pensioenlasten	22	1.868	1.720
Afschrijvingen op materiële vaste activa	23	8.958	8.752
Overige waardeverandering van materiële vaste activa	24	4.900	1.893
Overige bedrijfskosten	26	34.547	33.584
Som der bedrijfslasten		<u>73.641</u>	<u>68.606</u>
<u>BEDRIJFSRESULTAAT</u>		<u>1.661</u>	<u>5.124</u>
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27	-222	0
Rentelasten en soortgelijke kosten	27	1.043	1.175
Som der financiële baten en lasten		<u>821</u>	<u>1.175</u>
<u>RESULTAAT VOOR BELASTINGEN</u>		<u>840</u>	<u>3.949</u>
Belastingen	28	0	0
Aandeel in het resultaat van niet geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen	29	-42	-82
RESULTAAT NA BELASTINGEN		<u>882</u>	<u>4.031</u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

Mutatie bestemmingsfonds Koraal	1.346	3.492
Dotatie bestemmingsreserve sociaal fonds	0	-33
Dotatie bestemmingsreserve innovatiefonds	0	1.000
Onttrekking bestemmingsreserve innovatiefonds	-464	-425
Onttrekking bestemmingsreserve sociaal fonds	0	-3
	882	4.031

De voorgaande winst-en-verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Koraal is een weergave van de exploitatie van de concern ondersteunende diensten van Stichting Koraal. In deze winst-en-verliesrekening is onder de post 'Wet landurige zorg' en 'Opbrengsten Jeugdwet' alleen het concerngedeelte gepresenteerd i.c. de ontvangen kapitaallastenvergoeding uit hoofde van de WLZ ad € 15,9 miljoen en de Jeugdwet/WMO ad € 4,3 miljoen. Dit betreft de vergoeding in het kader van nacalculatie, overgangsregime NHC en overige normatieve vergoedingen zoals voor kleinschalig wonen en instandhouding.

Het aandeel van de werkstichtingen (actief in de gehandicaptenzorg en de jeugdhulp) in het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz zorg ontvangen ten behoeve van de zorgexploitatie (ZZP's e.d.) ad circa € 125,8 miljoen is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Koraal.

Het aandeel in de Opbrengsten jeugdwet van de werkstichtingen actief in de jeugdhulp en gehandicaptenzorg ad circa € 68,5 miljoen is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Koraal. Stichting Koraal maakt namens deze werkstichtingen de productie afspraken welke daadwerkelijk in uitvoering worden gerealiseerd binnen de desbetreffende individuele werkstichtingen. Een eventuele financieringspositie met zorgkantoren en gemeenten komt diensgevolge tot uitdrukking in de enkelvoudige balans van Stichting Koraal.

Voor de personele kosten geldt hetzelfde principe. De medewerkers van de gehandicaptenzorg en jeugdhulp bekostigde werkstichtingen (met uitzondering van Seyscentra) zijn in dienst van Stichting Koraal maar werkzaam in de desbetreffende werkstichtingen. De betalingen van de lonen alsmede de afdrachten van de loonbelasting, sociale premies en pensioenlasten gebeurt door de concernstichting. In de enkelvoudige winst-en-verliesrekening zijn alleen de salarissen en kosten van de concernondersteunende diensten gepresenteerd. Het gedeelte van de loonkosten inclusief werkgeverslasten voor sociale lasten en pensioenpremiën van de werkstichtingen onder de gehandicaptenzorg en jeugdhulp bedraagt € 132,9 miljoen en is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Koraal.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW).

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Foutherstel

In 2022 heeft Stichting Koraal geconstateerd dat de verwerking van kas- en bank posities en personele balansposities van de voormalige werkstichtingen Sterk in werk en Stichting Maashorst niet via de rekening courant verhouding met de Stichting Koraal zijn verrekend. Deze fout is ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2022 hersteld en daarbij zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast. Deze wijziging heeft geen impact op het eigen vermogen en resultaat.

Afwijkingen in waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

Kapitaalbelangen

Schoon maakt trots! BV is statutair gevestigd aan de Poststraat 1 te Sittard en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 14109587. Stichting Koraal heeft een aandeel in het geplaatste kapitaal van Schoon maakt trots! BV van 51%.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de instelling in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de instelling en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

3.2.3 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

(in duizenden euro's)

Vaste activa

(2) Materiële vaste activa

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2022	31-12-2021
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	73.598	74.757
Machines en installaties	22.172	25.317
Andere vaste bedrijfsmiddelen	4.708	3.776
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	-54	1.731
Totaal materiële vaste activa	100.424	105.581

Het verloop is als volgt:

	2022	2021
Boekwaarde per 1 januari	105.581	103.407
Investerings	9.698	12.928
Bijzondere waardeverandering	-4.900	-1.893
Desinvesteringen	-3.125	-109
Afschrijvingen desinvesteringen	2.128	0
Afschrijvingen	-10.277	-9.976
Afschrijving waardeverandering	1.319	1.224
Boekwaarde 31 december	100.424	105.581

(3) Financiële vaste activa

De financiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2022	31-12-2021
Deelneming Schoon maakt trots! BV	51	91
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	51	91
Boekwaarde per 1 januari	91	135
Aandeel resultaat ondernemingen waarin wordt deelgenomen	42	82
Dividend deelnemingen	-82	-126
Boekwaarde per 31 december	51	91

Vlottende activa

(4) Voorraden

	31-12-2022	31-12-2021
Gereed product en handelsgoederen	0	38

(6) Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
Handelsdebiteuren	1.375	483
Op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	3.514	1.266
Overige:		
- Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.102	3.230
- Vorderingen uit hoofde van Jeugdhulp	6.303	7.757
Overlopende activa	2.584	2.140
	15.878	14.876

Op de post handelsdebiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht.

Deze voorziening geeft het volgende verloop te zien:

	2022	2021
Voorziening per 1 januari	181	181
Af: onttrekking wegens afgeboekte posten	0	0
Bij: dotatie t.l.v. het resultaat	257	0
Voorziening per 31 december	438	181

	31-12-2022	31-12-2021
--	------------	------------

VORDERINGEN UIT HOOFDE VAN FINANCIERINGSTEKORT

Het financieringstekort kan als volgt worden gespecificeerd:

Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg	822	720
Zorgkantoor Zuid-Limburg	500	1.739
Zorgkantoor Noordoost-Brabant	214	0
Zorgkantoor Midden-Brabant	566	771
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringstekort	2.102	3.230

De overlopende activa bestaat uit vooruitbetaalde kosten met betrekking tot boekjaar 2023.

(8) Liquide middelen

Direct opvraagbaar

	31-12-2022	31-12-2021
Banken	38.573	31.519
Kas	75	59
Kruisposten	-1	9

38.647	31.587
---------------	---------------

(9) Eigen vermogen

	31-12-2022	31-12-2021
Stichtingskapitaal	103	103
Bestemmingsreserves	2.216	2.680
Bestemmingsfondsen	42.515	41.169
	44.834	43.952

De aansluiting naar het geconsolideerde vermogen van Koraal is als volgt:

Vermogen Stichting Koraal enkelvoudig per 31 december	44.834	43.952
<i>Bestemmingsfondsen</i>		
Koraal Langdurige Zorg	7.204	6.166
Koraal Jeugdhulp	6.619	4.362
	13.823	10.528
<i>Overige reserves</i>		
Koraal Jeugdhulp	438	229
De Vlinder	475	421
Saltho Onderwijs	60	701
Het Driespan	5.180	4.689
Stichting SeysCentra	4.920	5.149
	11.073	11.189
<i>Bestemmingsreserves onderwijs en SeysCentra</i>		
Stichting SeysCentra	500	500
De Vlinder	604	669
Saltho Onderwijs	1.386	1.450
Het Driespan	9.547	8.552
	12.037	11.171
Aandeel derden in het groepsvermogen	49	88
Vermogen Stichting Koraal geconsolideerd per 31 december	81.816	76.928

De aansluiting naar het geconsolideerde resultaat van Koraal is als volgt:

Resultaat Stichting Koraal enkelvoudig per 31 december	882	4.031
Koraal Langdurige Zorg	1.038	895
Koraal Jeugdhulp	2.465	-531
De Vlinder	-11	127
Saltho Onderwijs	-704	119
Het Driespan	1.486	2.459
Stichting SeysCentra	-229	559
Resultaat Stichting Koraal geconsolideerd per 31 december	4.927	7.659

Toelichting op het verloop van de onderscheiden posten in het vermogen

Stichtingskapitaal

Het verloop van de post stichtingskapitaal is als volgt:

	31-12-2022	31-12-2021
Stand per 1 januari	103	103
Kapitaalstorting	0	0
Kapitaal terugbetaling	0	0
Stand per 31 december	103	103

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2022	31-12-2021
Bestemmingsreserve innovatiefonds Koraal	2.216	2.680
	2.216	2.680
Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:		
	2022	2021
Stand per 1 januari	2.680	2.141
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve innovatiefonds Koraal	-464	575
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserve sociaal fonds Koraal	0	-36
Stand per 31 december	2.216	2.680

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn als volgt samengesteld:

	31-12-2022	31-12-2021
Bestemmingsfonds Koraal	42.515	41.169
	42.515	41.169

Het verloop van de bestemmingsfondsen is als volgt:

	2022	2021
Stand per 1 januari	41.169	37.677
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsfonds Koraal	1.346	3.492
Stand per 31 december	42.515	41.169

(10) Voorzieningen

Overige voorzieningen:

	31-12-2022	31-12-2021
Toekomstige jubileumuitkeringen	1.385	2.020
Voorziening PBL	325	615
Voorziening langdurig zieken	3.669	3.627
Voorziening reorganisatie	95	95
Voorziening regeling generatiebeleid	382	0
	5.856	6.357

Het verloop van de post overige voorzieningen is als volgt:

	Toekomstige jubileum- uitkeringen	Voorziening PBL	Voorziening langdurig zieken	Voorziening reorganisatie	Voorziening regeling generatie- beleid
Stand per 1 januari	2.020	615	3.627	95	0
Mutaties:					
- vrijval	-304	-61	-1.615	0	0
- dotaties	0	0	3.215	0	397
- onttrekkingen	-136	-216	-1.558	0	0
- oprenting en verandering disconteringsvoet	-195	-13	0	0	-15
Stand per 31 december	1.385	325	3.669	95	382
Kortlopend deel (<1 jaar)	134	136	2.467	95	138
Langlopend deel (>1 jaar)	1.251	189	1.202	0	244
Hiervan >5 jaar	664	0	0	0	0

(11) Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn als volgt samengesteld:

Schulden aan banken

Totaal

Waarvan looptijd langer dan 5 jaar

Het verloop van de schulden aan banken is als volgt:

Saldo per 1 januari

Mutaties in het boekjaar:

Nieuwe leningen

Aflossingen

Extra aflossingen

Aflossingsverplichting

Saldo per 31 december

	31-12-2022	31-12-2021
Schulden aan banken	49.113	53.459
Totaal	49.113	53.459
Waarvan looptijd langer dan 5 jaar	32.247	36.463
Het verloop van de schulden aan banken is als volgt:		
Saldo per 1 januari	58.343	42.977
Mutaties in het boekjaar:		
Nieuwe leningen	5.000	20.000
Aflossingen	4.884	4.634
Extra aflossingen	5.000	0
	53.459	58.343
Aflossingsverplichting	4.346	4.884
Saldo per 31 december	49.113	53.459

(12) Kortlopende schulden

Schulden aan banken:

Aflossing komend jaar op langlopende leningen

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt
deelgenomen

Belasting en premies sociale verzekeringen

Schulden ter zake van pensioenen

Overige schulden:

Schulden uit hoofde van financieringsoverschot

Overige personele reserveringen

Reservering vakantietoeslag

Reservering vakantiedagen

Persoonlijk budget levensfase

Overige passiva

	31-12-2022	31-12-2021
Schulden aan banken:		
Aflossing komend jaar op langlopende leningen	4.346	4.884
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	2.820	2.684
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	10.126	5.511
Belasting en premies sociale verzekeringen	6.226	6.486
Schulden ter zake van pensioenen	3.329	158
Overige schulden:		
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	107
Overige personele reserveringen	1.022	1.757
Reservering vakantietoeslag	4.874	4.785
Reservering vakantiedagen	4.439	4.530
Persoonlijk budget levensfase	11.844	11.336
Overige passiva	6.171	6.167
	55.197	48.405

Schulden uit hoofde van het financieringsoverschot

Het financieringsoverschot kan als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg	0	0
Zorgkantoor Zuid-Limburg	0	0
Zorgkantoor Noordoost-Brabant	0	107
Zorgkantoor Midden-Brabant	0	0
Totaal schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	107

3.2.4 Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

(16) Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

(16.2) Wet langdurige zorg

De baten wet langdurige zorg zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg	15.861	15.518
Administratieve correcties voorgaande jaren	0	0
	15.861	15.518

(16.3) Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
VWS-subsidie	21	124
	21	124

(16.7) Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Zorgprestaties tussen instellingen	36	41
	36	41

(17) Opbrengsten Jeugdwet

De opbrengsten Jeugdwet zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Opbrengsten Jeugdwet	4.298	4.851
	4.298	4.851

(19) Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De baten uit andereberoeps- of bedrijfsmatige activiteiten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Opbrengsten WMO	17	26
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	0	3
Overige dienstverlening	2	4
Overige opbrengsten	52.412	52.148
Subsidies vanwege provincies en gemeenten	0	56
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	20	64
Doorbelaste nacalculatie werkstichtingen	1.038	895
	53.489	53.196

Specificatie doorbelaste nacalculatie werkstichtingen

	2022	2021
Stichting Koraal Langdurige Zorg	1.038	895
	1.038	895

Toelichting:

Stichting Koraal is met Stichting Koraal Langdurige Zorg en Stichting Koraal Jeugdhulp overeengekomen dat een nacalculatie plaatsvindt op de doorbelaste opbrengsten en kosten ter hoogte van 50% van het gerealiseerde resultaat. De nacalculatie is verwerkt via de rekening courant verhouding met Stichting Koraal.

(20) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Verkoopopbrengst onroerende goederen	1.597	0
	1.597	0

BEDRIJFSLASTEN

(21) Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Personeel niet in loondienst	1.264	1.321
	1.264	1.321

(22) Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Lonen en salarissen	19.190	18.621
Sociale lasten	2.914	2.715
Pensioenpremies	1.868	1.720
	23.972	23.056

De verdeling van de verloonde full-time equivalenten (fte's) naar organisatie-onderdelen is gemiddeld als volgt:

	2022	2021
Koraal	336	334
	336	334

Het gemiddeld aantal in het buitenland werkzame werknemers bedroeg 0 (2021: 0).

(23) Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Afschrijvingen materiële vaste activa	10.277	9.976
Afschrijvingen waardeveranderingen materiële vaste activa	-1.319	-1.224
	8.958	8.752

(24) Overige waardeverandering van materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
Overige waardeveranderingen van:		
- materiële vaste activa Waardevermindering	6.226	1.893
Terugneming waardevermindering	-1.326	0
	4.900	1.893

(26) Overige bedrijfskosten

	2022	2021
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.651	10.202
Algemene kosten	11.152	10.991
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	977	1.260
Onderhoud en energiekosten	9.019	8.891
Huur en leasing	1.262	1.463
Doorbelaste nacalculatie werkstichtingen	833	652
Diverse lasten	653	125
	34.547	33.584

Onder de algemene kosten is een bedrag inbegrepen aan overige personeelskosten van:

2022	2021
2.469	1.841

Specificatie doorbelaste nacalculatie werkstichtingen

	2022	2021
Stichting Koraal Jeugdhulp	833	652
	833	652

Toelichting:

Stichting Koraal is met een aantal zorgentiteiten overeengekomen dat een nacalculatie plaatsvindt op de doorbelaste opbrengsten en kosten ter hoogte van 50% van het gerealiseerde resultaat. De nacalculatie is verwerkt via de rekening courant verhouding met Stichting Koraal.

(27) Financiële baten en lasten

	2022	2021
Rentelasten en soortgelijke kosten:		
Rente langlopende schulden	905	965
Rente rekening-courant	138	210
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-222	0
	821	1.175

(29) Aandeel in resultaat van niet geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

	2022	2021
Resultaat deelneming	-42	-82
	-42	-82

3.2.5 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting Koraal heeft de jaarrekening 2022 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 30 mei 2023.

De Raad van Toezicht van de Stichting Koraal heeft de jaarrekening 2022 goedgekeurd in de vergadering van 30 mei 2023.

3.2.6 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling toegelicht onder de winst-en-verliesrekening 2022.

3.2.7 Ondertekening jaarrekening

Raad van bestuur:

drs. I.R.W.M. Widdershoven - voorzitter Raad van Bestuur

mr. drs. R.W.M. Quik - lid Raad van Bestuur

Raad van toezicht:

drs. ir. M.A. Mittelmeijer – voorzitter Raad van Toezicht

prof. dr. E.S.J.M. de Bont – vice-voorzitter Raad van Toezicht

M.J. de Graaf – lid Raad van Toezicht

D. Lodewijk MBA – lid Raad van Toezicht

drs. H.J. Smid – lid Raad van Toezicht

mr. N.W.C. Michon-van Tuel – lid Raad van Toezicht

K.W. Hoorn MBA MA – lid Raad van Toezicht

Hoofdstuk 4

Overige gegevens:

- *Statutaire regeling resultaatbestemming*
- *Nevenvestigingen*
- *Controleverklaring onafhankelijke accountant*

4.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten van Stichting Koraal is geen specifieke regeling opgenomen omtrent de resultaatbestemming. Het resultaat wordt jaarlijks conform de resultaatbestemming toegevoegd aan de bestemmingsreserves, bestemmingsfondsen en/of algemene reserves, welke onderdeel uitmaken van het eigen vermogen van Stichting Koraal.

4.2 Nevenvestigingen

De nevenvestigingen van Stichting Koraal staan toegelicht onder de grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de navolgende pagina.